

การพัฒนากฎหมายล้มละลายในประเทศไทย
DEVELOPMENT OF INSOLVENCY LAWS
IN THAILAND

โดย

นายพิสิทธิ์ อัสววัฒนาพร
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557 - 2558

บทคัดย่อ

เรื่อง	การพัฒนากฎหมายล้มละลายในประเทศไทย (Development of Insolvency Laws)		
ลักษณะวิชา	การเมือง		
ผู้วิจัย	นายพิสิษฐ์ อัสวัฒนพร	หลักสูตร	วปอ. รุ่นที่ 57

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มีผลบังคับใช้ ประเทศไทยได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง ซึ่งการแก้ไขโดยส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียด การแก้ไขที่นับว่ามีความสำคัญและเป็นการปรับเปลี่ยนที่สำคัญ ได้แก่ การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 โดยการเพิ่มบทบัญญัติใหม่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการเข้าไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย เมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปมาก พระราชบัญญัติล้มละลายจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือลูกหนี้ในเวลาที่เหมาะสมทางการเงินได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 เสียใหม่ และปรับปรุงทั้งในแง่โครงสร้างและเนื้อหาของพระราชบัญญัติล้มละลาย ในส่วนเนื้อหาควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ลูกหนี้สามารถร้องขอให้ตนเองล้มละลายได้ การปรับปรุงวิธีการจัดการทรัพย์สิน โดยเฉพาะในส่วนของการเพิกถอนและในส่วนของการปฏิเสธสัญญา การปรับเปลี่ยนให้เอกชนเป็นเจ้าของพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในปัจจุบันซึ่งใช้ระบบราชการ และควรเพิ่มกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายเพื่อให้กฎหมายล้มละลายสามารถช่วยเหลือลูกหนี้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกันได้ ในส่วนของโครงสร้าง จะเห็นได้ว่า การดำเนินคดีล้มละลายจะมีกระบวนการพิจารณาที่เหมือนกัน แต่พระราชบัญญัติล้มละลายจะเขียนไว้ต่างที่กัน ทำให้เกิดปัญหาการตีความและการแก้ไขกฎหมายในอนาคต เพื่อลดปัญหาดังกล่าว จึงควรปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ให้มีลักษณะคล้ายประมวลกฎหมาย ที่มีบทบัญญัติในส่วนที่ต้องใช้ร่วมกันแยกออกเป็นบททั่วไป ส่วนบทบัญญัติใดที่มีเนื้อหาแตกต่างกันเพราะกระบวนการพิจารณาแตกต่างกัน ก็จะบัญญัติไว้เฉพาะในบทบัญญัติส่วนนั้น จะช่วยให้เกิดการตีความและการแก้ไขกฎหมายในอนาคตสามารถทำได้ง่ายขึ้น

คำนำ

แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้บัญญัติและบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาถึง 75 ปี ซึ่งย่อมเป็นธรรมดาที่บทบัญญัติบางมาตราย่อมไม่สามารถบังคับใช้ได้กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความล้าสมัยไปบ้าง แต่หลักการและแนวคิดของบทบัญญัติส่วนใหญ่ของกฎหมายล้มละลายของไทย ยังคงมีความทันสมัย สามารถจะใช้บังคับกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง หากแต่ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้ให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการแก้ไขแต่เพียงบางส่วน บางมาตรา อาจก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้ในหลายเรื่อง และไม่อาจจะปรับเปลี่ยนทัศนคติในการบังคับใช้กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยได้

แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 จะมีการแก้ไขมาหลายครั้งในวาระต่าง ๆ กัน และเป็นความพยายามที่จะแก้ไขกฎหมายล้มละลายให้เกิดความทันสมัยขึ้นตลอดเวลาก็ตาม แต่การที่กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีการบังคับใช้มายาวนาน โดยไม่มีการแก้ไขโครงสร้างของกฎหมาย ให้มีความทันสมัยตามบทบัญญัติและแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้คดีล้มละลายมีการเปลี่ยนสภาพแนวความคิดเดิมที่ประสงค์จะให้กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่เข้าไปช่วยเหลือให้ลูกหนี้สามารถสะสางปัญหาหนี้สินของตนเองได้บนพื้นฐานแห่งความเป็นธรรม กลายเป็นผลร้ายจากกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ ระบบกฎหมายของเราซึ่งลงโทษบุคคลเหล่านั้นให้ขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง กลายเป็นการสร้างตราบาป (stigmatization) ให้แก่บุคคลล้มละลาย ทำให้บุคคลเกิดความลังเลที่จะประกอบธุรกิจหรือดำเนินธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งอาจช่วยสร้างสรรค์ความมั่งคั่งให้แก่ประเทศได้

นอกจากนี้ การที่กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีความยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินคดีเนิ่นนาน และไม่สามารถคาดหมายได้ (predictability) ย่อมทำให้ผู้ลงทุนที่จะเข้ามาติดต่อดำเนินธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดในประเทศไทย จำเป็นต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายเข้าไปคิดคำนวณความเสี่ยงและความเหมาะสมในการที่จะนำเม็ดเงินมาลงทุนในประเทศไทยด้วย เมื่อกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องและเกิดข้อสงสัยในประสิทธิภาพดังกล่าวแล้ว ย่อมจะกระทบต่อการลงทุนทั้งในและต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในหลายประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายล้มละลายให้มีลักษณะที่เน้นให้มีทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระบัญชีหรือการขายทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อชำระหนี้ (Alternatives to Liquidation) มากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยให้มีแนวโน้มในลักษณะเช่นว่านั้นมากขึ้น ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายล้มละลาย ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญไว้หลายประการ ดังนี้

1. การปรับปรุงการดำเนินคดีล้มละลาย (Liquidation Proceeding) ให้มีความเรียบง่าย รวดเร็ว และลดตราบาป (Stigma) ของลูกหนี้ที่ถูกดำเนินคดีล้มละลาย
2. การปรับปรุงบทบัญญัติการฟื้นฟูกิจการและเพิ่มทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงการล้มละลาย (Alternatives to Liquidation) ให้มีมากมายหลากหลายช่องทางมากขึ้น
3. การปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายล้มละลายโดยกำหนดให้มีบทบัญญัติใช้ร่วมกันสำหรับกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายล้มละลายทุกประเภทคดี ไม่ว่าจะเป็นการล้มละลายโดยการชำระบัญชี (Liquidation Proceeding) หรือกระบวนการพิจารณาในคดีทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงการล้มละลาย (Alternative to Liquidation)

การปรับปรุงกฎหมายล้มละลายของไทยดังกล่าว เพื่อให้สมกับวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายล้มละลาย ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ได้มากที่สุด และให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับการชำระหนี้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าในการดำเนินคดีแพ่งสามัญทั่วไป ซึ่งถือเป็นการป้องกันมิให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ ทั้งยังป้องกันมิให้ลูกหนี้ต้องถูกบีบบังคับเร่งรัดหนี้สินด้วยความไม่เป็นธรรมในอีกทางหนึ่ง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อเจ้าหนี้และลูกหนี้ รวมถึงผู้สนใจได้ไม่มากนักน้อย หากผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

(นายพลิชฐ์ อัสววัฒนาวพร)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งผู้มีพระคุณท่านแรกและถือเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ คงจะเป็นผู้ใดมิได้้นอกจากอาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัยฉบับนี้ทุกท่าน ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน เพื่อให้การเขียนเอกสารวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมในการดำเนินการประสานข้อมูลต่าง ๆ และน้อง ๆ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรมทุกคนที่ได้ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล จัดพิมพ์ ตรวจทานและให้ความคิดเห็น รวมถึงจัดทำรูปเล่ม ในการจัดทำเอกสารวิจัยฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกท่านในหลักสูตร วปอ. ที่ได้ช่วยกรุณาเอาใจใส่และเป็นธุระในการติดต่อประสานงานเพื่อให้เอกสารวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณคุณพ่อ ยรรยง คุณแม่สิริพร อัสววัฒนาพร คุณพรภินันท์ อัสววัฒนาพร (ภริยา) และครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าที่ดิเสมอมา

(นายพลิชฐ์ อัสววัฒนาพร)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1	
บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตและวิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2	
แนวความคิดทั่วไปและกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศ	6
แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศอังกฤษ	6
แนวคิดกฎหมายล้มละลายในประเทศสหรัฐอเมริกา	8
บทที่ 3	
กฎหมายล้มละลายในประเทศไทย	13
โครงสร้างของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483	13
โครงสร้างของกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย	14
โครงสร้างของกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการ	18
บทที่ 4	
วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย	21
ปัญหาของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483	21
แนวความคิดพื้นฐานในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483	25
หลักการใหม่ในร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.	27
การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ในอนาคต	33
ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย ฉบับคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช 2483	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	167
บรรณานุกรม	171
ภาคผนวก	173
ประวัติย่อผู้วิจัย	198

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายล้มละลายถือเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญฉบับหนึ่ง เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าไปจัดการกับปัญหาหนี้สินของลูกหนี้เมื่อยามที่ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงิน หรือในเวลาทีลูกหนี้มีสถานะทางการเงินที่ไม่ปกติ ซึ่งมีความเห็นกันว่าในยามที่ลูกหนี้มีปัญหาทางการเงินนั้น การจัดการกับปัญหาหนี้สินของลูกหนี้จะใช้วิธีการบังคับชำระหนี้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายปกติไม่ได้

สำหรับประเทศไทยกฎหมายล้มละลายฉบับปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 โดยนับแต่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มีผลบังคับใช้ ประเทศไทยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง ได้แก่

1. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511 แก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนหนี้ที่เจ้าหนี้อาจฟ้องให้ลูกหนี้ล้มละลายและราคาทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้น ไม่อยู่ในกองทรัพย์สินของลูกหนี้และแก้ไขปรับปรุงเรื่องการเพิกถอนการโอนให้มีความเหมาะสมขึ้น

2. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2526 แก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนหนี้ที่เจ้าหนี้อาจฟ้องให้ล้มละลายได้

3. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 แก้ไขโดยเพิ่มเติมหมวด 3/1 การฟื้นฟูกิจการเพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้บางประเภทสามารถฟื้นฟูกิจการได้ โดยไม่ต้องล้มละลาย

4. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 แก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนหนี้ที่เจ้าหนี้อาจฟ้องให้ล้มละลายได้ จำนวนเงินที่ต้องวางประกันค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในขั้นตอนต่างๆ และราคาของทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ และแก้ไขในส่วนของการฟื้นฟูกิจการและกระบวนการล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวกับการลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ การใช้ดุลพินิจของศาลในการเห็นชอบด้วยแผน อำนาจของผู้บริหารแผนเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ การเพิกถอนนิติกรรม ลำดับบุริมสิทธิ และยกเลิกบทบัญญัติที่มีบทบัญญัติแล้วในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542

5. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2543 แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานะของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เนื่องจากมีการแยกสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรมออกจากกัน

6. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547 แก้ไขเพื่อรองรับบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นจากล้มละลายซึ่งมีการบัญญัติในพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 โดยปรับเปลี่ยนไปบัญญัติรวมไว้เป็นเรื่องของการปลดล้มละลาย พร้อมทั้งมีการปรับปรุงบทบัญญัติในเรื่องล้มละลายให้มีความชัดเจนแน่นอน และปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในคดีล้มละลาย

การแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลายทั้งเจ็ดครั้ง ครั้งที่มีความสำคัญเห็นจะได้แก่การแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 และการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มหมวดการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งถือเป็นการเพิ่มเติมหลักการใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ในกฎหมายล้มละลายของไทย ส่วนการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเปลี่ยนแปลงหลักการที่สำคัญบางประการทั้งในส่วนของกฎหมายล้มละลายและกฎหมายฟื้นฟูกิจการ โดยเฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้รับการปลดจากล้มละลายโดยอัตโนมัติ (Automatic Discharge) หรือโดยผลของกฎหมาย และการเปลี่ยนแปลงการลงมติเพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาผ่านแผนฟื้นฟูกิจการได้ง่ายขึ้น

นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 แล้ว การแก้ไขกฎหมายล้มละลายครั้งอื่นๆ คงเป็นเพียงการแก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียดบางประการเพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยหรือมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายให้มีความชัดเจนขึ้น แต่ยังมีได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายในลักษณะเชิงโครงสร้างแต่ประการใด

แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 จะมีการแก้ไขมาหลายครั้งในวาระต่างๆ กัน และเป็นความพยายามที่จะแก้ไขกฎหมายล้มละลายให้เกิดความทันสมัยขึ้นตลอดเวลาก็ตาม แต่การที่กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีการบังคับใช้มายาวนานกว่า 60 ปี โดยไม่มีการแก้ไขโครงสร้างของกฎหมายให้มีความทันสมัยตามบทบัญญัติและแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้กฎหมายล้มละลายของประเทศไทย (ก) มีความล้าสมัยในการบังคับใช้ในหลายเรื่อง เช่น การยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการที่แตกต่างกัน เป็นต้น (ข) ขาดบทบัญญัติรองรับกระบวนการล้มละลายบางประการที่จำเป็นจะต้องมี เช่น การเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถร้องขอให้ตนเองล้มละลายได้ การเปิดโอกาสให้มีการประนอมหนี้ก่อนการฟ้องล้มละลาย เป็นต้น และ (ค) ทำให้กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายเป็นเรื่องซับซ้อน คาดหมายยาก และใช้เวลาในการดำเนินคดียาวนานเกินไป

ข้อเสียต่างๆ เหล่านี้ ทำให้คดีล้มละลายเปลี่ยนสภาพไปจากแนวความคิดเดิมที่ประสงค์จะให้กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่เข้าไปช่วยเหลือให้ลูกหนี้สามารถระงับปัญหาหนี้สินของตนเองได้บนพื้นฐานแห่งความเป็นธรรมระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ เป็นกฎหมาย

ล้มละลายที่เจ้าหน้าที่ประสงค์จะใช้เพื่อบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ เพราะผลร้ายแห่งกฎหมายล้มละลายบางประการ จนทำให้ผู้คนทั่วไปเห็นว่ากฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะลงโทษลูกหนี้ ทั้งที่โดยหลักการที่แท้จริงแล้วกฎหมายล้มละลายมีความประสงค์เพียงจะแก้ไขปัญหาหนี้สินในภาวะที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ได้เต็มจำนวนเท่านั้น

นอกจากความจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการในกฎหมายล้มละลายให้มีความทันสมัยและมีมาตรฐานสากลแล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือปัญหาของทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่เห็นว่าบุคคลล้มละลายนั้นเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนา ทัศนคติเช่นว่านี้ปรากฏตัวขึ้นทั้งในทางปฏิบัติทั่วไปและทั้งในด้านนโยบายของรัฐ เราจะพบว่าในกฎหมายหลายฉบับที่มีการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง จะต้องมิพหามมิให้บุคคลล้มละลายดำเนินการหรือเข้ารับตำแหน่งอย่างหนึ่งอย่างใดเสมอ ทัศนคติเช่นว่านี้เราเรียกว่าการสร้างตราบป (stigmatization) ให้แก่บุคคลล้มละลาย ซึ่งส่งผลร้ายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเอง เนื่องจากบุคคลที่ประกอบธุรกิจหรือดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจอย่างใดๆ ย่อมประสบกับความเสียหายในรูปแบบต่างๆ ถ้าหากระบบกฎหมายของเราชี้ให้ประชาชนทั่วไปเห็นว่าถ้าเราดำเนินธุรกรรมอย่างใดๆ แล้วประสบความล้มเหลวจนเป็นหนี้สินไม่สามารถจะชำระหนี้ได้ นอกจากการจัดการชำระหนี้สินตามระบบกฎหมายล้มละลายแล้ว ระบบกฎหมายของเรายังลงโทษบุคคลเหล่านั้นให้ขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอีก ย่อมทำให้บุคคลเกิดความลังเลที่จะประกอบธุรกิจหรือดำเนินธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งอาจช่วยสร้างสรรค์ความมั่งคั่งให้แก่ประเทศได้ ระบบกฎหมายเช่นนี้ย่อมทำลายความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือความทำทหายของเอกชนในการลงทุนดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่งอย่างใดได้

นอกจากข้อเสียที่เกิดขึ้นจากระบวนการล้มละลายในตัวของมันเองแล้ว การที่คดีล้มละลายในประเทศมีความซับซ้อน เข้าใจยาก และใช้เวลายาวนาน ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่จะลงทุนในประเทศไทยด้วย เนื่องจากกฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการที่จะจัดสรรชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ได้เต็มจำนวน การจัดการชำระหนี้เช่นว่านี้ ย่อมกระทบต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ในทางใดทางหนึ่งได้ การที่กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินคดีเนิ่นนาน และไม่สามารถคาดหมายได้ (predictability) ย่อมทำให้ผู้ลงทุนที่จะเข้ามาติดต่อดำเนินธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดในประเทศไทย จำเป็นต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายเข้าไปพิจารณาคำนวณความเสี่ยงและความเหมาะสมในการที่จะนำเม็ดเงินมาลงทุนในประเทศไทยด้วย เมื่อกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องและเกิดข้อสงสัยในประสิทธิภาพดังกล่าวแล้ว ย่อมจะกระทบต่อการลงทุนทั้งในและต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ด้วยสาเหตุต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 และควรที่จะแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างทั้งฉบับแทนการแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะบทบัญญัติที่เห็นว่าเป็นปัญหา เพราะหากดำเนินการแก้ไขเพียงบทบัญญัติบางบทบัญญัติแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับที่ผ่านมาแล้ว จึงนำมาสู่โครงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายนี้เพื่อให้การปรับปรุงกฎหมายมีมาตรฐานสากลและมีโครงสร้างที่สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ให้มีความทันสมัย และมีมาตรฐานที่เป็นสากลมากขึ้น โดยจะเป็นการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายทั้งฉบับเพื่อให้มีโครงสร้าง ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ให้แยกการปฏิบัติต่อบุคคลล้มละลายที่สุจริตและไม่สุจริตออกจากกัน และจะช่วยลดผลร้ายของการสร้างตราบาป (stigma) ให้แก่บุคคลล้มละลายที่มิได้ประพฤตินในทางที่ไม่สุจริต
3. เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย (รวมคดีฟื้นฟูกิจการ) มีความรวดเร็ว แน่นนอนและคาดหมายได้ (predictability) อันจะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายในการดำเนินคดีล้มละลาย
4. เพื่อปรับปรุงให้มีช่องทางหรือกระบวนการในการจัดการแก้ไขปัญหานี้สินของลูกหนี้ด้วยวิธีทางเลือกอื่นๆ นอกจากการชำระบัญชี (Alternative to liquidation)

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

รายงานการศึกษาฉบับนี้จะศึกษาเนื้อหาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันหรือไม่ โดยจะเป็นการศึกษาในเชิงโครงสร้างของระบบกฎหมายล้มละลายฉบับปัจจุบัน เปรียบเทียบกับโครงสร้างของกฎหมายล้มละลายในประเทศต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และแสวงหาวิธีการในการพัฒนากฎหมายล้มละลายของประเทศไทยให้มีความทันสมัยและมีมาตรฐานที่ดี โดยในรายงานฉบับนี้จะเป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยจะเปรียบเทียบโครงสร้างของกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย กับ โครงสร้างของกฎหมายล้มละลายในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ

และแนวทางในการร่างกฎหมายล้มละลายของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (United Nation Commission on International Trade Law หรือ UNCITRAL)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีความทันสมัยมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ก่อให้เกิดการดึงดูดการลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น
2. มีระบบการจัดการหนี้สินของลูกหนี้ในภาวะที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนที่มีความหลากหลายและครอบคลุม อันจะทำให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ของลูกหนี้ที่มีความแตกต่างกัน
3. กฎหมายล้มละลายจะมีลักษณะแห่งการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้มากกว่าที่จะเป็นการลงโทษลูกหนี้ และจะทำให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติกับบุคคลล้มละลายที่ดีขึ้น และสามารถแยกการปฏิบัติต่อลูกหนี้ที่ไม่สุจริตและที่สุจริตต่างหากจากกัน
4. กฎหมายล้มละลายใหม่จะเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการกล้าเสี่ยงที่จะประกอบกิจการหรือลงทุนใหม่ๆ มากขึ้น เพราะกฎหมายล้มละลายจะเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่ล้มละลายมีโอกาสตั้งต้นชีวิตใหม่ (Fresh Start) และลูกหนี้ที่เป็นบุคคลล้มละลายไม่ถูกรังเกียจจากสังคม

บทที่ 2

แนวความคิดทั่วไปและกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศ

แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการกระทำอันเป็นบุคคลล้มละลายในช่วงปีคริสต์ศักราช 1542 “Act Against Such Persons As Do Make Bankrupt” โดยกำหนดบังคับใช้เฉพาะลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้า¹ และเป็นการฟ้องคดีโดยไม่สมัครใจเพียงอย่างเดียว โดยกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งถ้าเป็นลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้าใดมีพฤติกรรมตามที่กฎหมายกำหนด บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อ Lord Chancellor เพื่อตั้งคณะกรรมการให้มีอำนาจรวบรวมทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้และขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้สินเจ้าหนี้ตามจำนวนภาระหนี้ของแต่ละคนและหากเจ้าหนี้รายใดไม่ได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนแล้วก็มีสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือได้ตามกฎหมายอื่นที่ก่อสิทธิให้เจ้าหนี้สามารถทำได้ด้วย และฉบับต่อมาได้ออกใช้อีกครั้งในปีคริสต์ศักราช 1570 สมัยพระนางเจ้า อลิซาเบธที่ 1 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะปลดปล่อยหนี้สินให้แก่ลูกหนี้แต่เป็นการปกป้องเจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้ารายใดมีการปฏิบัติอันเข้าข่ายที่กฎหมายกำหนดไว้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิที่จะฟ้องคดีเพื่อรวบรวมทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ดังกล่าวมาขายเพื่อชำระหนี้สินบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายต่อไป ซึ่งจะเป็นการบังคับยึดทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้จนไม่มีสินทรัพย์เหลืออยู่เลยจนทำให้ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลายและออกจากระบบเศรษฐกิจการค้าอย่างถาวร

กฎหมายล้มละลายในประเทศอังกฤษได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดอีกครั้งในปีคริสต์ศักราช 1705 ในรัชสมัยของพระนาง Anne เพราะโดยสภาพประเทศอังกฤษมีลักษณะเป็นเกาะ บรรดาพ่อค้า นักการเงินการธนาคารต่าง ๆ ที่ติดต่อค้าขายส่วนใหญ่เป็นชนชาติอังกฤษด้วยกันเอง จึงลดปัญหาในการถ่ายเทภาระหนี้สินลงได้บ้าง และการลงโทษบรรดานักการค้าต่าง ๆ ด้วยการประหารชีวิตไปหมด ทำให้เป็นการเสียทรัพยากรบุคคล รัฐจึงควรมีมาตรการสำคัญเหล่านี้ยังมีประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจการค้าอยู่ กฎหมายล้มละลายประเทศอังกฤษจึงได้มีบัญญัติให้มีการปลดหนี้ล้มละลาย (Discharge) โดยบทบัญญัติว่าด้วยการปลดหนี้สินนั้นได้กำหนดนโยบายให้เป็นมาตรการเพื่อตอบแทนการให้ความร่วมมือของลูกหนี้ที่ยอมเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ยอมสละ

¹ Thompsom, J.H. The Principles of Bankruptcy Law .(London : HFL, 1972) , P. 1.

ทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้เจ้าหนี้ และปฏิบัติตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนด นอกจากนี้ยังสร้างแรงจูงใจให้กับลูกหนี้เพิ่มขึ้นไปอีกด้วยการตอบแทนคืนให้ลูกหนี้ในอัตราร้อยละ 5 ของมูลค่าทรัพย์สิน² ที่ลูกหนี้รวบรวมมาในคดีเพื่อประโยชน์ต่อเจ้าหนี้ ในทางตรงกันข้ามหากพ่อค้าที่เป็นลูกหนี้รายใดไม่ให้ความร่วมมือในการพิจารณาได้ว่ากฎหมายล้มละลายฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์ที่รุนแรงบังคับใช้เฉพาะลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้ารวบรวมทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ในคดีอาจจะได้รับบทลงโทษอย่างรุนแรง ถึงขั้นตัดสินประหารชีวิต มากกว่าลูกหนี้ทั่วไปอยู่เช่นเดิม³ สังเกตได้ว่ากฎหมายล้มละลายในยุคเริ่มนี้ได้เริ่มผ่อนคลายความรุนแรงบ้างพอสมควรเพราะได้บัญญัติว่าด้วยการปลดหนี้ล้มละลายให้แก่ลูกหนี้ ซึ่งจะให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสหลุดพ้นจากภาระหนี้ทั้งหลายที่เกิดขึ้นก่อนถูกฟ้องล้มละลาย เมื่อเป็นกรณีที่ลูกหนี้ได้ให้ความร่วมมือในการรวบรวมทรัพย์สินของตนเพื่อชำระหนี้คืนเจ้าหนี้⁴ ทำให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสเริ่มต้นใหม่ในทางการเงินเพียงแต่แนวคิดนี้ยังมุ่งหวังเพื่อให้การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น เพราะเมื่อลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือก็จะได้รับโทษอยู่ในขั้นรุนแรง แต่กฎหมายล้มละลายในยุคนี้ยังมีได้คำนึงถึงหลักมนุษยธรรมหรือสิทธิใด ๆ หรือแม้กระทั่งการฟ้องคดีล้มละลายก็กำหนดสิทธิการฟ้องคดียังเป็นเจ้าของหนี้อยู่แต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น (Involuntary)

ซึ่งต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1861 กฎหมายล้มละลายได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมของการปลดหนี้ในกระบวนการล้มละลายขึ้น เพื่อเป็นมาตรการในการจูงใจให้ลูกหนี้ยอมที่จะเปิดเผยข้อมูลของทรัพย์สินที่มีอยู่ทั้งหมดมากขึ้นเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายล้มละลายกำหนด ซึ่งการกำหนดให้ลูกหนี้ที่จะเข้ามาสู่กระบวนการล้มละลายในตอนเริ่มต้นนั้นจะต้องเป็นลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจในประเทศอังกฤษเท่านั้น โดยไม่จำกัดว่าต้องใช้บังคับกับลูกหนี้ที่มีอาชีพเป็นพ่อค้า (Merchant) แต่เพียงอย่างเดียว

ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนส่วนมากเห็นว่ากฎหมายล้มละลายที่บัญญัติมาใช้บังคับกับลูกหนี้ ผู้มีหนี้สินล้วนพันตัวถูกเจ้าหนี้ปฏิบัติการบังคับคดีอย่างรุนแรงเกินไป ประกอบกับหลักเกณฑ์กฎหมายล้มละลายแต่เดิมอนุญาตให้เจ้าหนี้สามารถบังคับชำระหนี้และรับประโยชน์จากวิธีการในกฎหมายล้มละลายเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้าเท่านั้น⁵ อีกทั้งประเทศอังกฤษไม่ได้ยอมรับแนวคิด

² Tabb,C.J. The scope of the Fresh Start in Bankruptcy : Collateral Conversions and the Dischargeability Debate.

³ ถนอมนวล เชื้อบุญชัย. การฟื้นฟูองค์กรธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 13.

⁴ Mac Lachlan. J.A. Law of Bankruptcy. (U.S.A. : West Publishing Co, 1956), p.88

⁵ Remond, Peter William Dawson. Bankruptcy Law (London : Macdonald & Evaw , 1867), p.1.

ที่ว่ากฎหมายพาณิชย์เป็นกฎหมายอีกประเภทหนึ่งต่างจากหลักกฎหมายแพ่งทั่วไปได้ ดังนั้นลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าหรือบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ประกอบกิจการก็ตามอาจถูกให้ล้มละลายได้เช่นกัน⁶ จนกระทั่งในช่วงปีคริสต์ศักราช 1985-1986 ได้มีการรวมเอาการล้มละลายของบุคคลธรรมดา และการชำระบัญชีของนิติบุคคลไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน คือกฎหมายล้มละลายที่มีชื่อเรียกว่า “Insolvency Act, 1986” โดยที่ยังคงให้มีหลักการเพื่อปกป้องเจ้าหนี้ อยู่เป็นสำคัญมากกว่าปลดเปลื้องหนี้ให้แก่ลูกหนี้⁷ และยังกำหนดให้บุคคลธรรมดาโดยทั่วไปถูกเข้ามาในกระบวนการล้มละลายได้

อย่างไรก็ตามในตอนเริ่มแรกที่จะมีการบัญญัติกฎหมายล้มละลาย “Insolvency Act, 1986” ได้มีแนวทางการดำเนินการเพื่อขอทำความตกลงหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ ซึ่งจะมีกำหนดไว้ในกฎหมาย Deeds of Arrangement Act 1914 กับ Bankruptcy Act 1914 เพื่อเป็นการพิจารณาคำขอประนอมหนี้หรือพิจารณาแผนตามคำขอทำความตกลงหนี้ในการลดจำนวนหนี้หรือขอขยายระยะเวลาชำระหนี้ออกไปแต่จะต้องได้รับความเห็นชอบโดยศาล และหากดำเนินการดังกล่าวไม่สำเร็จ ศาลจะมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความสมัครใจของลูกหนี้ในการเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย โดยใช้วิธีที่เหมาะสมและจะต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นทรัสต์ (Trustee) ให้เคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในเรื่องความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของทรัสต์เหมือนอย่างเช่นที่ผ่านมา จากหลักเกณฑ์ที่มีขึ้นมา นั้น จึงเป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษที่นำมาบังคับใช้ในปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางที่จะสามารถลดภาระหนี้สินของลูกหนี้ในกระบวนการล้มละลาย ซึ่งจะมีผลเป็นการให้โอกาสแก่ลูกหนี้ได้เริ่มต้นทางการเงิน และคืนสู่สถานภาพเดิมของตนได้ต่อไป

แนวคิดกฎหมายล้มละลายในประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักการกฎหมายล้มละลายในประเทศสหรัฐอเมริกามีขึ้น โดยอาศัยหลักการเช่นเดียวกับกฎหมายประเทศอังกฤษ⁸ มีขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1800 โดยรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยอมให้รัฐบาลกลางสามารถวางระเบียบและควบคุมคดีล้มละลายได้โดยการบัญญัติ

⁶ กฤษฎา ทุ่งโชคชัย, หลักการเสมือนเป็นเจ้าของ, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 52.

⁷ วิชามหาคุณ, กฎหมายล้มละลายฉบับสมบูรณ์, 6 หน้า 5.

⁸ Mac Lachlan, J.A., Law of Bankruptcy, p. 63.

กฎหมายล้มละลายขึ้นมาใช้บังคับ โดยเริ่มแรกกำหนดให้ใช้บังคับเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าพาณิชย์ เช่น นักธนาคาร นายหน้าค้าหลักทรัพย์ และให้สิทธิเจ้าหนี้เท่านั้นที่สามารถฟ้องล้มละลายต่อลูกหนี้ และให้ศาลแขวง (Magistrate Court) ทำหน้าที่แทน Lord Chancellor ตามอย่างในประเทศอังกฤษ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ในการติดตาม รวบรวมทรัพย์สิน และลูกหนี้จะได้รับการปลดภาระหนี้สินทั้งหลายได้ เมื่อมีมติเห็นชอบจากบรรดาเจ้าหนี้ด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนเจ้าหนี้

กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ และบัญญัติใช้กับลูกหนี้ที่ทำการค้าเท่านั้น ในช่วงศตวรรษที่ 18 ได้มีกฎหมายในรัฐต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นมาเพื่อคุ้มครองลูกหนี้ทุกประเทศจากเจ้าหนี้ทั้งหลายไม่เฉพาะแต่เพียงลูกหนี้ในทางธุรกิจเท่านั้นที่เรียกว่า “Insolvency Acts” โดยมีบทบัญญัติที่ปลดปล่อยลูกหนี้จากโทษจำคุกและยังได้รับโอกาสในการปลดภาระหนี้ทั้งหลาย แต่ในขณะนั้นมีข้อจำกัดที่กฎหมายของรัฐไม่อาจบังคับได้กับเจ้าหนี้ที่อยู่นอกเขตอำนาจศาลของรัฐนั้น ๆ แม้ลูกหนี้จะได้รับการปลดหนี้ในรัฐตนก็จะไม่มีผลบังคับถึงเจ้าหนี้อื่นๆ ของลูกหนี้ที่อยู่นอกเขตอำนาจรัฐนั้นได้ จนกระทั่งในปีคริสต์ศักราช 1841 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติกฎหมายล้มละลายที่มีผลบังคับใช้ทั่วประเทศอีกครั้ง โดยมีแนวคิดจะรวบรวมเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ให้เป็นกลุ่มเดียวกัน (Sole Owner) ประกอบกับกฎหมายล้มละลายฉบับนี้ร่างขึ้นโดยอาศัยหลักการของต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ที่เป็นการรวบรวมมาตรการคุ้มครองเจ้าหนี้ให้ได้รับการชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ได้มากที่สุด¹⁰ และกำหนดให้ลูกหนี้สามารถเข้าสู่มาตรการดังกล่าวด้วยความสมัครใจ (Voluntary)

แนวคิดของกฎหมายล้มละลายได้เริ่มเปลี่ยนไปโดยเริ่มให้โอกาสลูกหนี้ได้เริ่มต้นใหม่ทางการเงินด้วยการปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้แม้ว่าในช่วงแรกจะเป็นไปเพื่อจงใจให้ลูกหนี้อยอมรับทรัพย์สินที่ซุกซ่อนอยู่เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ จนกระทั่งให้โอกาสลูกหนี้ได้เริ่มต้นใหม่ทางการเงินมิใช่เพื่อมุ่งหวังจงใจให้ลูกหนี้ให้ความร่วมมือเท่านั้น แต่เริ่มคำนึงถึงหลักความมีมนุษยธรรมและให้ความคุ้มครองลูกหนี้มากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามปัญหาในการใช้กฎหมายล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่นั้นเปิดช่องให้ลูกหนี้ล้มละลายได้อย่างง่ายดายไป ประกอบกับลูกหนี้ไม่สามารถหลุดพ้นจากหนี้สินที่มีอยู่ได้ แม้จะมีการเพิ่มเติมลักษณะพิเศษที่ใหม่ขึ้นเป็นอันมากในกฎหมายล้มละลายแต่ยัง

⁹ ชัยณรงค์ เหลืองวิไลย. มาตรการฟื้นฟูลูกหนี้ที่มีกิจการขนาดเล็กภายใต้กฎหมายล้มละลาย.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 13

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

เป็นกฎหมายที่ขาดระบบและความล้าสมัยของกฎหมายที่เกิดจากสถานะเศรษฐกิจของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

กฎหมายล้มละลายเริ่มที่ตระหนักถึงผลร้ายที่ลูกหนี้ได้รับเมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายดังกล่าวว่าด้วยกฎหมายล้มละลายเปรียบเสมือนเชื้อโรคร้ายของระบบธุรกิจ¹¹ ลูกหนี้ล้มละลายต้องประสบปัญหาหลายประการอันเป็นอุปสรรคในการเริ่มต้นใหม่ทางการเงิน ทั้งอยู่ในระหว่าง หรือหลังจากการล้มละลาย ดังนี้

1. ลูกหนี้ล้มละลายต้องถูกจำกัดสิทธิในการทำนิติกรรมต่าง ๆ เพราะลูกหนี้อยู่ในสถานะมีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่สามารถชำระหนี้คืนเจ้าของทั้งหลายได้อยู่แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีมาตรการที่จะห้ามลูกหนี้สร้างภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นอีก หรือต้องอยู่ในความเห็นชอบของศาล แม้แต่สิทธิในการเข้าบริหารกิจการของลูกหนี้เอง โดยจะมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าทำหน้าที่ดูแลกิจการต่อไปกว่าจะปลดจากล้มละลาย ซึ่งอาจขาดความเข้าใจในกิจการทำให้สถานะกิจการของลูกหนี้ตกต่ำลงไปอีก

2. ลูกหนี้ล้มละลายต้องถูกยึดทรัพย์สินที่มีอยู่ขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้จนกว่าจะครบถ้วน เพราะกฎหมายล้มละลายมุ่งจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้คืนเจ้าหนี้อย่างยุติธรรม แต่ทรัพย์สินที่ขายไปมักได้ราคาที่ไม่สมควรเพื่อประโยชน์ในการแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ ทำให้ได้เงินไม่เพียงพอจะชำระคืน โดยเฉพาะทรัพย์สินของบริษัทที่ต้องถูกขายไปในลักษณะเป็นส่วน ๆ (Piecemeal)¹² ซึ่งไม่สามารถทำงานผลิตได้ เช่น เครื่องจักร หรืออุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ ที่ซื้อมาด้วยราคาแพง แต่กลับถูกตีราคาในลักษณะเศษเหล็ก ทำให้ได้ราคาต่ำเพราะมองเพียงมูลค่าวัสดุที่เป็นเหล็ก ไม่มองที่มูลค่าของประโยชน์ในการผลิตด้วยเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินจึงไม่เพียงพอชำระหนี้

3. ลูกหนี้ล้มละลายจะขาดความเชื่อถือจากคนในสังคม โดยเฉพาะลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพราะลูกหนี้ไม่สามารถจัดการชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ได้ บุคคลอาจถูกเลิกจ้างเพราะความไม่ไว้วางใจให้ทำงานต่อไป หรือในทางธุรกิจที่ลูกหนี้ล้มละลายจะไม่ได้ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจในการติดต่อธุรกิจการค้ากับคู่ค้าอีกต่อไป ทำให้เสียชื่อเสียงและภาพพจน์ของบุคคลและกิจการที่สร้างมาด้วยระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้การประกอบอาชีพและธุรกิจในอนาคตต้องประสบ

¹¹ Toncre', E., The Action-Step Plan to Avoiding Business Bankruptcy (NJ : Prentice hall Inc., 1984) , P.114.

¹² Jackson, T.H., The Logic and Limits of Bankruptcy Law (U.S.A. : Harvard University , 1986) , p.211.

ความยากลำบากในการแข่งขันแม้จะได้รับการปลดภาระหนี้หรือยกเลิกการล้มละลายแล้วก็ตาม และไม่นานลูกหนี้ดังกล่าวก็ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายอีก ย่อมส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้น และมีผลต่อสังคมตามมาด้วย

จนกระทั่งในปีคริสต์ศักราช 1973 รัฐสภาสหรัฐอเมริกาได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษากระบวนการล้มละลายที่ได้มีการเสนอกฎหมายล้มละลายฉบับใหม่ให้สมบูรณ์¹³ โดยมีหลักการที่จะเพิ่มอำนาจของผู้พิทักษ์ทรัพย์ (Trustee) ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ให้มากขึ้น และจากการศึกษากระบวนการล้มละลายนั้นทำให้รัฐสภาได้ผ่านรัฐบัญญัติล้มละลายขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1978 (Bankruptcy Act 1978) อันเป็นกฎหมายล้มละลายที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ¹⁴ คือ การกำหนดให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมในการจัดแบ่งปันทรัพย์สินของลูกหนี้ให้กับลูกหนี้ที่สุจริต (Honest Debtor) กับการกำหนดกระบวนการปลดภาระหนี้ให้แก่ลูกหนี้เพื่อให้ได้มีโอกาสเริ่มต้นใหม่ด้วยเหตุผลของความมีมนุษยธรรมที่พิจารณาได้ว่าในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามกระบวนการล้มละลาย เจ้าหนี้จะได้รับการชำระหนี้คืนในอัตราส่วนที่น้อยกว่าที่เป็นหนี้กันจริงและลูกหนี้ตกอยู่ในสภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัวอยู่ตลอดเวลาโดยไม่มี ความหวังที่จะมีโอกาสเริ่มต้นใหม่หรือหลุดพ้นจากการล้มละลายได้

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจนกระทั่งปีคริสต์ศักราช 1898 ระบบการค้าขายมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นการประกอบกิจการของบรรดาพ่อค้าทั้งหลายนั้นเดิมเป็นการประกอบกิจการเฉพาะบุคคล (Individual) ได้เปลี่ยนไปสู่การรวมกลุ่มกันตั้งเป็นองค์กรทางการค้า เป็นนิติบุคคล เพื่อจำกัดความรับผิดชอบภายใต้กฎหมายหุ้นส่วนของบริษัทนั้น ๆ เพราะเมื่อลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการและประสบปัญหาหนี้สินล้นพ้นตัว เจ้าหนี้อ่อมมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ได้ทั้งทรัพย์สินทั้งหลายของกิจการ และทรัพย์สินส่วนบุคคลของลูกหนี้อีกด้วยจนกว่าจะชำระหนี้ครบถ้วน แต่ถ้ากิจการใดที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีสถานะบุคคลแยกต่างหากจากบรรดาผู้ถือหุ้น รวมถึงทรัพย์สินด้วย เมื่อกิจการที่เป็น นิติบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัวบรรดาผู้ถือหุ้นหรือผู้ร่วมลงทุนในกิจการนั้นจะรับผิดชอบเท่าที่ได้ลงทุนไป เจ้าหนี้จะไม่อาจเรียกบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ถือหุ้นได้ มีผลให้หน่วยธุรกิจเปลี่ยนจากบุคคลธรรมดาไปเป็นนิติบุคคลเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นหลักการของกฎหมายที่ปฏิรูปการล้มละลาย (The Bankruptcy Reform Act) จึงได้กำหนดหลักการของกฎหมายที่ปฏิรูปการล้มละลายแม้ลูกหนี้จะมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม ซึ่งลูกหนี้จะได้รับ

¹³ วิชา มหาคณ.กฎหมายล้มละลายฉบับสมบูรณ์ . 6 หน้า 6.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 7.

ความคุ้มครองให้ยุดินนี้สินเหล่านั้ได้โดยยื่นคำร้องต่อศาล ตามคุณสมบัติของลูกหนี้แต่ละกรณี ตามกระบวนการของกฎหมายล้มละลายกำหนดไว้ ซึ่งประมวลกฎหมายล้มละลายนี้ มีชื่อเรียกว่า “Bankruptcy Code” ที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่จะช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีลักษณะและคุณสมบัติแตกต่างกัน ให้ได้มีการจัดการหนี้ของลูกหนี้แต่ละประเภทออกจากกันอย่างชัดเจนและเป็นธรรมกับลูกา มากขึ้น¹⁵

---

¹⁵ ถนอมนวล เชื้อบุญชัย. การฟื้นฟูองค์กรธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532) หน้า 11

บทที่ 3

กฎหมายล้มละลายในประเทศไทย

โครงสร้างของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดการชำระหนี้สินให้แก่ลูกหนี้ในกรณีที่ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตามปกติ ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้วิธีการบังคับชำระหนี้หรือการปล่อยให้ลูกหนี้จัดการหนี้สินของตนเองไปตามปกติย่อมไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หากระบบกฎหมายยังปล่อยให้เจ้าหนี้ทั้งหลายบังคับชำระหนี้ไปตามวิธีการปกติ โดยใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบังคับการชำระหนี้ของตนเองแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้บางรายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันทั่วทั้งเข้าทำนองสุภาษิตไทยที่ว่า “มือใครยาวสาวได้สาวเอา” และยังเป็นທີ່เสียหายแก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วย เพราะการแก่งแย่งทรัพย์สินที่มีอยู่ไม่เพียงพอและการเร่งรัดบังคับคดีเพื่อชำระหนี้

ในสภาพเช่นนี้เอง กฎหมายล้มละลายจึงได้บัญญัติวิธีการที่จะจัดการกับหนี้สินของลูกหนี้ในสถานะที่ไม่ปกตินี้เพื่อให้การจัดการชำระหนี้สินของลูกหนี้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นธรรม และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายล้มละลายจึงเน้นไปที่ความรวดเร็ว เป็นธรรมและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้แบ่งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายเป็น 2 คดี คือ

1. คดีล้มละลาย (Liquidation Proceeding) ได้แก่ คดีจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โดยวิธีการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วนำทรัพย์สินเหล่านั้นไปจำหน่ายเพื่อนำเงินชำระให้แก่เจ้าหนี้
2. คดีฟื้นฟูกิจการ (Reorganization Proceeding) ได้แก่ คดีจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โดยวิธีการให้ลูกหนี้จัดทำแผนในการบริหารทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ ซึ่งจะเป็นวิธีการทางเลือกจากกระบวนการชำระบัญชี (Alternative to liquidation)

โครงสร้างของกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

1. การเข้าสู่คดีล้มละลาย

พระราชบัญญัติล้มละลายของประเทศไทย แบ่งการเข้าสู่คดีล้มละลายเป็น 3 กรณีได้แก่

1. กรณีเจ้าหนี้ฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ใช้กับลูกหนี้ทุกประเภท
2. กรณีเจ้าหนี้ฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตาย ใช้กับลูกหนี้ที่ตายในระหว่างการพิจารณาคดีล้มละลายหรือตายก่อนมีการฟ้องคดีล้มละลาย
3. กรณีผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลร้องขอให้นิติบุคคลล้มละลาย ใช้กับนิติบุคคลที่มีการชำระบัญชี

สถิติที่ผ่านมาในประเทศไทย การฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายเป็นกระบวนการพิจารณาคดีที่มีการดำเนินคดีมากที่สุด ส่วนการร้องขอชำระบัญชีของนิติบุคคลที่ล้มละลายเป็นกระบวนการในลำดับต่อมาสำหรับคดีที่มีการดำเนินคดีในศาล

คุณสมบัติของลูกหนี้ที่เข้าสู่การล้มละลายได้ที่สำคัญที่สุดได้แก่ ความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้ โดยศาลฎีกาได้แปลความหมายของคำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” ว่าการมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ ดังนั้น การพิสูจน์ว่าลูกหนี้มีคุณสมบัติจะเข้าสู่คดีล้มละลายได้หรือไม่ จะต้องพิจารณาจากทรัพย์สินของลูกหนี้เปรียบเทียบกับจำนวนหนี้สินของลูกหนี้ ซึ่งในทางปฏิบัติถือว่ามีความยากลำบากในการพิสูจน์ดังกล่าว เพราะลูกหนี้เป็นผู้เก็บข้อมูลเช่นว่านี้ทั้งหมด ในขณะที่เจ้าหนี้นอกจากข้อมูลที่เป็นทางการในบางกรณีที่ลูกหนี้ต้องรายงานเกี่ยวกับบัญชีต่อหน่วยงานของรัฐแล้ว ข้อมูลอื่นๆ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ยากจะแสวงหา แม้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 8 จะมีบทสันนิษฐานซึ่งช่วยลดภาระแก่เจ้าหนี้ได้บ้าง แต่โดยทางปฏิบัติ แทบทุกคดีเจ้าหนี้จะต้องพิสูจน์ทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ นอกจากความยากลำบากในการพิสูจน์ซึ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีล้มละลายแล้ว ความยากลำบากในการพิสูจน์ยังเป็นช่องทางให้ลูกหนี้ต่อสู้คดีกับเจ้าหนี้ด้วย

ในคดีที่เจ้าหนี้ฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย เจ้าหนี้ที่จะฟ้องคดีจะต้องมีหนี้ชั้นต่ำอย่างน้อยหนึ่งล้านบาทเมื่อฟ้องลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา และอย่างน้อยสองล้านบาทเมื่อฟ้องลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล เหตุผลสำคัญที่กฎหมายล้มละลายกำหนดจำนวนหนี้ไว้ค่อนข้างสูง เนื่องจากกฎหมายไม่ประสงค์จะให้เจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้ได้ง่ายเกินไป แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของกฎหมายต่อการดำเนินคดีล้มละลายว่าการดำเนินคดีล้มละลายของเจ้าหนี้จะสร้างความเสียหายให้แก่ลูกหนี้ จึงกำหนดให้การฟ้องล้มละลายกระทำได้ยาก

เมื่อได้รับคำฟ้องแล้ว ศาลล้มละลายกลางซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีล้มละลายทั่วราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 จะนัดวันพิจารณาและหมายเรียกลูกหนี้ให้เข้ามาต่อสู้คดี เมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จสิ้นแล้ว ถ้าฟังได้ว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวและเจ้าหนี้นี้มีสิทธิฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ถ้าฟังไม่ได้ ศาลจะมีคำพิพากษายกฟ้อง

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

2. การจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว จะเกิดผลที่สำคัญสามประการได้แก่

2.1 มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขึ้นเพื่อจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถือเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ เพราะเป็นผู้รวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สิน เป็นผู้จัดการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย และเป็นผู้บังคับการตามคำสั่งศาลในคดีล้มละลาย

2.2 เป็นคำสั่งห้ามมิให้ลูกหนี้จัดการทรัพย์สินของตนอีกต่อไป และกำหนดให้ลูกหนี้อำนาจหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สินของตนที่มีอยู่ ณ วันที่ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด รวมทั้งทรัพย์สินที่ได้มาภายหลังจากนั้นด้วย

2.3 เป็นคำสั่งที่กำหนดให้เจ้าหนี้ทั้งหลายต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลา 2 เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว นอกจากหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องจัดการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายของลูกหนี้ ถ้าลูกหนี้ไม่ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายหรือยื่นคำขอแล้ว แต่ไม่ได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่ได้รับความเห็นชอบจากศาล ศาลจะมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป (มาตรา 61)

เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจำหน่ายทรัพย์สินที่รวบรวมได้ นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ก็ครั้งก็ได้ ขึ้นอยู่กับจำนวนทรัพย์สินและวิธีการจัดการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

หากไม่มีกิจการใดที่ต้องดำเนินการต่อไป แต่ลูกหนี้ยังมีได้ออกไปจากกระบวนการล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขอให้ศาลมีคำสั่งปิดคดีไว้ก็ได้ คำสั่งปิดคดีจะเป็นคำสั่งให้

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หยุดการดำเนินการเกี่ยวกับคดีล้มละลายไว้ชั่วคราว ต่อเมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็อาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเปิดคดีเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการทรัพย์สินต่อไปได้

3. การออกจากการล้มละลาย

ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 การออกจากล้มละลายของลูกหนี้ อาจกระทำได้ 4 วิธีการด้วยกัน ได้แก่

3.1 การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย เป็นกรณีที่ลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้เพื่อเสนอการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว แต่ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย โดยพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 45 กำหนดให้ลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายภายในระยะเวลา 7 วันนับแต่วันยื่นคำชี้แจงกิจการและทรัพย์สิน หรือภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด เมื่อยื่นแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก และนำคำขอประนอมหนี้ดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมเจ้าหนี้ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับคำขอประนอมหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานผลการประชุมดังกล่าวไปยังศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับคำขอประนอมหนี้หรือไม่ ถ้าศาลเห็นชอบด้วย จะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้ และมีผลให้ลูกหนี้กลับมามีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินเหมือนเดิม ส่วนหนี้สินของลูกหนี้ก็จะปฏิบัติตามคำขอประนอมหนี้ ถ้าลูกหนี้ชำระหนี้สำเร็จตามคำขอประนอมหนี้ ลูกหนี้ก็จะไม่มีความรับผิดชอบในหนี้เหล่านั้นอีก คดีล้มละลายก็จะเสร็จสิ้น ไปโดยปริยาย

3.2 การประนอมหนี้หลังล้มละลาย เป็นกรณีที่กฎหมายเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้ได้ภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว กระบวนการต่างๆ เป็นไปในทำนองเดียวกับการประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย เพียงแต่มีกฎหมายกำหนดการประนอมหนี้หลังล้มละลายกระทำได้ในระยะเวลา 3 เดือนนับแต่การขอประนอมหนี้ครั้งหลังสุดไม่เป็นผล

3.3 การปลดจากล้มละลาย การปลดจากล้มละลายเป็นการให้ลูกหนี้ออกจากกระบวนการล้มละลายภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว การปลดจากล้มละลายอาจเกิดขึ้นได้ 2 กรณี ได้แก่ โดยคำสั่งศาลและโดยผลของกฎหมาย

3.3.1 การปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาล กระทำได้เมื่อได้มีการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 และลูกหนี้ต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เมื่อมีการยื่นขอปลดจากล้มละลายของบุคคลล้มละลายแล้ว ถ้าครบตามเงื่อนไข ศาลจะมีคำสั่งปลดจากล้มละลายโดยอาจกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ได้

3.3.2 การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย กระทำเมื่อบุคคลล้มละลาย เป็นบุคคลธรรมดาและศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลายมาแล้วครบ 3 ปี แต่ในบางกรณี อาจมีการยืด ระยะเวลาดังกล่าวออกไป เช่น ในกรณีที่ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาล้มละลายมาก่อนแล้วภายใน ระยะเวลา 5 ปี หรือกรณีที่ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

เมื่อมีการปลดจากล้มละลายแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการปลดโดยคำสั่งศาลหรือปลดโดยผล ของกฎหมาย จะมีผลให้ลูกหนี้กลับมามีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินและกิจการของตน แต่อำนาจ ดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะอำนาจในการจัดการทรัพย์สินที่เกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำสั่งให้ปลดจาก ล้มละลายเท่านั้น ส่วนทรัพย์สินซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลจะมีคำสั่งให้ปลดจากล้มละลาย ยังอยู่ในอำนาจ การจัดการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการจนกว่า ทรัพย์สินเช่นว่านั้นจนกว่าจะเสร็จ ส่วนผลในด้านหนี้สิน ลูกหนี้จะหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวง ที่ลูกหนี้ก่อขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ส่วนหนี้สินที่เกิดขึ้นภายหลังเป็นหนี้สินที่ลูกหนี้ ต้องรับผิดชอบไปตามปกติ

3.4 การยกเลิกการล้มละลาย ศาลอาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏ เหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 135 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 เช่น เหตุที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ให้ความช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการ ทรัพย์สิน เป็นต้น เมื่อมีเหตุตามมาตรา 135 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอ ต่อศาลให้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวมีอยู่จริง ศาลก็จะมี คำพิพากษาให้ล้มละลายต่อไป

เมื่อศาลมีคำพิพากษายกเลิกการล้มละลายแล้ว กฎหมายกำหนดให้คืนทรัพย์สินของ ลูกหนี้ไม่ว่าจะได้มีการจัดการไปมากน้อยแล้วเพียงใดให้แก่ลูกหนี้ เว้นแต่ศาลมีคำสั่งกำหนดเป็น อย่างอื่น ส่วนหนี้สินของลูกหนี้ กฎหมายมิได้กำหนดไว้เป็นพิเศษอย่างใด ภาระหนี้ของลูกหนี้จึงให้ เป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไป

จากโครงสร้างของการออกจากคดีล้มละลายทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างที่เป็น สาระสำคัญของวิธีการออกจากคดีล้มละลายคือ เงื่อนไขของลูกหนี้ที่จะสามารถออกจากคดี ล้มละลายได้และผลของการออกจากคดีล้มละลายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและหนี้สิน

โครงสร้างของกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการ

1. การเข้าสู่การฟื้นฟูกิจการ

ลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการจะต้องเป็นบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชน จำกัด ที่มีหนี้สินส่วนตัวและมีหนี้สินไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท บุคคลที่อาจร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้เอง หรือเจ้าหนี้

เมื่อมีการร้องขอ ถ้าคำร้องขอเป็นไปตามกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งรับคำร้องขอและกำหนดวันนัดไต่สวนวันร้องขอ โดยศาลจะประกาศคำสั่งและหมายแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายสามารถคัดค้านคำร้องขอได้ภายในกำหนดเวลา 3 วันก่อนวันนัดไต่สวน

คำสั่งรับคำร้องขอจะมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้ ลูกหนี้และบุคคลภายนอกที่จะห้ามกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด หรือที่เรียกว่า Automatic stay การฝ่าฝืนข้อจำกัดสิทธิดังกล่าวจะทำให้การกระทำนั้นๆ ย่อมเป็นโมฆะ ข้อจำกัดสิทธินี้จะมีผลสำคัญที่จะช่วยหยุดการบังคับชำระหนี้และบังคับให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเข้ามาเจรจาชำระหนี้กับเจ้าหนี้

ในส่วนของการไต่สวนคำร้องขอ ถ้าไม่มีคำคัดค้านคำร้องขอ ศาลอาจงดการไต่สวนและส่งให้ฟื้นฟูกิจการได้ แต่ถ้ามีการคัดค้านคำร้องขอ จะต้องพิสูจน์ว่าลูกหนี้และเจ้าหนี้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้สามารถฟื้นฟูกิจการได้ และต้องพิสูจน์ว่าผู้ร้องได้กระทำการโดยสุจริต ถ้าได้ความจริงดังกล่าวแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ถ้าไม่ได้ความจริงดังกล่าวแล้ว ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอ

ในคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ศาลจะต้องมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนด้วย แต่มีบางกรณีที่ศาลจะไม่มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ได้แก่ กรณีที่ศาลเห็นไม่สมควรตั้งบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอหรือมีการเสนอชื่อผู้ทำแผนแข่งจากผู้คัดค้าน ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ ศาลจะต้องมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติเลือกผู้ทำแผน และในระหว่างการประชุมเช่นว่านี้ ศาลจะต้องมีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวเพื่อทำหน้าที่แทนผู้บริหารเดิมของลูกหนี้ก่อน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติตั้งผู้ทำแผนแล้ว ผู้บริหารชั่วคราวก็จะหมดหน้าที่ลง และผู้ทำแผนจะเข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในส่วนของการจัดการทรัพย์สินต่อไป แต่ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่สามารถตั้งผู้ทำแผนได้ กฎหมายก็จะกำหนดให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการซึ่งจะมีผลให้คดีฟื้นฟูกิจการเสร็จสิ้นไป โดยจะไม่มีการจัดการในการฟื้นฟูกิจการอีก

2. การจัดการทรัพย์สินในการฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ผู้ทำแผนจะมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่จะกระทำการนอกเหนือไปจากข้อจำกัดสิทธิ หรือ Automatic stay ไม่ได้ ส่วนเจ้าหนี้ทั้งหลายจะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต่อไป

ผู้ทำแผนจะต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการภายในระยะเวลาสามเดือนและอาจขอขยายระยะเวลาได้สองครั้งๆ ละไม่เกินหนึ่งเดือน เมื่อจัดทำแผนเสร็จแล้ว จะส่งแผนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อนำเสนอให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณา การพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้ จะมีการลงมติโดยแยกเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มเจ้าหนี้ที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าได้มติพิเศษของที่ประชุมกลุ่มเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม หรือได้มติพิเศษของที่ประชุมเจ้าหนี้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและเจ้าหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นชอบกับแผนฟื้นฟูกิจการ ถือว่าที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะส่งแผนฟื้นฟูดังกล่าวให้ศาลพิจารณาเห็นชอบต่อไป แต่ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานมติให้ศาลทราบเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการต่อไป

ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ศาลจะพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของแผนฟื้นฟูกิจการเป็นหลัก ถ้าแผนฟื้นฟูกิจการมีลักษณะครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และจะมีผลผูกพันเจ้าหนี้ทั้งหลาย หมายความว่าเจ้าหนี้ทั้งหลายจะต้องผูกพันในเรื่องการชำระหนี้ตามแผน แต่ถ้าแผนฟื้นฟูกิจการไม่มีลักษณะครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ศาลจะมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนและจะมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการต่อไป

คำสั่งเห็นชอบด้วยแผนจะเป็นคำสั่งตั้งผู้บริหารแผนไปในตัว ผู้บริหารแผนมีหน้าที่ต้องบริหารกิจการไปตามที่กำหนดในแผน ในส่วนใดที่เห็นว่าไม่สามารถบริหารแผนได้ ผู้บริหารแผนอาจเสนอขอแก้ไขแผนได้ แต่ถ้าผู้บริหารแผนไม่สามารถบริหารแผนได้ตามที่กำหนดไว้ ก็จะเป็นเหตุที่ทำให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งและต้องมีการเลือกผู้ทำแผนใหม่ แต่ถ้าผู้บริหารแผนบริหารแผนเป็นผลสำเร็จตามกฎหมายแล้ว ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการซึ่งมีผลให้ลูกหนี้พ้นไปจากคดีฟื้นฟูกิจการได้

3. การออกจากการฟื้นฟูกิจการ

การออกจากการฟื้นฟูกิจการ จะดำเนินไปด้วยคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ ดังต่อไปนี้

3.1 คำสั่งยกคำร้องขอ จะเกิดขึ้นในกรณีที่ศาลได้สวนแล้วไม่ได้ความจริงว่าควรจะมีการฟื้นฟูกิจการ ผลของคำสั่งยกคำร้องขอ จะมีผลให้ลูกหนี้กลับสู่สถานะเดิมและอาจถูกดำเนินคดีแพ่งหรือคดีล้มละลายได้

3.2 คำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จะเกิดขึ้นในกรณีที่เลือกผู้ทำแผนไม่ได้ หรือกรณีที่แผนไม่ได้รับการยอมรับหรือความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ คำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจะมีผลให้ผู้บริหารเดิมของลูกหนี้กลับเข้ามามีอำนาจจัดการทรัพย์สินต่อไป และลูกหนี้จะกลับคืนสู่สถานะเดิมที่อาจถูกดำเนินคดีแพ่งและคดีล้มละลายได้

3.3 คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ จะเกิดขึ้นในกรณีที่การฟื้นฟูกิจการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือไม่สำเร็จตามแผน แต่ศาลเห็นว่าลูกหนี้ไม่สมควรล้มละลาย ผลของคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการจะมีผลให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวงและผู้บริหารเดิมของลูกหนี้กลับมามีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สิน

3.4 คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด จะเกิดขึ้นในกรณีที่การฟื้นฟูกิจการไม่เป็นผลสำเร็จและศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และการดำเนินคดีจะเข้าสู่วิธีการเช่นเดียวกันกับกระบวนการในคดีล้มละลาย ซึ่งกระบวนการเช่นนี้จะคล้ายกับระบบ conversion ในระบบกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกา

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย

ปัญหาของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

ปัญหาที่นำมาสู่การแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ทั้งฉบับของคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ในประเด็นปัญหาที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. นิยามคำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ในปัจจุบัน กฎหมายมิได้บัญญัตินิยามของคำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” ไว้ การแปลความที่ผ่านมายึดเอาการแปลความของศาลฎีกาที่เห็นว่า คำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” คือการที่ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ ความหมายดังกล่าว แม้จะดูเหมือนง่ายในการพิสูจน์พยานหลักฐานในศาล แต่ความจริงแล้ว การพิสูจน์พยานหลักฐานเช่นนี้กลับมีประเด็นข้อโต้แย้งอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คดีล้มละลายใช้เวลาในการพิจารณาคดีนานและมีค่าใช้จ่ายสูง รวมทั้งขาดความแน่นอนเพราะในบางครั้ง ศาลอาจยกฟ้องคดีล้มละลายเพราะการต่อสู้ในเรื่องมูลค่าทรัพย์สินและภาระหนี้สินได้ หากปัญหาเช่นนี้ยังคงอยู่ จะทำให้คดีล้มละลายขาดความแน่นอน และอาจมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของกฎหมายล้มละลายได้

2. กระบวนการนำคดีเข้าสู่การล้มละลาย การนำคดีเข้าสู่การล้มละลายตามกฎหมายไทยยังเน้นไปที่การให้เจ้าหนี้ฟ้องคดีลูกหนี้ ซึ่งทำให้ลักษณะของคดีล้มละลายเป็นกระบวนการแบบปรปักษ์ (Adversarial proceedings) ทำให้ทัศนคติต่อกระบวนการล้มละลายเป็นลักษณะของคดีความแห่งการต่อสู้แทนที่จะมีทัศนคติที่เป็นกระบวนการเพื่อการชำระหนี้สิน หรือเป็นกระบวนการที่ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ที่ลูกหนี้สามารถแสวงหาหนทางในการจัดการกับปัญหาหนี้สินของตนในภาวะที่ตนมีปัญหาในทางการเงินได้

ประเด็นที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งได้แก่ กฎหมายของไทยยังขาดกระบวนการเริ่มต้นคดีล้มละลายโดยลูกหนี้ หรือ Voluntary proceeding ซึ่งในหลายประเทศจะอนุญาตให้มีกระบวนการเช่นนี้แล้ว กระบวนการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้เริ่มต้นคดีได้เอง จะช่วยให้กระบวนการล้มละลายมีลักษณะของการปกป้องช่วยเหลือลูกหนี้ในยามที่ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินอย่างแท้จริง

3. การจัดการทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย ในระบบการจัดการทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปัจจุบันนี้ แม้กฎหมายมิได้กำหนดบังคับให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องเป็นข้าราชการ แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็น

ข้าราชการสังกัดกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นข้าราชการ ก่อให้เกิดข้อจำกัดหลายประการ เนื่องจากข้าราชการจะมีกฎระเบียบในการปฏิบัติและขั้นตอนสูง เมื่อกฎระเบียบในการปฏิบัติและขั้นตอนสูง ก่อให้เกิดความล่าช้าในการจัดการ ความระมัดระวังต่อ กฎระเบียบมากกว่าที่จะมุ่งเน้นการจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้และลูกหนี้ ทั้งๆที่ กฎหมายให้ความคุ้มครองแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สูง โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะรับผิดชอบเมื่อกระทำโดยเจตนาร้ายและประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติ การรวบรวมทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นไปตามที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นผู้นำไปยึดทรัพย์เท่านั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงขาดบทบาทในเชิงรุกในการรวบรวม ทรัพย์สินของลูกหนี้ และทำให้สภาพของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีสภาพเช่นเดียวกับเจ้าพนักงาน บังคับคดีที่จะบังคับคดีตามที่เจ้าหนี้ร้องขอเท่านั้น ซึ่งในส่วนนี้ทำให้ผิดไปจากเจตนารมณ์ของ กฎหมายที่ต้องการให้การจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย มิใช่รอแต่ดำเนินการตามความประสงค์ของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เท่านั้น

4. ความล้ากันในกระบวนการล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ การแก้ไขพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช 2483 โดยการเพิ่มเติมการฟื้นฟูกิจการในปี พ.ศ. 2541 ก่อให้เกิดปัญหาใน เรื่องความล้าช้าในการดำเนินคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการ สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากการ แก้ไขกฎหมายล้มละลายในปี พ.ศ. 2541 ต้องการแก้ไขวิธีการดำเนินคดีล้มละลายซึ่งในการฟื้นฟู กิจการบางอย่างให้มีความคล่องตัวและรวดเร็ว แต่ในเมื่อการแก้ไขวิธีการดำเนินคดีล้มละลาย ปรากฏอยู่แต่เฉพาะในส่วนของการฟื้นฟูกิจการ แต่ในส่วนของคดีล้มละลายยังเหมือนเดิมจึงเกิด ความล้าช้าขึ้น ซึ่งต้องยอมรับว่าสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ประเทศแก้ไขกฎหมายล้มละลายเพื่อ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมิได้มีการแก้ไขปรับปรุงไปทั้งระบบ

ความล้าช้าดังกล่าวมา จะพบได้ในบทบัญญัติหลายๆ ส่วน ดังต่อไปนี้

4.1 สิทธิในการฟ้องคดีของเจ้าหนี้มีประกัน ในคดีล้มละลาย เจ้าหนี้มีประกันจะ ฟ้องล้มละลายลูกหนี้ได้เมื่อตนเองมิได้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้บังคับชำระหนี้เกินกว่าทรัพย์สินอันเป็น หลักประกัน และจะต้องมีมูลหนี้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันค้ำอยู่ไม่น้อยกว่าจำนวน 1 ล้านบาท ถ้า ฟ้องลูกหนี้บุคคลธรรมดา และไม่น้อยกว่าจำนวน 2 ล้านบาท ถ้าฟ้องลูกหนี้นิติบุคคล (มาตรา 10) แต่ในคดีฟื้นฟูกิจการ การกำหนดเงื่อนไขเช่นว่านี้ไม่มีปรากฏอยู่ ขอเพียงแต่เป็นเจ้าหนี้มีประกันที่มี มูลหนี้ไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ไม่ว่าเจ้าหนี้มีประกันนั้นจะมีสิทธิบังคับชำระหนี้มากน้อยเพียงใด เจ้าหนี้มีประกันนั้นสามารถร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการได้ จึงทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในการ ดำเนินคดีฟื้นฟูกิจการและคดีล้มละลายไม่เท่ากัน และเป็นผลให้การตัดสินใจเริ่มคดีของเจ้าหนี้ที่จะ

เลือกระหว่างกระบวนการล้มละลายและกระบวนการฟื้นฟูกิจการ จะมีปัจจัยในเรื่องอำนาจฟ้องคดีของเจ้าหนี้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจด้วย

4.2 Automatic stay ในคดีฟื้นฟูกิจการจะมีบทบัญญัติว่าด้วยข้อจำกัดสิทธิ หรือ Automatic stay บัญญัติไว้อย่างครอบคลุมทุกกรณี และผลของข้อจำกัดสิทธินั้นเกิดขึ้นทันทีที่มีการร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาไว้ซึ่งกองทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่ในคดีล้มละลาย บทบัญญัติเช่นว่านี้ ไม่มีปรากฏอยู่ และมีบทบัญญัติบางบทบัญญัติที่ทำหน้าที่คล้ายกันกับข้อจำกัดสิทธิ เช่นบทบัญญัติว่าด้วยการห้ามฟ้องคดีของเจ้าหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว หรือบทบัญญัติให้การบังคับคดีแพ่งเป็นไปตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ แต่บทบัญญัติที่มีผลบังคับคล้ายกับ automatic stay นี้ ก็มีผลบังคับนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นต้นไป มิได้มีผลบังคับนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับฟ้องคดีล้มละลายไว้ในทำนองเดียวกับคดีฟื้นฟูกิจการ ผลบังคับของ Automatic stay ที่อาจจะคล้ายคลึงกันบ้างในบางส่วนก็ยังคงมีความลักลั่นไม่เท่าเทียมกันอยู่ดี

4.3 การพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ ในคดีล้มละลาย การพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้อยู่ในอำนาจของศาล โดยมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้วเสนอความเห็นไปยังศาลต่อไป ถ้าเจ้าหนี้ไม่พอใจในคำสั่งของศาล ก็อาจอุทธรณ์ฎีกาไปยังศาลสูงได้ แต่ในส่วนของคดีฟื้นฟูกิจการ อำนาจในการพิจารณาสั่งคำขอรับชำระหนี้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ถ้าไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ก็ให้อุทธรณ์ไปยังศาลชั้นต้นต่อไป นอกจากอำนาจในการพิจารณาที่แตกต่างกันแล้ว ยังมีความแตกต่างทั้งในระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้อีกด้วย

4.4 การปฏิบัติต่อลูกหนี้ที่ทุจริต ในคดีล้มละลาย จะมีการปฏิบัติต่อลูกหนี้ที่ทุจริตแตกต่างออกไปจากลูกหนี้ปกติ โดยลูกหนี้ที่ทุจริตจะมีโอกาสได้รับการปลดจากล้มละลายได้ยากขึ้น ซึ่งโดยหลักการถือว่าเป็นเรื่องถูกต้อง แต่การปฏิบัติต่อลูกหนี้ที่ทุจริตนั้น มีข้อจำกัดตามหลักกฎหมายในปัจจุบันอยู่หลายประการ นับแต่การกำหนดคำนิยามของคำว่า “ลูกหนี้ทุจริต” ให้หมายถึงลูกหนี้ที่กระทำผิดในคดีอาญาเท่านั้น จึงมีกลุ่มลูกหนี้ที่ตกอยู่ภายใต้นิยามดังกล่าวเพียงเล็กน้อย อีกประการหนึ่ง ในทางปฏิบัติ การปลดจากลูกหนี้ในกรณีที่ลูกหนี้มิได้เป็นลูกหนี้ทุจริตก็เกิดขึ้นได้ยากและมีข้อจำกัดอย่างมาก เพราะศาลมักจะไม่มีคำสั่งให้ปลดลูกหนี้จากล้มละลายจนกว่าลูกหนี้จะได้รับชำระหนี้ในระดับที่ศาลพอใจ การปฏิบัติต่อลูกหนี้ที่ทุจริตและไม่ทุจริต แม้จะมีความแตกต่างกันในทางกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่พบความแตกต่างเช่นนั้นเลย

4.5 การปลดจากล้มละลาย ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากล้มละลายได้เมื่อมีการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

จำนวนหนึ่งแล้ว หรือลูกหนี้อาจได้รับการปลดจากล้มละลายตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ โดยมีข้อกำหนดให้ย้ระยะเวลาในการปลดจากล้มละลายของลูกหนี้ในกรณีปลดตามระยะเวลาเพียงกรณีเดียว คือ กรณีที่ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สิน ซึ่งหลักการในเรื่องนี้ ขัดกับหลักสากลทั่วไป ที่กำหนดให้ลูกหนี้จะได้รับการปลดจากล้มละลายเมื่อการตกเป็นบุคคลล้มละลายของลูกหนี้มิได้เกิดขึ้นจากความผิดของลูกหนี้ หรือลูกหนี้ยินยอมส่งมอบทรัพย์สินทั้งหมดของตนให้แก่กองทรัพย์สินที่จะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ โดยไม่มีการยกย่ายถ่ายทรัพย์สิน ซึ่งหลักการเช่นว่านี้ มิได้สะท้อนไว้ในกฎหมายไทยแต่อย่างใด ก่อให้เกิดช่องว่างของกฎหมาย ซึ่งจะไม่สามารถยับยั้งลูกหนี้ที่ไม่สุจริตที่จะอาศัยประโยชน์จากการตกเป็นบุคคลล้มละลายของลูกหนี้ได้ และหากเป็นเช่นนี้ จะทำให้ความน่าเชื่อถือในการใช้กระบวนการล้มละลายเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้หมดสิ้นลง กลายเป็นกระบวนการในการล้างหนี้ของลูกหนี้ทุกราย ซึ่งจะกระทบต่อความน่าเชื่อถือต่อระบบกฎหมายของไทย และความน่าเชื่อถือในการลงทุนในประเทศไทยได้

4.6 ผลร้ายของการตกเป็นบุคคลล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กฎหมายกำหนดให้บุคคลล้มละลายหมดความสามารถในการจัดการทรัพย์สินของตน และถูกจำกัดเสรีภาพในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรจนกว่าจะได้รับการปลดจากล้มละลาย หรือออกจากล้มละลายโดยวิธีการอื่น นอกจากผลร้ายเช่นว่านี้แล้ว พระราชบัญญัติล้มละลายฯ ก็มีได้กำหนดผลร้ายในเรื่องอื่นอีก แต่ปรากฏว่า ในระบบกฎหมายไทย ได้บัญญัติถึงผลร้ายของการตกเป็นบุคคลล้มละลายไว้หลายกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการขาดคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งสำคัญบางตำแหน่ง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ เป็นต้น ซึ่งผลร้ายเหล่านี้มิได้เกิดจากกฎหมายล้มละลายโดยตรง แต่เกิดจากกฎหมายในแผนกอื่นๆ ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลล้มละลาย จึงบัญญัติห้ามมิให้บุคคลล้มละลายมีคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งดังกล่าว การที่ระบบกฎหมายไทยกำหนดผลร้ายของการตกเป็นบุคคลล้มละลายดังกล่าวไว้ ทำให้กฎหมายล้มละลายเปลี่ยนสถานภาพจากกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะจัดการกับปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ เป็นกฎหมายที่สร้างตราบาป (stigma) ให้แก่ลูกหนี้ จนถึงกับมีการเอ่ยว่า การตกเป็นบุคคลล้มละลายเท่ากับการถูกประหารชีวิตในทางแฝง ซึ่งหากพิจารณาจากเนื้อหาของกฎหมายล้มละลายก็จะเป็นคำกล่าวอ้างที่เกินเลยความเป็นจริงไปอย่างมาก แต่การถูกตัดสิทธิมิให้ดำรงตำแหน่งถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและทำให้ทัศนคติต่อบุคคลล้มละลายและกฎหมายล้มละลายในประเทศไทยเป็นทัศนคติในทางลบทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังส่งผลข้างเคียง ทำให้เจ้าหนี้ใช้กระบวนการล้มละลายในการขู่เข็ญให้ลูกหนี้ชำระหนี้ เพราะหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และถูกดำเนินคดีล้มละลายจนศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว จะทำให้ลูกหนี้

ไม่สามารถดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งได้ เช่น ต้องขาดออกไปจากราชการ เป็นต้น และก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่อไปที่ทำให้ศาลล้มเลิกในการที่จะตัดสินให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย ดังจะเห็นได้ว่า มีอยู่หลายครั้งที่ศาลใช้อำนาจไม่สั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเพียงเพราะลูกหนี้ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการ ด้วยกลัวจะสูญเสียสถานะความเป็นข้าราชการดังกล่าว ทำให้กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในประเทศไทยผิดเพี้ยนไปค่อนข้างมาก

นอกจากประเด็นปัญหาในสาระสำคัญดังกล่าวแล้ว ยังคงมีปัญหาลีกย่อยที่เกิดจากความไม่ชัดเจนของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งรายละเอียดต่างๆ จะพบได้ในการประชุมแก้ไขกฎหมายล้มละลายของคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายล้มละลาย ในภาคผนวกท้ายรายงานนี้

แนวความคิดพื้นฐานในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

ในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ครั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้นำแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญมาจากแหล่งอ้างอิงที่สำคัญ 2 แหล่ง ได้แก่

1. แนวทางในการร่างกฎหมายของคณะกรรมการของสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (United Nation Commission on International TRADE LAW หรือ UNCITRAL) คณะกรรมการของสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ หรือ UNCITRAL เป็นหน่วยงานของสหประชาชาติที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการฯ ชุดดังกล่าวได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในอันที่จะพัฒนากฎหมายเนื่องจากมีความสำคัญต่อการพัฒนาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ จึงได้มีการจัดตั้งคณะทำงานคณะที่ 5 (Working Group V) ขึ้นมาพิจารณาเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายล้มละลาย ผลงานสำคัญของคณะทำงานชุดที่ 5 ดังกล่าว ได้แก่ การจัดทำกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการล้มละลายข้ามชาติ หรือ Model Law on Cross-border Insolvency law (สำเร็จเมื่อ ค.ศ. 1997) หลังจากการจัดทำกฎหมายแม่แบบดังกล่าว คณะทำงานได้พัฒนาแนวทางในการยกร่างกฎหมายล้มละลาย หรือ Legislative Guide on Insolvency Law เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายล้มละลายของประเทศต่างๆ โดยในเอกสารว่าด้วยแนวทางในการยกร่างกฎหมายล้มละลายดังกล่าว จะเป็นการอธิบายถึงหลักการของกฎหมายล้มละลายในประเด็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในระบบกฎหมายล้มละลายที่สำคัญของโลก และคำแนะนำ (recommendations) ในการร่างกฎหมายล้มละลายในประเด็นนั้นๆ

ซึ่งแนวทางในการร่างกฎหมายล้มละลายดังกล่าวได้รับการรับรองจากคณะกรรมการฯ เมื่อปี ค.ศ. 2004 (พ.ศ. 2547)

แนวทางในการร่างกฎหมายดังกล่าว จึงถือเป็นเอกสารสำคัญในการพัฒนากฎหมายล้มละลายของประเทศไทย เพราะเป็นเอกสารที่รวบรวมถึงหลักกฎหมายล้มละลายที่ใช้กันอยู่ในประเทศต่างๆ ในโลก รวมทั้งคำแนะนำในการร่างกฎหมายล้มละลายว่าควรจะมีการพัฒนาไปในทิศทางใดและเพราะเหตุใด ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะมีประโยชน์อย่างมากในการจัดทำกฎหมายของคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายที่จะหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) มาปรับใช้ในประเทศไทย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัฒนธรรม ตลอดจนความรู้สึกรักชาติของคนไทย

2. กฎหมายล้มละลายในประเทศที่สำคัญ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น แม้ในแนวทางการร่างกฎหมายของ UNCITRAL จะกล่าวถึงหลักกฎหมายล้มละลายในประเทศสำคัญๆ ไว้เกือบทั้งหมดแล้ว แต่ในการร่างกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย ในบางครั้งมีปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับรายละเอียดรายมาตราในกฎหมายของไทย ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดทั้งที่มาของมาตรานั้น เหตุผลเบื้องหลัง ความเปลี่ยนแปลงในหลักการของมาตรานั้น และการเปรียบเทียบหลักการในมาตรานั้นกับประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งรายละเอียดต่างๆ เช่นว่านี้ อาจจะไม่พบในเอกสารแนวทางการร่างกฎหมายล้มละลายของ UNCITRAL เพราะในเอกสารดังกล่าวจะกล่าวเพียงหลักการใหญ่ๆ ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดในแง่มุมต่างๆ มากนัก การศึกษากฎหมายล้มละลายในประเทศที่สำคัญจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนากฎหมายล้มละลายของประเทศไทย

กฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกาถือเป็นกฎหมายต้นแบบที่สำคัญของกฎหมายล้มละลายทั่วโลก ประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับการยอมรับว่ามีกฎหมายล้มละลายที่ทันสมัย มีความครอบคลุมและมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และเป็นระบบกฎหมายล้มละลายที่มีอิทธิพลต่อกฎหมายหลายประเทศในโลก

กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยเป็นการร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 แม้ในปัจจุบันกฎหมายล้มละลายประเทศไทยจะไม่ได้มีการยอมรับอย่างแพร่หลายในฐานะผู้นำกฎหมายล้มละลายของโลก แต่การนำกฎหมายอังกฤษมาศึกษาเปรียบเทียบในการพัฒนากฎหมายครั้งนี้ ย่อมเป็นประโยชน์ทั้งในแง่ของความเข้าใจถึงหลักกฎหมายของไทยที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศอังกฤษ การพัฒนาการของกฎหมายอังกฤษ และหลักกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

นอกจากระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษแล้ว คณะกรรมการปรับปรุงฯ ยังเห็นว่าควรจะนำกฎหมายในประเทศใกล้เคียงในเอเชียมาศึกษา ประกอบด้วย เพราะเห็นว่าสภาพสังคมและวัฒนธรรมความเชื่อในแถบประเทศเอเชียน่าจะมีสภาพใกล้เคียงกับสภาพในประเทศไทย จึงมีการนำกฎหมายล้มละลายของประเทศใกล้เคียงมาร่วมศึกษาด้วย เช่น กฎหมายล้มละลายของประเทศสิงคโปร์ กฎหมายล้มละลายของประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2530 โดยมีนายปรีชา พานิชวงค์ เป็นประธาน ผลงานที่สำคัญของคณะกรรมการฯ ชุดดังกล่าวได้แก่ การแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย โดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ต่อมาเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2541 มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบคณะกรรมการฯ โดยให้นายประจักษ์ พุทธิสมบัติ เป็นประธานกรรมการ

หลักการใหม่ในร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ....

1. ปรับปรุงให้บทบัญญัติที่มีลักษณะร่วมกันในคดีล้มละลายและฟื้นฟูกิจการเป็นหมวดหมู่และสามารถนำไปใช้บังคับได้กับกระบวนการพิจารณาคดีทั้งสองรูปแบบ การปรับปรุงที่คณะกรรมการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ต้องการให้เกิดประการหนึ่งได้แก่ การนำบทบัญญัติซึ่งใช้ได้กับกระบวนการล้มละลายและกระบวนการฟื้นฟูกิจการมารวบรวมไว้ที่เดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้การดำเนินการในกระบวนการทั้งสองมีหลักการที่เหมือนกัน เนื่องจากต่างก็เป็นคดีล้มละลายเหมือนกัน และยังเป็นการสะดวก หากในอนาคตจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีล้มละลายในส่วนแกนกลางดังกล่าว อีกทั้งยังสามารถรองรับการเพิ่มเติมช่องทางในการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินตามกฎหมายล้มละลายที่จะมีเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

การปรับปรุงให้บทบัญญัติที่มีลักษณะร่วมกันนั้น กระทำใน 2 มิติ ดังนี้

1.1 กระบวนการที่เหมือนกันให้ใช้ร่วมกัน โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติทั่วไปขึ้นในร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ....แล้วนำกระบวนการที่ใช้กับกระบวนการล้มละลายทุกกระบวนการมาบัญญัติไว้ในส่วนนี้เพื่อให้มีผลการบังคับใช้กับการดำเนินคดีล้มละลายทุกช่องทาง เช่น กำหนดให้มีผล automatic stay ทันทีที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอให้ดำเนินคดีล้มละลาย

กำหนดเพิ่มเติมคำนิยาม “กองทรัพย์สิน” (estate) และให้มีกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทันทีที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการใดๆ ในคดีล้มละลาย เป็นต้น¹

1.2 ปรับปรุงชื่อเรียกของเจ้าหน้าที่ในคดีตามกฎหมายล้มละลายให้ใช้ชื่อกกลางเพื่อสามารถอ้างอิงอำนาจหน้าที่ได้อย่างครอบคลุม ในคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการจะมีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หลายตำแหน่ง เช่น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผนผู้บริหารแผน ผู้บริหารชั่วคราว เป็นต้น ตำแหน่งเหล่านี้จะมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่อำนาจหน้าที่หนึ่งที่บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งเหล่านี้จะเกิดมีขึ้นเหมือนกันคืออำนาจในฐานะผู้จัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือ Trustee ซึ่งอำนาจเช่นนี้ไม่มีการเขียนไว้เป็นหลักการทั่วไป แต่เขียนกระจัดกระจายควบคู่ไปกับการกล่าวถึงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งทำให้การใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความยากลำบาก และจะเกิดปัญหาต่อเนื่องขึ้นในอนาคต หากมีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน แต่ไม่ได้มีการแก้ไขให้ครอบคลุมในทุกตำแหน่ง จึงมีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้ โดยการสร้างคำกลางขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่เช่นนี้ และกำหนดให้มีอำนาจแกนกลางเหมือนกันในทุกกรณี ซึ่งจะทำการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของกฎหมายล้มละลายเข้าใจง่ายขึ้น และป้องกันผลที่จะเกิดจากความสับสนเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายในอนาคต

2. ปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดผลร้ายของการตกเป็นบุคคลล้มละลาย ในร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... กำหนดแยกการพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายออกจากการตกเป็นผู้ถูกชำระกิจการและทรัพย์สิน โดยกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการล้มละลายในปัจจุบัน และกำหนดให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายเฉพาะลูกหนี้ในบางกรณีเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นให้เห็นว่าการชำระกิจการและทรัพย์สินมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือการจัดการชำระหนี้สินของลูกหนี้และการให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ (Fresh start) แก่ลูกหนี้ ส่วนการตกเป็นบุคคลล้มละลายนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อพบว่าบุคคลธรรมดาที่ได้รับการชำระกิจการและทรัพย์สินมีพฤติกรรมที่ไม่ให้ความร่วมมือต่อการจัดการทรัพย์สินหรือมีพฤติการณ์ในทางชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินเท่านั้น ซึ่งบุคคลดังกล่าวถือว่าไม่มีความสุจริตในการเข้าสู่คดี

¹ การยกร่างบทบัญญัติทั่วไปกระทำขึ้นในการยกร่างครั้งแรกของฝ่ายเลขานุการซึ่งนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมของคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายล้มละลายเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2549 แล้ว แต่มติคณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าควรพิจารณาได้เรียงลำดับของกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สิน และกระบวนการฟื้นฟูกิจการให้เสร็จสิ้นเสียก่อน แล้วเมื่อได้ข้อมูลต่างๆ แล้ว จึงจะนำบทบัญญัติที่เหมือนกันทั้งสองมาแยกเป็นบททั่วไปที่ใช้สำหรับกระบวนการทั้งสองต่อไป (ดูรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายล้มละลาย ครั้งที่ 1/2549 วันที่ 29 มีนาคม 2549)

ล้มละลายและต้องการจะแสวงหาประโยชน์จากการชำระกิจการและทรัพย์สิน การวางนโยบาย เช่นว่านี่ของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ต้องการที่จะให้เห็นว่าการเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นเรื่องของบุคคลที่ไม่สุจริตและไม่ได้เข้าสู่การล้มละลายเพื่อจัดการหนี้สินของตนอย่างเป็นธรรม ดังนั้น บุคคลเหล่านี้ย่อมได้รับผลร้ายตามที่กฎหมายปัจจุบันกำหนดไว้สำหรับบุคคลล้มละลาย แต่สำหรับบุคคลที่ต้องการแก้ไขปัญหานี้สินเพราะประสบปัญหาทางการเงิน หากเป็นไปได้โดยสุจริต ย่อมได้รับประโยชน์จากการเข้าสู่การชำระกิจการและทรัพย์สิน โดยสามารถล้างหนี้ของตนและ เริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ และบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับตราบาปจากสังคมเพราะมิใช่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ ล้มละลาย และเชื่อว่าด้วยการกำหนดนโยบายทางกฎหมายเช่นนี้ จะช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของ บุคคลทั่วไปที่ต้องเข้าสู่กระบวนการชำระบัญชี

3. เพิ่มเติมกระบวนการที่ลูกหนี้สมัครใจชำระบัญชีของตนเอง (Voluntary Proceeding) ในร่างกฎหมายล้มละลายใหม่ จะกำหนดให้ลูกหนี้สามารถร้องขอเข้าสู่กระบวนการ ล้มละลายได้ทุกกระบวนการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ากระบวนการล้มละลายสร้างขึ้นเพื่อปกป้องเจ้าหนี้ และลูกหนี้ มิได้เป็นเครื่องมือของเจ้าหนี้ในการขู่เชิญให้ชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้วาง มาตรการป้องกัน การที่ลูกหนี้จะใช้กระบวนการล้มละลายเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตัวเองไว้ใน ทุกกรณี เช่น ในกระบวนการของการชำระบัญชีหรือการชำระกิจการและทรัพย์สิน ถ้าลูกหนี้ไม่ สุจริตเข้ามาในกระบวนการ นอกจากจะไม่ได้รับการล้างหนี้จากระบบแล้ว ยังอาจตกเป็นบุคคล ล้มละลายได้ ในคดีฟื้นฟูกิจการ ถ้าลูกหนี้ไม่สุจริต กิจการของลูกหนี้จะต้องเข้าสู่กระบวนการ ชำระบัญชีได้ ด้วยมาตรการปกป้องเช่นนี้ จึงเชื่อว่าจะช่วยลดการแสวงหาประโยชน์จาก กระบวนการล้มละลายของลูกหนี้ที่ไม่สุจริตได้

4. ปรับปรุงสถานะของลูกหนี้ที่จะเข้าสู่คดีล้มละลายได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ว่าจะต้องเป็นผู้ “มีหนี้สินส่วนตัว” ซึ่งก่อให้เกิด ปัญหาในการสืบพยานหลักฐานและการต่อสู้คดีในคดีที่ไม่จำเป็นดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ดังนั้น ในร่าง กฎหมายใหม่ จึงมีการนำเสนอคุณสมบัติของลูกหนี้ที่อาจถูกฟ้องให้ล้มละลายได้ โดยปรับเปลี่ยน คุณสมบัติจากคำว่า “มีหนี้สินส่วนตัว” เป็น “ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้” โดยกำหนดให้การ ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้นั้นมีอยู่ 4 ประการ² เป็นกรณีที่สามารถพิสูจน์ได้ง่ายตามกฎหมาย

² มาตรา 3 ตามร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง อย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้

(1) ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สิน

และเมื่อพิสูจน์ได้แล้ว ศาลก็สามารถมีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายได้ ซึ่งจะมีผลให้สามารถช่วยให้เจ้าหนี้สามารถเลือกที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีผลให้ลูกหนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายได้ แทนที่จะเป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามบทสันนิษฐานหรือพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันความมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพียงประการเดียว ข้อบทในการพิสูจน์ความ “ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้” นั้น จะมีหลักเกณฑ์ทั้งทางด้านการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามบทพิสูจน์ทางบัญชี (Balance sheet test) และหลักเกณฑ์ที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามบทพิสูจน์ตามกระแสเงินสด (Cash flow test) ซึ่งสอดคล้องกับข้อแนะนำของ UNCITRAL ตาม Legislative Guide on Insolvency law และเชื่อว่าด้วยการปรับปรุงดังกล่าว จะทำให้การต่อสู้กันในประเด็นเรื่องคุณสมบัติของลูกหนี้ลดลง อันจะเป็นการช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไปได้มาก

5. ปรับปรุงคดีล้มละลายให้ดำเนินคดีง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น กล่าวโดยเฉพาะในคดีล้มละลายจะมีการปรับปรุงบทบัญญัติหลายมาตรา ทำให้กระบวนการสามารถดำเนินไปได้โดยง่ายและรวดเร็ว เช่น (ก) การตัดคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและคำพิพากษาให้ล้มละลายออกไป และแทนที่ด้วยคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแทนซึ่งมีผลเท่ากันและทำให้คดีล้มละลายดำเนินไปด้วยความกระชับขึ้น (ข) การตัดวิธีการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายและหลังล้มละลายออกไปจากการดำเนินคดีล้มละลาย เพราะเห็นว่าควรนำไปกำหนดเป็นบทบัญญัติในส่วนอื่นแทนที่จะผสม

(2) ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด เมื่อได้รับหนังสือทวงถามจากเจ้าหนี้ผู้ร้องขอให้ชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และระบุไว้ในหนังสือด้วยว่าถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดแล้ว เจ้าหนี้จะดำเนินตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

(3) ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ได้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ผู้ร้องขอบังคับคดีแก่ลูกหนี้แล้วมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้

(4) ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่ง และมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ไม่อาจชำระหนี้รายอื่น ๆ ได้อีก

(5) ลูกหนี้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เพื่อประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้

ก. ออกไปเสียนอกราชอาณาจักรหรือได้ออกไปก่อนแล้วและคงอยู่นอกราชอาณาจักร

ข. ไปเสียดอกเคหะสถานที่เคยอยู่หรือซ่อนตัวอยู่ในเคหะสถานหรือหลบไปหรือวิธีอื่นหรือปิดสถานที่ประกอบธุรกิจ

ค. ยักย้ายทรัพย์สินไปให้พ้นอำนาจศาล

ง. ขอมตบให้ต้องคำพิพากษาซึ่งบังคับให้ชำระเงินซึ่งตนไม่ควรถูกชำระ

ปนเปื้อนอยู่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายหรือชำระบัญชี (ค) การกำหนดให้มีวิธีการปลดจากล้มละลายเพียงวิธีเดียว โดยการปลดโดยคำสั่งศาลและกำหนดเหตุที่ศาลจะใช้ดุลพินิจไม่ตั้งปลดจากล้มละลายไว้โดยจำกัด เป็นต้น เพื่อให้คดีล้มละลายมีวิธีการและหลักการที่ง่ายขึ้นเพียงการรวบรวม ขยายและชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เท่านั้น ไม่มีกระบวนการอื่นเข้ามาแทรกซ้อนอีก

6. ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย การที่ระบบจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายในประเทศไทยดำเนินการ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นข้าราชการ ย่อมก่อให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ การจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายจะมีลักษณะคล้ายกับการขายเลหลังกิจการอย่างเอกชนเสียมากกว่า เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญในการจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือคดีชำระบัญชีแล้ว จะมีการใช้อำนาจรัฐน้อยมาก กระบวนการเช่นนี้จึงควรมอบให้เอกชนซึ่งได้รับอนุญาตจากทางการเป็นผู้ดำเนินการจะเหมาะสมกว่า เพราะเอกชนจะมีความยืดหยุ่นและไม่ติดกับระเบียบของทางการมากนัก สภาพการดำเนินกิจการของเอกชนซึ่งอยู่ในบรรยากาศของการแข่งขันมากกว่า การให้ผลตอบแทนจากการทำงานตามผลการจัดการทรัพย์สินย่อมจูงใจให้เอกชนดำเนินการในทางรุกได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม อาจมีคำถามว่าหากมีกรณีที่ต้องใช้อำนาจรัฐจะดำเนินการอย่างไร และจะควบคุมมาตรฐานในการทำงานของเอกชนได้อย่างไร ในเรื่องนี้ คณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการฯ จึงยังคงกำหนดให้มีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อยู่ แต่จะไม่เข้าไปจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้อีกต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะมีหน้าที่เพียงควบคุมกำกับการทำงานของผู้จัดการทรัพย์สินเอกชนเห็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรมและเป็นไปตามกฎหมาย หากผู้จัดการทรัพย์สินเอกชนรายใดกระทำการให้เกิดความเสียหาย เขาย่อมต้องรับผิดชอบตามกฎหมายแพ่งอยู่แล้ว และในร่างกฎหมายล้มละลายใหม่นี้ยังกำหนดให้เอกชนต้องวางเงินประกันและต้องขออนุญาตประกอบกิจการด้วย หากไม่ดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับย่อมอาจถูกยึดเงินประกันและพักใบอนุญาต ซึ่งจะเป็นการเสียหายต่อการประกอบอาชีพของเอกชนต่อไป การจัดการทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจเกิดขึ้นเฉพาะในกรณีที่ศาลยังไม่สามารถแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินเอกชนได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม

7. ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่องการเพิกถอนการ โอนทรัพย์สิน แต่เดิมมีการเพิกถอนทรัพย์สินในคดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ จะมีการเพิกถอนที่สำคัญ ได้แก่ การเพิกถอนการซื้อผล (มาตรา 113) และการเพิกถอนการได้เปรียบ (มาตรา 115) แต่ยังมีข้อถกเถียงว่าในบางกรณีการซื้อผลอาจเกิดขึ้นโดยมิได้ทำให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ จึงเพิกถอนการ โอนเพราะกลซื้อผลไม่ได้ และนิติกรรมนี้เกิดขึ้นก่อนที่จะอยู่ภายในระยะเวลาที่จะเพิกถอนการได้เปรียบได้ จึงไม่สามารถเพิกถอนการได้เปรียบได้ แต่นิติกรรมที่เกิดขึ้นมีลักษณะของการชักย้ายถ่ายเททรัพย์สิน กฎหมายควรที่จะจัดการกับนิติกรรมเหล่านี้ได้อย่างไร ในเรื่องนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย โดยฝ่าย

แรกเห็นควรให้มีการกำหนดบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้โดยเฉพาะ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า หลักการตามมาตรา 114 ก่อนมีการแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2541 น่าจะนำมาใช้บังคับได้ และจะเป็นการสะดวกมากกว่าเพราะเคยปฏิบัติกันมาแล้ว และมีแนวคำวินิจฉัยต่างๆ ของศาลช่วยในการทำงานอยู่แล้ว แทนที่จะยกร่างบทบัญญัติขึ้นใหม่ซึ่งอาจจะมีปัญหาในการตีความได้ ซึ่งในเรื่องนี้คณะอนุกรรมการฯ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการฯ ได้ลงมติให้นำหลักการตามมาตรา 114 เดิมมาใช้ โดยมีการปรับปรุงแก้ไขข้อความเล็กน้อย

8. ปรับปรุงการจัดการกับสัญญาต่างๆ ภายหลังจากลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลาย นอกจากการเพิกถอนการโอนทรัพย์สินซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนทรัพย์สินที่สำคัญแล้ว การจัดการกับสัญญาต่างๆ ที่ลูกหนี้ผูกพันอยู่จะเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนกองทรัพย์สินที่สำคัญ แต่เดิมมา กฎหมายล้มละลายกำหนดให้มีเพียงแต่การปฏิเสธสัญญาที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้เท่านั้น ซึ่งเท่ากับการไม่รับเอาสัญญาที่มีภาระเท่านั้น แต่ปัญหาก็คือ สัญญาอื่นๆ ที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ แต่ยังมีภาระที่ลูกหนี้ต้องดำเนินการอยู่จะจัดการอย่างไร ลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามสัญญาต่อไปหรือไม่ ซึ่งเมื่อกฎหมายล้มละลายเดิมไม่ได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้ชัดเจน ก็ก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกปฏิบัติตามต่อเจ้าหนี้และทำให้เจ้าหนี้ตามสัญญาซึ่งเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกันมีสิทธิคิดว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกันอื่นๆ เพราะมีโอกาสที่ศาลจะบังคับให้ลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามสัญญาเหล่านั้นต่อไป เท่ากับเจ้าหนี้ไม่มีประกันเหล่านี้มีโอกาสได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนและรับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้คนอื่นๆ

ในร่างกฎหมายล้มละลายฉบับใหม่จึงมีบทบัญญัติที่ยกร่างขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดเป็นบทบังคับว่าเมื่อศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายแล้ว ให้ถือว่าสัญญาทั้งหลายเป็นอันเลิกกันทันที โดยให้ดุลพินิจแก่ผู้จัดการทรัพย์สินในอันที่จะยืนยันปฏิบัติตามสัญญาที่มีผลประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินต่อไปเท่านั้น เช่น สัญญาเช่าทรัพย์สินในพื้นที่ที่มีโอกาสที่มีราคาสูงและสามารถขายสิทธิต่อให้บุคคลอื่นได้ เป็นต้น โดยการยืนยันการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวจะต้องกระทำภายในสามเดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน³ เพื่อให้การตัดสินใจยืนยันการปฏิบัติตามสัญญาของผู้จัดการทรัพย์สินกระทำด้วยความรวดเร็ว ไม่มีผลกระทบต่อคู่สัญญาอีกฝ่าย

นอกจากการจัดการกับสัญญาซึ่งยังอยู่ระหว่างปฏิบัติการดังกล่าวแล้ว ในร่างพระราชบัญญัติยังได้กล่าวถึงวิธีการจัดการกับสัญญาบางประเภทที่จำเป็นต้องให้คงอยู่ต่อไป เพราะหากให้เสียไปเพราะการเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายของลูกหนี้แล้ว อาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของระบบการชำระหนี้ในระบบที่ลูกหนี้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ เช่น กรณีที่ลูกหนี้เป็น

³ มาตรา 47 ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... หน้า 88

บริษัทหลักทรัพย์หรือเป็นผู้ค้าหลักทรัพย์ เมื่อลูกหนี้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์นี้ผูกพันอยู่กับระบบการชำระหนี้และส่งมอบหลักทรัพย์ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายและต่อเนื่องกันไปตามลำดับ การปล่อยให้สัญญาของลูกหนี้เสียไปเพราะการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายย่อมกระทบต่อระบบการชำระหนี้ของระบบค้าหลักทรัพย์ทั้งระบบ และทำให้ความน่าเชื่อถือของระบบหลักทรัพย์เสียหายไป จึงจำเป็นที่จะต้องคงความผูกพันตามสัญญาเช่นนี้ไว้และปล่อยให้การชำระหนี้เป็นไปตามที่ตกลงกัน ซึ่งสัญญาเช่นว่านี้ ในร่างพระราชบัญญัติจะรวมเรียกว่า “สัญญาทางการเงิน”⁴

9. ปรับปรุงเหตุที่จะปลดจากล้มละลาย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... กำหนดให้มีการปลดจากล้มละลายด้วยวิธีการเดียว คือการปลดจากล้มละลายตามคำสั่งศาล โดยการขอปลดจากล้มละลายตามคำสั่งศาลให้กระทำได้เมื่อลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาล้มละลายมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือมีการแบ่งทรัพย์สินหรือการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ เมื่อศาลเห็นว่าการร้องขอของลูกหนี้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้ปลดจากล้มละลายทันที เว้นแต่จะมีการคัดค้านหรือศาลเห็นว่าลูกหนี้ไม่สมควรจะปลดจากล้มละลายตามเหตุที่กฎหมายกำหนด⁵ วิธีการเช่นนี้จะช่วยให้การกลั่นกรองลูกหนี้ออกจากการล้มละลายดีขึ้น เพราะลูกหนี้จะต้องนำเสนอข้อเท็จจริงต่อศาล ในขณะที่เดียวกันจะมีการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี้ได้มาคัดค้านการขอปลดจากล้มละลายของลูกหนี้ และศาลจะมีคำสั่งไม่ปลดจากล้มละลายได้เฉพาะกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดเท่านั้น จะช่วยให้เกิดความแน่นอนในการปลดจากล้มละลายของลูกหนี้และช่วยป้องกันการกลั่นแกล้งของฝ่ายเจ้าหนี้ด้วย และทำให้กระบวนการปลดจากล้มละลายมีความเรียบง่าย แน่นนอนและรวดเร็ว

การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ในอนาคต

การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เป็นการปรับปรุงวิธีพิจารณาคดีที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดข้อเสียและผลกระทบจากการดำเนินคดีล้มละลาย รวมทั้งการทำให้การดำเนินคดีล้มละลายทั้งคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการมีความรวดเร็ว เรียบง่ายและคาดหมายได้ (predictability) แต่การปรับปรุงในครั้งนี้ ยังไม่ได้มีการนำวิธีการในการดำเนินคดีล้มละลายใหม่ๆ มาใช้ในประเทศไทยแต่อย่างใด

⁴ คำนิยาม “สัญญาทางการเงิน” ในมาตรา 1 และมาตรา 50 ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... หน้า 40

⁵ มาตรา 95 ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... หน้า 134

⁶ มาตรา 100 ของร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. .... หน้า 138

กล่าวโดยเฉพาะคือ วิธีการทางเลือกต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้แก่ลูกหนี้ในอันที่จะจัดการกับปัญหาหนี้สินของตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการล้มละลายที่มีลักษณะเป็นการชำระบัญชี (Liquidation process) ซึ่งถึงแม้เราจะมีกระบวนการฟื้นฟูกิจการอยู่แล้วก็ตาม แต่กระบวนการดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อการรองรับต่อการจัดการปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ในรูปแบบอื่นๆ เพราะกระบวนการฟื้นฟูกิจการนั้นมีผลใช้ต่อลูกหนี้ที่มีลักษณะเป็นกิจการขนาดใหญ่เท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากแนวทางในการบัญญัติกฎหมาย (Legislative Guide) ของ UNCITRAL และกฎหมายในต่างประเทศแล้ว จะพบว่า การดำเนินคดีล้มละลายในโลกปัจจุบันจะมีความพยายามในการสร้างทางเลือกในกระบวนการล้มละลายไว้หลายทางเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของลูกหนี้ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในแง่ของขนาดของลูกหนี้ ธุรกิจของลูกหนี้ มูลหนี้ของลูกหนี้และประเภทของลูกหนี้ ดังนั้น แนวทางในการพัฒนากฎหมายล้มละลายของประเทศไทยในอนาคตจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายล้มละลายให้มีทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ให้มากขึ้นกว่าปัจจุบันที่มีเพียงทางเลือกเดียวคือ การฟื้นฟูกิจการ

การสร้างทางเลือกนอกจากการชำระบัญชี (Alternatives to Liquidation) ให้แก่ลูกหนี้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของตนในภาวะที่ยากลำบาก จะช่วยให้ลูกหนี้มีโอกาสที่จะพ้นจากการถูกชำระบัญชีด้วยวิธีการล้มละลาย และยังมีส่วนช่วยให้ลูกหนี้กล้าเสี่ยงที่จะทำธุรกิจได้มากขึ้น เพราะหากธุรกิจของตนไม่ประสบความสำเร็จและตนเองต้องประสบกับความยากลำบากทางการเงินตนเองก็มีความสามารถที่จะแสวงหาทางเลือกในการจัดการกับปัญหาหนี้สินของตนได้หลายวิธี ซึ่งข้อดีเช่นนี้ย่อมเป็นผลดีของเจ้าหนี้ด้วย เพราะเจ้าหนี้ก็จะมีทางเลือกในการจัดการกับปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ได้หลากหลายมากขึ้น แทนที่จะมองแต่เรื่องการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการนำไปใช้กับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินของลูกหนี้อีกมาก หรือเลือกที่จะใช้วิธีการล้มละลายกับลูกหนี้ซึ่งมีแต่ความเสียหายทั้งกับลูกหนี้และเจ้าหนี้เอง ทางเลือกที่จะจัดการกับปัญหาของลูกหนี้ได้มากขึ้นเมื่อลูกหนี้ประสบกับปัญหานั้น ย่อมถือเป็นการลดความเสี่ยงของเจ้าหนี้ในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ด้วย

ทางเลือกนอกจากการชำระบัญชีที่ควรจะมีการพัฒนาในกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. การประนีประนอมก่อนร้องขอใช้คดีล้มละลาย การแก้ไขกฎหมายล้มละลายในครั้งที่ผ่านมาเสนอผลงานนี้ ได้มีการปรับเปลี่ยนที่สำคัญประการหนึ่งนั่นคือ การตัดกระบวนการพิจารณาคำขอประนีประนอมหนี้ก่อนและหลังล้มละลายออกไป ด้วยสาเหตุสำคัญที่ต้องการให้การชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์เดียวคือการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย แทนที่จะมีหลายกระบวนการปะปนกัน

แต่เดิมมา การขอประนอมหนีก่อนล้มละลายถือเป็นกระบวนการให้โอกาสแก่ลูกหนี้ อีกครั้งหนึ่งที่จะหลีกเลี่ยงการล้มละลาย โดยเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ยังไม่พิพากษาล้มละลายสามารถยื่นข้อเสนอขอชำระหนี้เพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับ และส่งให้ศาลพิจารณาเห็นชอบ หากที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับและศาลให้ความเห็นชอบ ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ และจะทำให้ลูกหนี้พ้นจากคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย การประนอมหนีก่อนล้มละลายจึงให้โอกาสลูกหนี้ที่จะออกไปจากกระบวนการล้มละลายก่อนที่จะมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย วิธีพิจารณาดังกล่าวจะขัดกับหลักการของการดำเนินคดีล้มละลาย (ชำระกิจการและทรัพย์สิน) ที่ต้องการให้กระทำด้วยความรวดเร็วและเรียบง่าย เมื่อมีการขอให้สั่งชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว กระบวนพิจารณาจึงไม่ควรจะมีกระบวนการอื่นแทรกอยู่ตรงกลางซึ่งจะทำให้กระบวนการพิจารณาเพื่อชำระกิจการและทรัพย์สินล่าช้า และมีความยุ่งยากซับซ้อน นอกจากนี้ การที่กฎหมายล้มละลายปัจจุบัน แยกความคิดที่ชัดเจนระหว่างการล้มละลายหรือชำระบัญชีกับทางเลือกอื่นนอกจากการชำระบัญชีแล้ว จึงควรที่จะมีการแยกวิธีการขอประนอมหนีก่อนล้มละลายออกจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน

เมื่อมีแนวความคิดเช่นนี้ การพัฒนาในระยะต่อไปที่จะต้องกระทำเป็นเรื่องแรกจึงเป็นเรื่องที่จะต้องบัญญัติวิธีการเกี่ยวกับการขอประนอมหนีก่อนล้มละลายไว้ เพื่อมิให้สาธารณชนเข้าใจว่ากฎหมายล้มละลายต้องการให้บุคคลล้มละลายเพียงสถานเดียว โดยไม่ให้โอกาสแก่ลูกหนี้ที่ประสงค์ จะชำระหนี้

หลักการพัฒนากฎหมายในระยะนี้ได้แก่ การกระบวนการประนอมหนีก่อนมีการร้องขอใช้คดีล้มละลาย ซึ่งจะแตกต่างจากหลักการเดิมเล็กน้อยที่กำหนดให้การประนอมหนีก่อนล้มละลายกระทำได้เฉพาะเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและใช้ได้เฉพาะในคดีล้มละลายหรือชำระบัญชีเท่านั้น ในหลักการใหม่นี้จะต้องมีการกำหนดให้การขอประนอมหนี้สามารถเกิดขึ้นได้เสมอก่อนที่จะมีการร้องขอให้ใช้วิธีการในกฎหมายล้มละลายไม่ว่าในวิธีการใด ดังนั้น ในหลักการใหม่ การขอประนอมหนี้จะใช้กับลูกหนี้ทุกคน และเจ้าหนี้หรือลูกหนี้จะร้องขอใช้มาตรการดังกล่าวก็ได้ มาตรการเช่นว่านี้ไม่ใช่วิธีการที่กฎหมายจะเข้าไปดูแลให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ต้องตกลงกันเป็นแต่เพียงกำหนดให้สิทธิแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่จะเจรจาตกลงกันเกี่ยวกับปัญหานี้สินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยในระหว่างที่อยู่ภายในระยะเวลาแห่งการเจรจาต่อรองเรื่องหนี้สินนี้ เจ้าหนี้และลูกหนี้จะฟ้องร้องหรือบังคับชำระหนี้สินไม่ได้เท่านั้น การตกลงชำระหนี้ได้หรือไม่ได้เป็นเรื่องที่เจ้าหนี้และลูกหนี้จะดำเนินการไปตามช่องทางกฎหมายต่างๆ เอง ถ้าตกลงชำระหนี้กันได้ กฎหมายอาจกำหนดให้มีวิธีการที่จะร้องขอให้ศาลรับรองข้อตกลงเพื่อให้เกิดการบังคับตามข้อตกลง

ได้ทันที ถ้าตกลงกันไม่ได้ กฎหมายอาจกำหนดให้เจ้าหนี้สามารถร้องขอให้ใช้วิธีการตามกฎหมายล้มละลายได้ โดยไม่ต้องพิสูจน์ความมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือสถานะการเงินที่มีปัญหาของลูกหนี้ได้

ในส่วนของการประนอมหนี้หลังล้มละลายซึ่งมีปรากฏอยู่ในกฎหมายปัจจุบันนั้น เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนากฎหมายในส่วนนี้เพิ่มเติมอีก เพราะหากลูกหนี้และเจ้าหนี้ประสงค์จะเจรจาตกลงกันในปัญหาเรื่องหนี้สินภายหลังเข้าสู่วิธีการล้มละลายแล้ว ก็อาจกำหนดให้มีการแปลงกระบวนการ (conversion) จากกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สิน ไปใช้กระบวนการเสนอแผนชำระหนี้ของบุคคลธรรมดาได้

2. การฟื้นฟูกิจการขนาดเล็ก ทางเลือกนอกจากการชำระบัญชีที่สำคัญและมีการพูดถึงกันเป็นจำนวนมากได้แก่ การฟื้นฟูกิจการขนาดเล็ก ซึ่งกฎหมายในลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องเสริมความเข้มแข็งให้แก่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ได้

แม้ในปัจจุบันประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการอยู่แล้ว แต่กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยปัจจุบันกำหนดให้ลูกหนี้ที่มีหนี้ตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป จึงจะสามารถใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้ แม้จะมีผู้เสนอให้ปรับแก้ไขกฎหมายโดยการปรับลดจำนวนเงินลงเพื่อให้กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถใช้สู่ทางในการฟื้นฟูกิจการแก้ไขปัญหานี้สินของตนเองก็ตาม แต่เนื่องจากการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทยและตามร่างที่จะแก้ไขใหม่มีกระบวนการที่มีความเป็นทางการสูงและมีค่าใช้จ่ายที่จะต้องดำเนินการเป็นจำนวนมาก จึงไม่มีความเหมาะสมกับกิจการขนาดเล็ก นอกจากนี้ กระบวนการฟื้นฟูกิจการยังได้รับการออกแบบเพื่อใช้กับกรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งเจ้าของกับผู้มีอำนาจทำการแทนแยกขาดจากกันเท่านั้น การแก้ไขโดยปรับจำนวนเงินเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ในระยะของการพัฒนากฎหมายล้มละลายต่อไปจำเป็นต้องมีการหยิบยกวิธีการฟื้นฟูกิจการสำหรับกิจการขนาดเล็กขึ้นพิจารณา โดยกระบวนการดังกล่าวจะมีแนวความคิดหลักๆ มาจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในปัจจุบัน แต่กฎหมายจะต้องกำหนดขนาดกิจการของลูกหนี้ว่ากิจการที่จะใช้กระบวนการเช่นนี้ต้องมีขนาดเล็ก เพราะโดยหลักกิจการเหล่านี้จะมีจำนวนหนี้และจำนวนเจ้าหนี้ไม่มาก ความซับซ้อนของกิจการและการบัญชีมีไม่มาก จึงไม่ต้องการวิธีการในการตรวจสอบที่กฎหมายกำหนดไว้ในการฟื้นฟูกิจการมาบัญญัติไว้มากเกินไป แล้วจากนั้น กฎหมายก็จะสามารถกำหนดกระบวนการในการฟื้นฟูกิจการที่มีลักษณะย่อรวมทั้งจะต้องมีวิธีการในการหาผู้บริหารกิจการของลูกหนี้ที่มีความยืดหยุ่น ไม่ใช้เวลามาก เสียค่าใช้จ่ายน้อย และให้โอกาสเจ้าของที่จะเป็นผู้บริหารกิจการของลูกหนี้ในช่วงระยะเวลาของการทำแผนด้วย

3. การเสนอแผนชำระหนี้ของบุคคลธรรมดา ทางเลือกนอกจากการชำระบัญชีที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่ การสร้างกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดาซึ่งประสงค์จะประนีประนอมกับเจ้าหนี้สามารถเสนอแผนในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ การเสนอแผนการชำระหนี้ที่ว่านี้แตกต่างจากกรณีของการประนีประนอมหนี้ก่อนร้องขอใช้วิธีการล้มละลาย เพราะการที่ลูกหนี้จะเข้าสู่กระบวนการเช่นว่านี้ได้ จะต้องมีกรร้องขอใช้วิธีการล้มละลายอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว โดยลูกหนี้อาจเป็นผู้ร้องขอเองหรือเจ้าหนี้อาจเป็นผู้ร้องขอก็ได้

กระบวนการเสนอแผนเพื่อขอชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้นั้น ถือเป็นทางเลือกสำหรับเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ไม่ประสงค์จะให้มีการชำระบัญชี โดยเฉพาะลูกหนี้ กระบวนการเช่นว่านี้จะช่วยให้ลูกหนี้สามารถรักษาทรัพย์สินบางอย่างไว้ได้แทนที่จะต้องมีการขายทรัพย์สินทั้งหมดของตนเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้

ในบางประเทศ กระบวนการเช่นว่านี้ถือเป็นกระบวนการบังคับสำหรับลูกหนี้ที่มีรายได้ประจำหรือมีรายได้ที่แน่นอนตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด กระบวนการบังคับเช่นว่านี้เกิดขึ้นเพื่อให้ความมั่นใจแก่เจ้าหนี้ว่า หากลูกหนี้มีรายได้ในอนาคต ลูกหนี้จำเป็นต้องมอบรายได้เช่นว่านั้นจำนวนหนึ่งแก่เจ้าหนี้ภายใต้แผนการชำระหนี้เช่นว่านี้ ลูกหนี้จะหลีกเลี่ยงไม่นำรายได้ในอนาคตของตนมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้โดยอาศัยวิธีการชำระบัญชีไม่ได้

4. การฟื้นฟูกิจการของบุคคลธรรมดา กระบวนการฟื้นฟูกิจการของบุคคลธรรมดานี้แตกต่างจากการเสนอแผนชำระหนี้ของบุคคลธรรมดาและต่างจากการฟื้นฟูกิจการธุรกิจขนาดเล็กที่กล่าวไว้ข้างต้น ลูกหนี้ที่จะใช้การฟื้นฟูกิจการในกรณีนี้ได้จะต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่กฎหมายต้องการจะสร้างกระบวนการพิเศษให้ เช่น ลูกหนี้ที่ประกอบกิจการด้านการเกษตร เป็นต้น กระบวนการฟื้นฟูกิจการเช่นว่านี้ จะให้สิทธิพิเศษแก่ลูกหนี้เหล่านี้ ที่จะเสนอแผนฟื้นฟูกิจการที่อาจกำหนดรูปแบบการฟื้นฟูกิจการที่แตกต่างออกไปจากธุรกิจทั่วไป และให้สิทธิพิเศษแก่ลูกหนี้ที่จะคงไว้ซึ่งอำนาจบริหารกิจการของตน

กระบวนการฟื้นฟูกิจการในรูปแบบนี้ถือเป็นกระบวนการฟื้นฟูกิจการที่ได้รับความสนใจอย่างยิ่งในหมู่นักกฎหมายของประเทศไทย เนื่องจากกระบวนการเช่นว่านี้จะช่วยให้ลูกหนี้ในกิจการสำคัญบางประเภทที่รัฐประสงค์จะดูแล สามารถฟื้นฟูกิจการของตนเองได้ โดยอาศัยกระบวนการที่ได้รับการสร้างขึ้นมาจากเฉพาะ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสะดวกและให้ความคุ้มครองที่เหมาะสมแก่กิจการของลูกหนี้นั้น โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่ยังต้องพึ่งพิงสินค้าการเกษตร การเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถฟื้นฟูกิจการได้ภายใต้วิธีการที่กำหนดขึ้นสำหรับเกษตรกรเช่นว่านี้ ย่อมทำให้เกษตรกรมีโอกาสมากขึ้นในการที่จะหลีกเลี่ยงจากการล้มละลายและฟื้นตัวได้จากการประกอบเกษตรกรรมซึ่งต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงหลายประการ

จะเห็นได้ว่า หากมีการพัฒนากฎหมายล้มละลายให้มีความครอบคลุมมีกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินเสมือนเป็นกระบวนการสุดท้ายหรือ last resort แล้วกำหนดให้มีทางเลือกในการจัดการปัญหาหนี้สินในเรื่องต่างๆ อย่างครอบคลุมแล้ว ก็จะทำให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้แสวงหาทางออกในการจัดการกับปัญหาหนี้สินในสถานการณ์ทางการเงินที่ยากลำบากได้ และกระบวนการต่างๆ จะมีความเชื่อมโยงกัน โดยจะมีความเรียบง่ายและรวดเร็วในการดำเนินการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในด้านกฎหมายและปัญหาในทางปฏิบัติต่างๆ ได้เป็นจำนวนมาก

การพัฒนาที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นเรื่องของการเพิ่มเติมช่องทางเลือกในการนำคดีล้มละลายไปใช้แก้ไขปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ ซึ่งนอกจากจะต้องพัฒนาทางเลือกดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว การพัฒนาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ประเทศไทยจำเป็นต้องจับตา ได้แก่ การพัฒนาวิธีพิจารณาคดีล้มละลายข้ามชาติ ซึ่งได้กล่าวไว้เบื้องต้นแล้วว่า ในเรื่องดังกล่าว UNCITRAL ได้จัดทำกฎหมายแม่แบบ (Model Law) ไว้แล้ว และเริ่มมีประเทศต่างๆ ทอยนำกฎหมายแม่แบบดังกล่าวไปบัญญัติไว้เป็นกฎหมายภายในของตนแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น⁷ อีกทั้งทาง UNCITRAL เองก็มีความกระตือรือร้นที่จะให้ประเทศสมาชิกของตนนำกฎหมายแม่แบบไปบังคับใช้เป็นกฎหมายภายใน ดังนั้น ภายในระยะเวลาไม่ถึงทศวรรษ แรงกดดันที่เกิดขึ้นจากการที่ประเทศต่างๆ เริ่มนำกฎหมายแม่แบบไปใช้มากขึ้นจะส่งผลให้ประเทศไทยต้องพิจารณาแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายข้ามชาติ จึงสมควรที่ประเทศไทยจะได้เริ่มศึกษาและพิจารณารูปแบบการพิจารณาคดีล้มละลายข้ามชาติตามกฎหมายแม่แบบว่าควรจะนำมาใช้ในประเทศไทยหรือไม่ และอย่างไร เพื่อที่ประเทศไทยจะสามารถรักษาสถานะของประเทศที่มีกฎหมายล้มละลายที่ทันสมัยและยอมรับได้ในทางสากลต่อไป

อย่างไรก็ตาม กรมบังคับคดีได้แก้ไขเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 จำนวนสองฉบับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (คำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย) ซึ่งเป็นร่างที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว โดยมีหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

⁷ ตามข้อมูลของ UNCITRAL มีประเทศต่างๆ ที่นำเอากฎหมายแม่แบบนี้ไปบัญญัติแล้วรวม 17 ประเทศ ได้แก่ Australia (2008), British Virgin Islands; overseas territory of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (2003), Colombia (2006), Eritrea (1998), Great Britain (2006), Japan (2000), Mauritius (2009), Mexico (2000), Montenegro (2002), New Zealand (2006), Poland (2003), Republic of Korea (2006), Romania (2003), Serbia (2004), Slovenia (2007), South Africa (2000), and the United States of America (2005). (ข้อมูลสิ้นปี พ.ศ. 2552)

โดยเฉพาะกระบวนการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย ซึ่งที่ผ่านมาได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เสนอคำขอรับชำระหนี้ต่อศาลเพื่อมีคำสั่งชำระหนี้ ทำให้กระบวนการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้มีหลายขั้นตอน จึงเห็นว่าอาจจะต้องมีการลดขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ให้มีความรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ก็ยังสามารถร้องคัดค้านต่อศาลล้มละลายได้ ส่วนการกำหนดรายละเอียดของคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายก็ควรกำหนดให้ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดให้เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก็สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย และยังสามารถปรับปรุงบทกำหนดโทษปรับให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันด้วย

2. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ประกอบกิจการซึ่งเป็นวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)) ซึ่งเป็นร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยมีหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับ บทบัญญัติในส่วนกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ไม่ครอบคลุมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะลูกหนี้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีทั้งบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจ ในปัจจุบันและประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว อันสมควรได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน แก่ลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสฟื้นฟูกิจการ และไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายทั้ง ๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้หากได้รับความช่วยเหลือทางการเงินสมควรที่จะมีบทบัญญัติคุ้มครองให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย ฉบับคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไข
พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้จัดทำร่าง
นี้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ทั้งฉบับ โดยร่างดังกล่าวได้จัดทำเกือบแล้วเสร็จ
คงค้างการพิจารณาในส่วนของบทลงโทษของพระราชบัญญัติล้มละลาย โดยมีรายละเอียด
เกี่ยวกับร่างฯ ดังกล่าว ดังนี้

เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	- เห็นควรให้สอดคล้องกับหลักการของร่าง และหากยกร่างใหม่ทั้งฉบับก็ให้มีรูปแบบเป็นร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ....
<p>มาตรา 1 ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น</p> <p>“กระบวนการล้มละลาย” หมายความว่า กระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สิน กระบวนการฟื้นฟูกิจการ หรือกระบวนการจัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ใดๆ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“หนี้ไม่มีประกัน” หมายความว่า หนี้ของเจ้าหนี้ไม่มีประกัน หรือหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันในส่วนที่อาจจะไม่ได้รับชำระหนี้จากหลักประกัน</p> <p>“สัญญาทางการเงิน” หมายความว่า สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์อนุพันธ์หรือสินค้าล่วงหน้าในตลาดแลกเปลี่ยน หรือสัญญาอื่นใดในทำนองเดียวกันที่คู่สัญญาได้ทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินหรือป้องกันความผันผวนของราคาหรือมีลักษณะหักกลบลบบัญชีหนี้ระหว่างกัน</p>	<p>- เพิ่มเติมคำนิยามคำว่า บุคคลภายในของลูกหนี้” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ระบบกฎหมายในปัจจุบันแยกการล้มละลายเป็น 2 พวก คือระบบล้มละลายธรรมดา กับล้มละลายทุจริต ซึ่งบุคคลล้มละลายทุจริตจะไม่สามารถปลดจนกว่าจะครบ 5 ปี และก็ต้องมีเหตุผลพิเศษด้วย ถ้าไม่มีเหตุผลพิเศษและยังไม่ครบ 5 ปี ก็ปลดออกจากล้มละลายไม่ได้ ดังนั้นก็หมายความว่าบุคคลล้มละลายทุจริต ตามกฎหมายปัจจุบันที่ถูกบังคับไว้ก็จะไม่ได้รับการปลดหนี้ แต่ตามร่างใหม่นี้ ก็จะแยกเป็น 2 ชั้น ชั้นแรกเรียกว่าผู้ถูกชำระกิจการและทรัพย์สิน อีกชั้นเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งชั้นชำระกิจการและทรัพย์สิน ก็จะสามารถปลดการชำระหนี้เหมือนกับบุคคลล้มละลายปัจจุบัน ส่วนคำว่าบุคคลล้มละลายในร่างใหม่ ก็จะมีลักษณะเหมือนกับล้มละลายทุจริต ซึ่งหมายความว่าต้องรอ 5 ปี ก่อน ถึงจะได้รับการปลดจากคำพิพากษาล้มละลาย และจะ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>“คำสั่งเริ่มต้นกระบวนการล้มละลาย” หมายความว่า คำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือคำสั่งอย่างใดๆ ที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นคำสั่งเริ่มต้นกระบวนการล้มละลาย</p> <p>“ลูกหนี้” หมายความว่า (รอการพิจารณา ประกอบกับเรื่องการปลดการชำระกิจการและทรัพย์สิน)</p> <p>ก. ในกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สิน ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล</p> <p>ข. [ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ ได้แก่ บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง]</p> <p>“เจ้าหนี้ผู้ร้องขอ” หมายความว่า เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเริ่มต้นกระบวนการล้มละลาย ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในหน้าที่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม</p> <p>“เจ้าหนี้มีประกัน” หมายความว่า เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในทางจำนอง จำน่า หรือสิทธิยึดหน่วงหรือเจ้าหนี้ผู้มีบุริมสิทธิที่บังคับได้ทำนองเดียวกับผู้รับจำนำ</p>	<p>ไม่ได้รับการปลดจากหนี้เหมือนกัน จะเห็นได้ว่า เมื่อการเป็นบุคคลล้มละลายตามร่างง่ายกว่าบุคคลล้มละลายทุจริตในกฎหมายฉบับปัจจุบัน ก็อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะบัญญัติถึงบุคคลล้มละลายทุจริต เพราะบุคคลล้มละลายตามร่างใหม่ก็คือผู้ที่ทุจริต เช่น ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการถือจด หรือมีการส่งมอบทรัพย์สินโดยการแสดงเจตนาหลง หรือมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินให้พื้นที่เช่าอำนาจศาล หรือปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา 100 คือมีพฤติการณ์โอนไปให้เจ้าหนี้ได้เปรียบ เป็นต้น ส่วนความรับผิดชอบทางอาญาก็จะเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่ได้ถูกระบุไว้อย่างล้มละลายปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันจะมีอยู่ 2 พวกคือบุคคลล้มละลายที่ถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดตามมาตรา 133 – 170 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายก็คือพวกลูกหนี้ที่ถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดไม่ปฏิบัติตามกฎหมายล้มละลายจะกลายเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต และพวกบุคคลล้มละลายอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานยกยอกหรือถือโกงหรือกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการกู้ยืมที่เป็นการถือ โกงประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการถือ โกงประชาชน เมื่อผิดทางอาญาแล้วยังต้องเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตตามพระราชบัญญัติล้มละลายด้วย โดยจะเสียสิทธิในคดีล้มละลายบางประการเช่น จะไม่ได้รับการปลดจนกว่าจะครบ 5 ปี ซึ่งจะมีหลักการเดียวกับร่าง เพียงแต่ตามร่างไม่ผูกติดกับความผิดทางอาญาแต่จะเป็นบุคคลล้มละลายได้ง่ายกว่าหลักการเดิม เพราะแม้ทำผิดเบากว่าอาญา</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>[“ผู้จัดการทรัพย์สิน” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคลหรือนิติบุคคลที่ศาลตั้งเพื่อทำหน้าที่ (ชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือการอื่นใด) ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (รอการพิจารณาว่าจำเป็นต้องกำหนดเป็นคำนิยามหรือไม่)]</p> <p>“คำร้องขอ” หมายความว่า คำร้องขอให้เริ่มต้นกระบวนการล้มละลาย</p> <p>“บุคคลภายในของลูกหนี้” หมายความว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของลูกหนี้ (2) ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเกินจำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของกิจการของลูกหนี้ (3) คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของลูกหนี้หรือของบุคคลตาม (1) หรือ (2) (4) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) เป็นหุ้นส่วน 	<p>ก็เข้าลักษณะเป็นบุคคลล้มละลายได้แล้ว และถ้าหากยังมีความจำเป็นต้องกำหนดตัวบุคคลล้มละลายทุจริตก็ต้องกำหนดด้วยว่าบุคคลล้มละลายทุจริตจะเสียสิทธิอย่างไรบ้าง ซึ่งจะขึ้นชื่อพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไร</p> <p>- เพิ่มเติมคำนิยาม “สัญญาทางการเงิน” โดย สัญญาทางการเงินเป็นลักษณะ Financial contract ซึ่งคู่สัญญาดังกล่าวมีทั้งผู้ที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยในสัญญาจะกำหนดข้อสัญญาเรียกว่า AET ซึ่งเมื่อเกิดความเสี่ยงขึ้นให้ถือว่าสัญญานั้นครบกำหนดและมีการหักบัญชีระหว่างกันและจะเหลือส่วนต่างว่าใครได้ใครเสีย และเป็นการบัญญัติที่สอดคล้องกับมาตรา 856 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้รองรับกับลักษณะของ Netting ซึ่งเป็นสัญญาที่ทำกันในระยะยาว มีลักษณะไม่เฉพาะเรื่องเงินอย่างเดียว แต่อาจรวมถึงการรับฝากสินค้า หรือการรับใบหุ้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(5) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด</p> <p>(6) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (4) หรือ (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่กำหนดไว้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น</p> <p>(7) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) ถึง (6) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่กำหนดไว้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น</p> <p>(8) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตาม (4) หรือ (5) หรือ (6) หรือ (7) แล้วแต่กรณี หรือคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว"</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>“บุคคลล้มละลาย” หมายความว่า ลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และมีคำพิพากษาให้ล้มละลายตามพระราชบัญญัตินี้</p>	
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ 2 ลูกหนี้</p> <p>มาตรา 2 ลูกหนี้ที่ศาลอาจมีคำสั่ง ให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ต้องปรากฏข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้ และ</p> <p>(2) มีถิ่นที่อยู่ หรือมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร หรือประกอบธุรกิจ ในราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยตนเอง หรือโดยตัวแทนในขณะที่มีการร้องขอ หรือภายในกำหนดเวลาสองปีก่อนนั้น หรือมีทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร ในขณะที่มีการร้องขอ</p>	<p>- อนุมาตราสอง อธิบายว่าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าลูกหนี้มีทรัพย์สิน ในราชอาณาจักรในขณะที่มีการร้องขอ ศาลอาจมีคำสั่งให้ชำระกิจการและ ทรัพย์สินได้ ไม่อยู่ในบังคับ ว่าต้องมีทรัพย์สินในราชอาณาจักรจำนวนกี่ปี ก็สามารสดำเนินกระบวนการล้มละลายได้</p> <p>- ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ให้อยกเลิกคำว่าหนี้สินล้นพ้นตัว ให้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของลูกหนี้ จากเรื่องหนี้สินล้นพ้นตัวเป็นคำว่า ลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้ และทำให้ระบบของลูกหนี้ที่ไม่อยู่ใน ฐานะชำระหนี้ได้มีความแน่นอนมากขึ้น เหตุต่าง ๆ จะอยู่ในมาตรา 3 หมายถึง ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สิน ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด เมื่อมี หนังสือทวงถามแล้วไม่น้อยกว่า 30 วัน ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ได้ ตามคำพิพากษา หรือเจ้าหน้าที่ผู้ร้องขอบังคับคดีแก่ลูกหนี้แล้วมีทรัพย์สินไม่พอ ชำระหนี้ หรือว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เจ้าหน้าที่รายใดรายหนึ่งและพฤติการณ์</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ไม่อาจชำระหนี้รายอื่น ๆ ได้อีก เป็นคุณสมบัติของลูกหนี้ที่แตกต่างไปจากลูกหนี้ทรัพย์สินล้มละลายในปัจจุบัน เป็นการบัญญัติให้ชัดเจนขึ้น</p>
<p>มาตรา 3 เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้ได้</p> <p>(1) ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สิน</p> <p>(2) ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด เมื่อได้รับหนังสือทวงถามจากเจ้าหนี้ผู้ร้องขอให้ชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และระบุไว้ในหนังสือด้วยว่าถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดแล้ว เจ้าหนี้จะดำเนินตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย</p> <p>(3) ลูกหนี้มีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ได้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ผู้ร้องขอบังคับคดีแก่ลูกหนี้แล้วมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้</p> <p>(4) ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่ง และมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ไม่อาจชำระหนี้รายอื่น ๆ ได้อีก</p> <p>(5) ลูกหนี้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เพื่อประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้</p>	<p>- บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้ตัดสิทธิลูกหนี้ในการนำสืบหักล้างข้อเท็จจริงตามมาตรา 3 และเมื่อมีการนำสืบจนเป็นข้อยุติแล้วศาลก็จะมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ซึ่งต่างจากมาตรา 8 เดิม ที่ต้องพิสูจน์ด้วยว่ามีหนี้สินล้มละลายด้วย คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรให้ใช้คำว่า “ให้ถือว่า” ในร่างมาตรา 3</p> <p>- เนื่องจากหลักการเดิมนั้นเป็นเรื่องให้สันนิษฐานไว้ก่อน ซึ่งจะต้องมีการสืบพิสูจน์กันก่อน แต่หลักการใหม่เป็นเรื่องที่อาศัยพฤติการณ์และให้ถือว่าเป็นกรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการสืบพิสูจน์กันอีก และฝ่ายเลขาฯ เห็นว่าสามารถนำหลักการของมาตรา 8 (4) ในกฎหมายปัจจุบัน ที่มีพฤติการณ์ที่แน่ชัดมาบัญญัติไว้เป็น(5)ได้ โดยเพิ่มเติมลูกหนี้หลบไปจากเคหะสถาน หรือออกไปเสียนอกราชอาณาจักร การขี้ข้ายทรัพย์สิน การยอมตนในศาล (มาตรา 8 (4) ก. ข. ค. และ ง.) ส่วนอนุสองต้องรอเวลาแต่อนุสี่ไม่ต้องรอเวลา ถ้ามีข้อเท็จจริงสามารถดำเนินการได้และอนุสองจะต่างจากอนุเก้าเดิมเป็นหลักการเดียวกับกฎหมายอังกฤษคือถ้าไม่ชำระหนี้ตามกำหนดจะดำเนินการตามกฎหมาย ไม่ต้องเรียกให้ชำระถึงสองครั้ง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ก. ออกไปเสียนอกราชอาณาจักรหรือได้ออกไปก่อนแล้วและคงอยู่นอกราชอาณาจักร</p> <p>ข. ไปเสียดังเคหะสถานที่เคยอยู่หรือซ่อนตัวอยู่ในเคหะสถานหรือหลบไปหรือวิธีอื่นหรือปิดสถานที่ประกอบธุรกิจ</p> <p>ค. ยักย้ายทรัพย์สินไปให้พ้นอำนาจศาล</p> <p>ง. ขอมตนให้ต้องคำพิพากษาซึ่งบังคับให้ชำระเงินซึ่งตนไม่ควรต้องชำระ</p>	
<p>มาตรา 4 บุคคลดังต่อไปนี้อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ได้</p> <p>(1) ลูกหนี้</p> <p>(2) เจ้าหนี้ผู้ร้องขอรายเดียวหรือหลายรายที่มีจำนวนหนี้แน่นอนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท</p>	<p>- อนุมาตรา 1 ตามหลักการของร่างไม่ได้กำหนดจำนวนหนี้ในกรณีลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินไว้ เนื่องจากจะเป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ให้ได้รับการปลดจากหนี้ได้ง่ายขึ้น และสามารถฟื้นตัวจากภาวะล้มละลายได้ และหากลูกหนี้ไม่สุจริต ลูกหนี้ก็ไม่สามารถร้องขอชำระกิจการและทรัพย์สินในครั้งต่อไปได้อีก และอาจเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตด้วย รวมถึงมีกระบวนการป้องกันการใช้กฎหมายที่ไม่สุจริตของลูกหนี้</p> <p>- ในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีการไต่สวนว่ามีหนี้เท่าไร แต่จะไต่สวนว่ามีโอกาสประนอนหนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ สำหรับเรื่องจำนวนหนี้ นั้น ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอังกฤษก็ไม่ได้กำหนดจำนวนหนี้ขั้นต่ำไว้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ทั้งนี้เพื่อให้ลูกหนี้ปลดปล่อยหนี้สินแล้วเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สิน ซึ่งลูกหนี้จะมีสิทธิเท่าเทียมกัน ส่วนลูกหนี้ที่ไม่สุจริตก็จะมีกลไกไม่ให้ลูกหนี้เข้ากระบวนการนี้ และหากเข้ากระบวนการนี้แล้วก็จะไม่ได้รับการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน และฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่าหลักการของหลายประเทศจะไม่กำหนดจำนวนเงินไว้ เพื่อจะเป็นการช่วยเหลือลูกหนี้เมื่อลูกหนี้มีปัญหาทางการเงิน โดยกฎหมายจะช่วยล้างหนี้ให้ลูกหนี้ได้เริ่มต้นชีวิตใหม่เมื่อลูกหนี้มีหนี้สินสิ้นพันตัว แต่ก็จะมีบทกำกับลูกหนี้หลายประการ เพื่อไม่ให้ลูกหนี้ใช้กฎหมายไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เช่น ห้ามมิให้ร้องขอใหม่ภายในสิบปี ซึ่งลูกหนี้จะใช้กระบวนการนี้เฉพาะในกรณีมีความจำเป็นจริงๆ และเทียบได้กับกรณีนิติบุคคลล้มละลายของไทยก็ไม่ได้กำหนดจำนวนหนี้ไว้ตามมาตรา 88 นอกจากนี้ ตามร่างกำหนดให้ถ้าลูกหนี้ที่ไม่สุจริตศาลก็จะยกคำร้องขอและห้ามร้องขอใหม่ภายในหกเดือน ส่วนประเด็นการกำหนดให้มีการไต่สวนนั้นเห็นว่าไม่ควรให้มีการไต่สวน เพราะจะเป็นภาระแก่ลูกหนี้ ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอันมาก ซึ่งจะกระทบกับกองทรัพย์สินและจะกระทบต่อเจ้าหนี้ในที่สุด และร่างมาตรา 13 ยังกำหนดให้หากศาลเห็นสมควรอาจให้มีการไต่สวนก็ได้ นอกจากนี้เห็นว่า Automatic stay ไม่ได้ทำให้เจ้าหนี้เสียหาย แต่เจ้าหนี้จะได้รับประโยชน์มากกว่า เพราะทรัพย์สินทุกอย่างจะถูกรวบรวมและลูกหนี้ไม่อาจเคลื่อนย้ายหรือถ่ายเทได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- อนุมาตรา 2 วงเงินน้อยลง เพราะในระบบใหม่การล้มละลายจะเป็นตัวที่เป็นประโยชน์กับลูกหนี้ ระบบใหม่มูลเหตุนี้จะปลดออกไปจากล้มละลายได้ง่ายขึ้น อันที่สองจะเปิดโอกาสให้มีการคุ้มครองเจ้าหนี้รายย่อยได้มากขึ้น ดังนั้นการที่เจ้าหนี้รายย่อยสามารถขอให้ล้มละลายได้ ก็เพื่อที่จะให้มีการรวบรวมทรัพย์สินและแบ่งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ใช่ผลเสียต่อตัวลูกหนี้ ถ้าลูกหนี้ล้มละลายจริงมีหนี้สินล้นพ้นตัวจริงก็สามารถปลดจากล้มละลายไปได้ ในเรื่องนี้ทางคณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาในเรื่องวงเงิน ก็ตั้งเป็นข้อสังเกตไว้</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการอธิบายเพิ่มเติมว่า สาเหตุที่ไม่ได้ระบุจำนวนเงินไว้ก็เพราะว่าถ้าพิจารณาตามกฎหมายปัจจุบันให้ผู้ชำระบัญชีร้องขอให้นิติบุคคลล้มละลายก็ไม่ได้ระบุจำนวนเงินไว้ คือ ถ้ามีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สินแล้วตามกฎหมายก็คือ ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายทันที เพราะตัวเองไม่สามารถที่จะชำระหนี้ได้ ก็ไม่น่าจะมีตัวเงินกำกับไว้ แต่เข้าใจว่าในหลายประเทศจะมีการกำหนดเงินเอาไว้ ถ้าล้มละลายครั้งที่สองระยะเวลาการปลดจากล้มละลายจะเนิ่นนานออกไป หรือบางครั้งบางประเทศจะไม่ให้ปลด คือ จะไม่ได้ประโยชน์จากกระบวนการ เพราะฉะนั้นการที่ลูกหนี้จะมาใช้กระบวนการจะต้องคำนึงว่าคุ้มค่า และเป็นตัวกำหนดลูกหนี้ว่า ถ้าใช้ล้มละลายครั้งที่ 1 แล้วสมมุติว่าครั้งแรกเป็นหนี้ 10,000 บาท และไปร้องขอล้มละลายจากนั้นร้องขอ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ปลดจากล้มละลายไปได้ 10,000 บาท แต่ ครั้งที่สอง กฎหมายอาจจะกำหนดไว้ว่าถ้าล้มละลายครั้งที่ 2 ไม่ให้ปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือถ้าจะปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินได้ แทนที่จะใช้เวลา 3 ปีอาจต้องใช้เวลา 10 ปีเป็นเหตุที่ลูกหนี้ต้องพิจารณาส่วน ได้เสียของตนเอง</p>
<p>มาตรา 5 ห้ามมิให้ยื่นคำร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้าปรากฏว่าศาลได้เคยมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้หรือศาลได้เคยมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะความผิดของผู้ร้องขอก่อนวันยื่นคำร้องขอแล้วไม่เกินหกเดือน</p>	<p>- หลักการนี้เป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องลูกหนี้หรือเจ้าหนี้อื่นแล้ว ยื่นอีก การยื่นเข้ามานั้นควรจะต้องมีระยะเวลาพอสมควรในการที่จะสามารถเข้าสู่กระบวนการได้ ระยะเวลาหกเดือนนั้นก็เท่ากับลูกหนี้จะไม่ได้รับการคุ้มครองในกระบวนการฟื้นฟู</p>
<p>มาตรา 6 ผู้ร้องขอต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายไว้ต่อศาลเป็นจำนวนห้าพันบาทในขณะที่ยื่นคำร้องขอ</p> <p>ศาลมีอำนาจเรียกให้ผู้ร้องขอวางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร</p>	<p>- เพิ่มเติมวรรคสองเป็น “ศาลมีอำนาจเรียกให้ผู้ร้องขอวางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร” เพื่อเป็นการกำหนดจำนวนเงินให้ยืดหยุ่นขึ้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 7 ผู้ร้องขอจะถอนคำร้องขอไม่ได้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการถอนคำร้องขอจะเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย แต่ถ้าศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ศาลจะอนุญาตให้ถอนคำร้องขอไม่ได้</p>	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า แต่เดิมมาก็จะระบุเหตุเรื่องการถอนคำร้องขอไว้แคบ ๆ ทิ้งไว้เป็นดุลยพินิจของศาล ที่ผ่านมาศาลก็เห็นว่าถ้าลูกหนี้ เจ้าหนี้ ประนีประนอมกันก็มักจะให้ถอน จึงบัญญัติให้ชัดเจนว่าต้องเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายยิ่งกว่า แล้วก็ถ้าเกิดศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วก็ถอนไม่ได้ และหากมีการทิ้งคำร้อง อาจห้ามยื่นคำร้องใหม่ภายในกำหนด เพื่อให้ผู้ทิ้งคำร้องต้องเสียประโยชน์บางประการจากการทิ้งคำร้องเช่นว่านั้น ซึ่งเพิ่มเติมมาตรา 5</p>
<p>ส่วนที่ 3</p> <p>ผลของคำสั่งรับคำร้องขอ</p> <p>มาตรา 8 คำสั่งรับคำร้องขอ ย่อมมีผลเป็นคำสั่งห้ามบุคคลทั่วไปดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ห้ามมิให้ดำเนินคดีแก่ลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย</p> <p>(2) ห้ามมิให้ทวงถาม เรียกร้อง หรือกระทำการอย่างใด อันเป็นผลให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 90/12 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ฝ่ายเลขฯ เสนอว่า automatic stay ความเป็นจริงแล้ว ไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่ทีเดียว ตามกฎหมายล้มละลายปัจจุบันก็จะเห็นว่าเมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ห้ามเจ้าหนี้ฟ้องก็เหมือนกัน ห้ามลูกหนี้จัดการทรัพย์สินของตัวเอง หมายถึงบังคับคดีก็ต้องค้างไว้บังคับต่อไปไม่ได้ คล้ายกันเพียงแต่กฎหมายล้มละลายปัจจุบันเริ่มต้นที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ระหว่างที่ศาลยังไม่ได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(3) ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือเสนอข้อพิพาทที่ลูกหนี้อาจต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหายให้อนุญาตศาลพิจารณารื้อคดี ถ้ามูลแห่งหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ในกรณีที่มีการฟ้องคดีหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตศาลพิจารณารื้อคดีไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลพิจารณารื้อคดีไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น</p> <p>(4) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลแห่งหนี้ตามคำพิพากษานั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ในกรณีที่ได้ดำเนินการบังคับคดีไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการบังคับคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอ หรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเสร็จก่อนวันดังกล่าว</p> <p>ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของสด ของเสียหาย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายได้โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วให้หักเงินไว้แทนทรัพย์สิน</p>	<p>สิ่งพิทักษ์ทรัพย์สินอาจจะมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน จะเป็นผลเสียกับเจ้าหนี้ ส่วนผลเสียของลูกหนี้คือว่า ในระหว่างที่ถูกดำเนินคดีล้มละลาย ถ้าไม่มีกระบวนการนี้ก็ต้องถูกฟ้องแพ่งถูกยึดทรัพย์สินไปเรื่อย ๆ จนกว่าศาลจะมีคำสั่ง เพราะฉะนั้นกระบวนการนี้จะคุ้มครองทั้งตัวของเจ้าหนี้เองและตัวของลูกหนี้ด้วย คุ้มครองตัวเจ้าหนี้ก็จะเกิดมาตรการในการที่จะรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เอาไว้ ในขณะที่เดียวกัน จะเกิดข้อดีกับตัวเจ้าหนี้ คือลูกหนี้จะยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินไปไม่ได้ ทำให้เฉพาะประกอบการค้าปกติเท่านั้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(5) ห้ามมิให้เจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ</p> <p>(6) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ซึ่งบังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมาย ยึดทรัพย์สิน หรือขายทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>(7) ห้ามมิให้เจ้าของทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขายหรือสัญญาอื่นที่มีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสัญญาเช่าที่ยังไม่สิ้นกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันได้ ติดตามและเอาคืน ซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือของบุคคลอื่นที่อาศัยสิทธิของลูกหนี้ รวมตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว ถ้ามีการฟ้องคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการพิจารณาคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นหรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ลูกหนี้ หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน แล้วแต่กรณี ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อ ราคา ค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สินหรือค่าเช่าตามสัญญา สองคราวติดต่อกัน หรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นสาระสำคัญ</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(8) ห้ามมิให้ลูกหนี้จำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ก่อนหนี้ หรือ กระทบการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น</p> <p>(9) คำสั่งตามวิธีการชั่วคราวของศาลที่ให้อายัดอายัด ห้ามจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้ เพื่อพิจารณานั้น ให้ศาลที่รับคำร้องขอมีอำนาจสั่งให้ระงับผลบังคับไว้ หรือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าต่อมาศาลนั้นมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สิน ก็ให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวดังกล่าวตามที่เห็นสมควรต่อไป</p> <p>(10) ห้ามมิให้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท งดให้บริการแก่ลูกหนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ผู้จัดการทรัพย์สินไม่ชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สินสองคราวติดต่อกัน</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภคที่จะมีคำร้องให้ศาลที่รับคำร้องขอมีสั่งเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องตามที่ศาลเห็นสมควร</p> <p>คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หรือคำสั่งขาดของอนุญาโตตุลาการที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่ง ไม่มีผลผูกพันลูกหนี้</p> <p>การทำนิติกรรม หรือการชำระหนี้ใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่ง การนั้นเป็นโมฆะ</p> <p>คำสั่งห้ามตามมาตรานี้ ให้สิ้นผลลงเมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (ยกเลิกกระบวนการล้มละลาย หรือสิ้นสุดกระบวนการล้มละลาย)</p>	
<p>มาตรา 9 คำสั่งห้ามตามมาตรา 8 ไม่ห้ามเจ้าหนี้อื่นที่จะยื่นคำร้องขออนุญาตเข้าเป็นผู้ร้องขอร่วม</p> <p>บรรดากระบวนการพิจารณาซึ่งได้ทำโดยผู้ร้องขอ ให้ถือว่าได้ทำโดยผู้ร้องขอร่วมด้วย แต่ศาลอาจอนุญาตให้ผู้ร้องขอร่วมดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ แต่ต้องไม่ทำให้อคติของผู้ร้องขอเสียหายหรือไม่เป็นการประวิงให้ชักช้า</p>	<p>- เพิ่มเติมวรรคสาม เป็นในกรณีที่มีผู้ร้องขอร่วม ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะผู้ร้องขอทิ้งคำร้อง หรือขาดนัดพิจารณา ผู้ร้องขอร่วมอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลดำเนินคดีต่อไปโดยให้ถือว่าตนเป็นเจ้าหนี้ผู้ร้องขอก็ได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ในกรณีที่มีผู้ร้องขอร่วม ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะผู้ร้องขอทั้งคำร้อง หรือขาดนัดพิจารณา ผู้ร้องขอร่วมอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลดำเนินคดีต่อไปโดยให้ถือว่าตนเป็นเจ้าของหนี้ผู้ร้องขอก็ได้</p>	
<p>มาตรา 10 เจ้าหนี้มีประกันอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่รับคำร้องขอเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขคำสั่งห้ามตาม มาตรา 8(5) เมื่อเจ้าหนี้มีความคุ้มครองสิทธิอย่างเพียงพอ</p> <p>เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งให้ศาลดำเนินการพิจารณาเป็นการด่วนหากปรากฏเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องขอหรือให้ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอก็ได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 90/13 กฎหมายปัจจุบัน - มาตรานี้มีหลักการที่จะให้เจ้าหนี้มีประกันไม่ถูกกระทบสิทธิเพราะ automatic stay หากเมื่อไรก็ตามที่เจ้าหนี้มีประกันได้รับชำระหนี้ไม่เพียงพอ ก็ให้ศาลมีอำนาจปรับวิธีการ automatic stay เพื่อให้มูลค่าของทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และไม่มีผลกระทบกับเจ้าหนี้มีประกัน และหากเมื่อมูลค่าทรัพย์สินเพียงพอที่จะคุ้มครองเจ้าหนี้มีประกันแล้ว automatic stay ก็สามารถที่จะกลับมาได้อย่างเดิมเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้มีประกันได้ใช้สิทธิตามมาตรา 95 ได้เช่นเดิม
<p>มาตรา 11 การดำเนินการต่อไปนี้ ถือเป็นกรให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอแล้ว</p> <p>(1) มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีประกันในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา 8 (5) เพราะเหตุของการจำกัดสิทธินั้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 90/14 กฎหมายปัจจุบัน - ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการบางท่านมีข้อสังเกตเกี่ยวกับหลักการตามมาตรา 11 ว่า บทบัญญัติในมาตรานี้จะทำให้ผู้ไม่มีหลักประกันอาจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากเจ้าหนี้ไม่มีความแน่ใจว่าจะได้รับชำระหนี้หรือได้รับความคุ้มครองจากการที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้เพียงใด เพราะถ้าเป็นเจ้าหนี้มีประกันจะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 11 เพราะฉะนั้นแล้ว ถ้าลูกหนี้ไม่มีหลักประกันจะทำให้

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(2) มีการให้หลักประกันแก่เจ้าหนี้มีประกันเพื่อชดเชยหลักประกันเดิมในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา 8(5) เพราะเหตุของการจำกัดสิทธินั้น หรือ</p> <p>(3) มีการดำเนินการอื่นใดที่เจ้าหนี้มีประกันนั้นยินยอม หรือที่ศาลเห็นว่าน่าจะทำให้เจ้าหนี้มีประกันสามารถได้รับชำระหนี้ของตนตามมูลค่าของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันในเวลาที่มีการยื่นคำร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินพร้อมดอกเบี้ยและผลประโยชน์ตามสัญญา เมื่อการดำเนินการชำระกิจการและทรัพย์สินสิ้นสุดลง</p>	<p>ลูกหนี้กู้เงินยากขึ้น ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 214 กำหนดให้เจ้าหนี้มีสิทธิบังคับชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างสิ้นเชิง และเป็นเรื่องที่ต้องคุ้มครองเจ้าหนี้มีประกันตามหลักกฎหมายทั่วไป ที่ประชุมจึงให้คงตามร่างที่เสนอ</p>
<p>มาตรา 12 ถ้ากำหนดอายุความหรือระยะเวลาเกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนการพิจารณาและการบังคับคดี หรือระยะเวลาเกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการที่ถูกจำกัดสิทธิไว้ตามมาตรา 6 ครบกำหนดก่อนวันที่คำสั่งจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง หรือจะครบกำหนดภายในหกเดือนนับแต่วันดังกล่าว ให้อายุความหรือระยะเวลานั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันดังกล่าว แล้วแต่กรณี แต่ถ้าอายุความหรือระยะเวลานั้นตามกฎหมายมีน้อยกว่าหนึ่งปี ก็ให้นำอายุความหรือระยะเวลาที่สั้นกว่าดังกล่าวนั้นมาใช้แทนกำหนดเวลาหนึ่งปีดังกล่าว</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 90/15 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 13 ถ้าลูกหนี้หรือผู้แทนของลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอ เมื่อศาลได้รับคำร้องขอแล้ว ให้มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินโดยทันที เว้นแต่ศาลเห็นสมควรจะไต่สวนคำร้องขอของลูกหนี้ก่อนก็ได้ ถ้าเห็นว่าลูกหนี้ยื่นคำร้องขอโดยไม่สุจริต ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ</p>	<p>- ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอว่า ขบวนการร้องขอแยกเป็น 2 ส่วน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอ ถ้าศาลสั่งรับคำร้องขอแล้วก็ให้ตั้งชำระกิจการและทรัพย์สินได้ทันที 2. เจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ ก็มีจะการออกหมายเรียกไปยังลูกหนี้ มีการกำหนดวันนั่งพิจารณาและมีการไต่สวนและพิจารณาความจริง ได้ความจริงแล้ว ก็จะตั้งชำระกิจการและทรัพย์สิน ถ้าไต่สวนแล้วไม่ได้ความจริง หรือลูกหนี้นำสืบได้ว่า ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมดก็จะไม่ตั้งชำระกิจการและทรัพย์สิน แต่เรื่องของเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายไม่ได้บัญญัติไว้ เพราะเหตุว่า จะทำให้กฎหมายล้มละลายมีความแน่นอนขึ้น เพราะถ้าบอกว่ามีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย เราก็จะไม่ทราบได้ว่ากรณีไหนบ้างที่ยื่นคำร้องขอแล้วศาลจะให้ล้มละลายหรือไม่ให้ล้มละลาย และจะสนองตอบต่อหลักการที่จะทำให้เกิดความแน่นอนในคดีล้มละลายมากยิ่งขึ้น <p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า หลักการนี้เป็นเรื่องคล้ายกับกฎหมายฟื้นฟูกิจการในปัจจุบัน การจะไต่สวนคำร้องนั้นให้เป็นดุลพินิจที่จะทำการไต่สวนหรือไม่ก็ได้ ซึ่งอยู่บนเงื่อนไขในเรื่องความสุจริตหรือไม่สุจริตของลูกหนี้และ ชี้แจงว่า ถ้าลูกหนี้ทุจริต ลูกหนี้จะไม่ได้รับการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>และเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตอีกด้วยและชี้แจงว่ามาตรการในการคุ้มครองเจ้าหนี้มีสองอย่างคือถ้าเป็นเจ้าหนี้มีประกันแม่คิด Automatic stay แต่การได้รับชำระหนี้ต้องไม่ลดลง กรณีถ้าเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกันทรัพย์สินทุกอย่างของลูกหนี้จะต้องรวบรวมเพื่อแบ่งให้เจ้าหนี้ทุกราย และในกรณีที่เป็นลูกหนี้ไม่สุจริต จะร้องขอให้ปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ได้ภายในสิบปี เป็นบุคคลล้มละลายทุจริตมีโทษทางอาญา</p>
<p>มาตรา 14 ในกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ เมื่อศาลสั่งรับคำร้องขอแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนั่งพิจารณาเป็นการด่วน และให้ออกหมายเรียกและส่งสำเนาคำร้องขอไปยังลูกหนี้ให้ทราบก่อนวันนั่งพิจารณาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและมีคำพิพากษาได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน - ฎมิลำเนาของจำเลยมีได้หลายแห่ง ตามมาตรา 37 เช่น - คำพิพากษาฎีกาที่ 1358/2534 แม้ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในบ้านเลขที่ 507/292 แต่ผู้ร้องยังใช้บ้านเลขที่ 766/26 ซึ่งผู้ร้องเคยอยู่ในการจดทะเบียนในการตั้งบริษัทและปฏิเสธหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ การปิดหมายที่บ้านดังกล่าวเป็นการปิดโดยชอบ - คำพิพากษาฎีกาที่ 337/2544 จำเลยอ้างว่ามีที่อยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ ตามสำเนา ทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประชาชน แต่ขณะที่เจ้าหนี้ที่ศาล ไปส่งหมายเรียก สำเนาคำฟ้อง หมายนัดสืบพยานโจทก์ หมาย นัดฟังคำพิพากษา

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>และอื่น ๆ ให้แก่จำเลยที่บ้านในจังหวัด เพชรบูรณ์ ปรากฏตามรายงานเจ้าหน้าที่ว่า คนข้างบ้าน บุตรสาว ของจำเลยแจ้งว่าจำเลยไปธุระต่างจังหวัดบ้างไป ธุระนอกบ้านบ้างทุกครั้งแสดงว่าจำเลยอยู่ที่บ้านที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อเท็จจริงจึงฟัง ได้ว่า จำเลยมีถิ่นที่อยู่สองแห่ง คือนที่จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัด เพชรบูรณ์ซึ่งถือว่าทั้งสองแห่งนั้นเป็นภูมิลำเนาของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 38 ฉะนั้นที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์จึงชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 4(1)</p>
<p>มาตรา 15 ในการพิจารณาคดีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอนั้น ถ้าลูกหนี้ได้รับหมายเรียกโดยชอบแล้ว ไม่ยื่นคำคัดค้านหรือไม่มาศาลในวันนั่งพิจารณา ให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้าลูกหนี้อมาศาลและยื่นคำคัดค้านแล้ว ให้ศาลพิจารณาเอาความจริง ถ้าได้ความจริงว่าผู้ร้องขออาจร้องขอได้และศาลอาจมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่ถ้าไม่ได้ความจริงหรือลูกหนี้นำสืบได้ว่าตนสามารถชำระหนี้ทั้งหมดให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายได้เมื่อหนี้ขึ้นถึงกำหนดชำระ ให้ศาลยกคำร้องขอ</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 16 คำสั่งชำระกิจการและทรัพย์สินเริ่มต้นมีผลทันทีนับแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่ง</p>	<p>- ตามกฎหมายล้มละลายปัจจุบันมาตรา 22 กำหนดว่าเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน และลูกหนี้หมดอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน ประเด็นมีว่าเวลาที่มีผลก็คือเวลาที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือย้อนกลับไป 0.01 นาฬิกา เป็นเหมือนหลักเหมือนซีโรอาว์ ซึ่งกรมบังคับคดี และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไม่มีอยู่ในหลักกฎหมายล้มละลายของไทย แต่อย่างไรก็ดี ในร่างกฎหมายล้มละลายควรจะมีการระบุให้ชัดเจนว่าไม่ได้ใช้หลักเรื่องซีโรอาว์ ซึ่งตามร่าง ถ้ากรณีศาลมีคำสั่งให้ชำระบัญชีและให้แจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจตามมาตรา 18 ต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม เวลาที่มีผลยังไม่ชัดเจน จึงควรกำหนดเวลาที่มีผลอย่างชัดเจน และพิพากษาศาลฎีกาที่ 2968/2522 มีหลักว่า การจดจำนองที่ดินต่อสำนักงานที่ดินหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกัน โดยมีผลตั้งแต่ศาลอ่านคำพิพากษา เพราะฉะนั้นหลักการเดิมยึดหลักว่าไม่ย้อนกลับไป 0.01 นาฬิกาของวันนั้น ซึ่งในกรณีถ้ามีผลย้อนหลังไปตั้งแต่ต้นวันจะทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้เป็นทอด ๆ ทั้งระบบ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า แนวคำพิพากษาฎีกาจะมีแนวว่า คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดมีผลทั้งวันในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ โดยปกติศาลจะย้อน แต่ถ้าย้อนแล้วเสียหายก็ต้องกำหนดให้ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามเห็นว่ามาตรา 62 กฎหมายปัจจุบัน จะบัญญัติว่าการล้มละลายของลูกหนี้เริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ คือ ศาลจะแปลว่าไม่ว่าจะอ่านเวลาใดก็ตามก็จะมีผลในวันนั้นทั้งวัน กล่าวคือ นิติกรรมที่ทำมาก่อนในวันนั้นก็ถือว่าเป็นโมฆะ ตามมาตรา 22 ดังนั้น ถ้าจะกำหนดให้มีผลเวลาที่ศาลอ่านก็ต้องบัญญัติให้ชัดเจน หลักการของร่างจะบัญญัติไว้ในมาตรา 16 ซึ่งจะเป็นหลักการเดิมตามกฎหมายล้มละลายปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ในโลกปัจจุบันโดยเฉพาะในเรื่องสัญญาต่าง ๆ ถ้าย้อนกลับไป 0.01 นาฬิกาอาจจะเสียหายได้ จึงอาจกำหนดไม่ให้มีผลย้อนเวลา 0.01 นาฬิกา แต่อาจมีข้อถกเถียงกันว่านิติกรรมเกิดขึ้นก่อนหรือหลังอย่างไร และในวันที่ศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินนั้น อาจจะมีทั้งนิติกรรมที่สมบูรณ์และนิติกรรมที่ไม่สมบูรณ์ได้ แต่อย่างไรก็ตามฝ่ายเลขฯ เห็นว่าเมื่อศาลสั่งรับคำร้องขอแล้ว จะเกิด Automatic stay ทันที มีผลให้ลูกหนี้จำหน่ายทรัพย์สินไม่ได้ เว้นแต่จะจำหน่ายเป็นปกติทางการค้าเท่านั้น และถ้ามีการโอนนอกทางการค้าปกติหรือเป็นทางทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบหรือว่าเป็นทางฉ้อฉลก็เข้าลักษณะที่จะถูกเพิกถอนได้ ซึ่งอาจจะแก้ปัญหานี้ได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ควรพิจารณามาตรา 258 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งจะกำหนดเวลาที่มีผลของคำสั่งการยึดอายัดหรือคำสั่งศาลในวิธีการชั่วคราว และมีผลต่อไครบ้าง และมาตรา 305 (1) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อให้เกิด โอนหรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้รับการยึดไปแล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงผลของการที่ลูกหนี้ไปกระทำหลังจากที่ศาลมีการยึดอายัด และมาตรา 304 ที่กำหนดให้ความสมบูรณ์ของการยึดสั่งห้ามทรัพย์สินจะมีผลเมื่อแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินลงไว้ในทะเบียนที่ดิน มิฉะนั้น ถ้าโอนไปก่อนที่เจ้าพนักงานที่ดินจะลงไว้ในทะเบียน บุคคลภายนอกก็จะได้สิทธิไป ดังนั้นตามร่าง จึงควรกำหนดเวลาที่มีผลให้ชัดเจนด้วย และเห็นว่าถ้าย้อนกลับไป 0.01 นาฬิกา ลูกหนี้ย่อมรู้อยู่แล้วว่าจะต้องมีการไต่สวนเพื่อชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือกรณีเจ้าหนี้เป็นคนขอให้ชำระบัญชีของลูกหนี้ ลูกหนี้ก็ต้องรู้ว่าการชำระบัญชี ลูกหนี้อาจทำการโอนทรัพย์สินไปได้ อาจทำให้ลูกหนี้ได้เปรียบได้ แต่อย่างไรก็ตาม การประกาศอาจทำให้บุคคลภายนอกทราบและได้รับการคุ้มครองได้</p> <p>- หลักการของร่างโดยไม่ให้มีผลย้อนเวลา 0.01 นาฬิกา และให้เสนอที่ประชุมคณะกรรมการ พิจารณา</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 17 เมื่อศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ให้ศาลแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยมีหน้าที่รวบรวมและจัดการจำหน่ายกองทรัพย์สิน ตลอดจนประสานการทำงานของลูกหนี้ เพื่อจัดการชำระหนี้</p>	<p>- การกระทำของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ศาล จึงเป็นการกระทำที่ไม่ต้องขึ้นศาลปกครอง</p>
<p>มาตรา 18 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจเกี่ยวกับกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) จัดการและจำหน่ายกองทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็น เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป</p> <p>(2) เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น</p> <p>(3) ประนีประนอมยอมความหรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับกองทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>(4) ทำการอย่างอื่น ๆ ตามแต่จำเป็นเพื่อการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 22 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 19 ไม่ว่าในกรณีใดๆ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ศาลจะยกคำร้องขอหรือมีคำสั่งให้พิจารณาคดีใหม่อีกไม่ได้</p>	<p>- มาตรานี้มีหลักการในการแก้ไขปัญหาในการที่ศาลสูงกลับหรือ เพิกถอนคำสั่งศาลล่าง ดังนั้น ตามร่างนี้เมื่อจะออกจากกระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินจะต้องเป็นไปตามรูปแบบตามร่างกฎหมายนี้</p>
<p>มาตรา 20 เมื่อเห็นเป็นการสมควร ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจเชื่อว่าคดีแพ่งทั้งปวงอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งค้างพิจารณาในขณะที่มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ได้</p>	<p>- เพิ่มเติมหลักการให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจเชื่อว่าคดีแพ่งทั้งปวงอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งค้างพิจารณาในขณะที่มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ตามข้อสังเกตของประธาน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องร้องขอต่อศาลเพื่อยกเว้น Automatic stay และเจ้าหน้าที่ชนะคดีก็มีสิทธิขอรับชำระหนี้ได้</p>
<p>ส่วนที่ 4 วิธีการชั่วคราว</p> <p>มาตรา 21 ในเวลาใด ๆ ก่อนศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ร้องขอยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง ศาลอาจมีคำสั่งให้มีวิธีการชั่วคราวดังต่อไปนี้</p> <p>(1) คຸ້ມครองทรัพย์สินของลูกหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 16 ,17, 18 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอวิธีการชั่วคราวได้ปรับปรุงให้มีความชัดเจน โดยแยกมาตรการชั่วคราวเป็น 2 เรื่องด้วยกัน เรื่องแรกเป็นการคຸ້ມครองทรัพย์สินของลูกหนี้ ส่วนเรื่องที่สองเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ การ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(2) จำกัดสิทธิของลูกหนี้</p> <p>วิธีการชั่วคราวจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์แห่งคดี</p> <p>ก่อนหรือในเวลาที่วิธีการชั่วคราวมีผลบังคับ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อลูกหนี้มีคำขอ ศาลจะให้เจ้าหนี้ผู้ร้องขอให้ประกันค่าเสียหายของลูกหนี้ตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าเจ้าหนี้ผู้ร้องขอไม่ให้ประกันภายในกำหนด ศาลมีอำนาจยกเลิกวิธีการชั่วคราวใด ๆ เสียก็ได้</p> <p>วิธีการชั่วคราวเป็นอันสิ้นสุดไปโดยทันที เมื่อศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ จำหน่ายคดี หรือให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เว้นแต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ ผู้ร้องขออาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลชั้นต้นแสดงว่าตนประสงค์จะอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งนั้น และมีเหตุอันสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งให้วิธีการชั่วคราวยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป ศาลชั้นต้นอาจมีคำสั่งให้วิธีการชั่วคราวนั้นยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้วิธีการชั่วคราวยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาหรือศาลมีคำสั่งถึงที่สุด ไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี เมื่อมีการอุทธรณ์หรือฎีกาแล้ว คำสั่งของศาลชั้นต้นให้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่า</p>	<p>คุ้มครองทรัพย์สินของลูกหนี้ก็จะมีเรื่องทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นหลัก มีอำนาจทั่วไป ตรวจสอบ อำนาจที่อายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน และการเป็นผู้รักษาทรัพย์ชั่วคราวเพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน และเห็นว่า หลักการเรื่องวิธีการชั่วคราวนี้เป็นหลักการเดียวกับมาตรา 16, 17, 18 กฎหมายล้มละลายและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งเป็นเรื่องวิธีการชั่วคราว กระบวนการก่อนศาลมีคำสั่งนั้น ส่วนใหญ่เป็นกรณีที่เจ้าหนี้ร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ทั้งนี้ หากเป็นกรณีลูกหนี้ร้องขอนั้นจะเกิดผลเรื่อง Automatic stay แล้ว ในกรณีที่หลังจากศาลมีคำสั่งในชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วผู้ชำระฯก็จะเข้ามาดำเนินการเพราะว่าอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินมันไปตกอยู่ที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหมดแล้ว ฉะนั้นมาตรการชั่วคราวในเรื่องของทรัพย์สินมันไม่จำเป็นแล้วเพราะว่าอำนาจในการเข้าไปยึดอายัดตรวจสอบทรัพย์สินไปอยู่ที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ส่วนเรื่องการจำกัดการเดินทางของลูกหนี้ก็จะไปอยู่ในเรื่องหมวดของเรื่องการควบคุมตัวและการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ ในกรณีเป็นทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้จะไม่อยู่ในคดีล้มละลายไม่อาจรวบรวมได้ผู้ที่ได้รับความเสียหายต้อง ไปร้องขอทรัพย์</p> <p>- ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นว่ามีกรณีใดบ้างที่ วิธีการชั่วคราว</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น	<p>กับ automatic stay มีความซ้ำซ้อนกัน แต่ในเบื้องต้นเห็นว่าเป็นการซ้อนบ้างในบางกรณี แต่จะเป็นมาตรการเสริม บางอย่างไม่มี ก็ใช้วิธีการชั่วคราวเข้าไปช่วย เช่นในกรณีการห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร แต่ก็ควรพิจารณาด้วยว่า ในกรณีได้บ้างวิธีการชั่วคราวซ้ำซ้อนกับ automatic stay เพื่อจะได้มีการปรับปรุงต่อไป</p> <p>- ฝ่ายเลขฯ เสนอว่า automatic stay มีอยู่สองประการ ได้แก่การห้ามเจ้าหนี้ และห้ามลูกหนี้ ในส่วนการห้ามเจ้าหนี้นั้นวิธีการชั่วคราวไม่มีไม่ครอบคลุม เพราะวิธีการชั่วคราวดูแลเฉพาะตัวลูกหนี้ เพราะฉะนั้นก็มีแต่การควบคุมตัวลูกหนี้ ในกรณีที่ดูแลลูกหนี้ ที่อาจจะดูเหมือนจะซ้อนกัน แต่ automatic stay เพียงแต่ลูกหนี้จำหน่ายจ่ายโอนนอกทางการค้าปกติไม่ได้ ถ้าทำไปก็เป็นโมฆะ แต่วิธีการชั่วคราวจะมีบทลงโทษหนักไปอีกว่า ถ้าลูกหนี้มีวิธีการที่จะไปซุกซ่อนย้ายถ่ายทรัพย์สิน ก็จะไปยึดอายัด หรืออาจจะเข้าไปตรวจค้น ขอไปดูบัญชี คู่มือการของลูกหนี้ได้</p> <p>- ส่วนวิธีการชั่วคราวจะซ้ำซ้อนกับ Automatic Stay หรือไม่ ฝ่ายเลขฯ เห็นว่า น่าจะเป็นเรื่องหลักการว่า เมื่อมี Automatic Stay แล้ว ยังจำเป็นต้องมีวิธีการชั่วคราวอยู่ เพราะว่ามีมาตรการบางอย่างที่ Automatic Stay ยังไม่ครอบคลุมถึง อย่างเช่น การจำกัดสิทธิของลูกหนี้ ห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เป็นต้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 22 ในการคุ้มครองทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นเพื่อป้องกันการเปลืองไปเปล่า การบุบสลาย การชักย้าย หรือการจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ ศาลอาจมีคำสั่งอย่างใด ๆ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าไปในเคหะสถาน ที่ทำการของลูกหนี้ หรือสถานที่ที่ลูกหนี้ครอบครอง ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของลูกหนี้ และให้มีอำนาจสอบสวนลูกหนี้ หรือออกหมายเรียกลูกหนี้มาสอบสวนได้</p> <p>(2) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการบังคับตามคำสั่ง ให้ศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการ โดยให้นำบทบัญญัติในภาค 4 ลักษณะ 1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>(3) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รักษาทรัพย์ชั่วคราว และมีอำนาจดำเนินกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ภายใต้ขอบเขตและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้น ในการนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์</p>	<p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า ในหลักการตามร่างนี้ ไม่มีหลักการตามมาตรา 109 (3) ในกฎหมายล้มละลาย ปัจจุบัน จึงไม่ต้องบัญญัติให้ครอบคลุมทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่เชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>- อนุมาตราสาม ไม่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้รักษาทรัพย์ชั่วคราว เพราะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีอยู่ในกฎหมาย แต่กำหนดให้“ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รักษาทรัพย์ชั่วคราว และมีอำนาจดำเนินกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน”</p> <p>- กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย เพราะมีข้อมูลบางอย่างอาจเก็บในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>- ในบางครั้งอาจมีความจำเป็นต้องจ้างลูกหนี้หรือคนของลูกหนี้ได้ เพราะถ้าจ้างบุคคลภายนอกค่าจ้างจะสูง หรือลูกหนี้เป็นผู้มีความรู้ในกิจการดังกล่าวดีกว่าบุคคลภายนอก จึงกำหนดวิธีการจ้างในกฎกระทรวง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ทรัพย์จะจ้างบุคคลอื่นเข้าช่วยตามที่เห็นจำเป็น โดยคิดค่าใช้จ่ายจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ได้ เมื่อได้ว่าจ้างบุคคลอื่นเช่นนั้นแล้วให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานให้ศาลทราบโดยทันที</p> <p>เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองตาม (3) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งให้ลูกหนี้ทราบ และให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี เอกสาร และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตนซึ่งอยู่ในความครอบครองให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยไม่ชักช้า</p> <p>เมื่อคำสั่งคุ้มครองทรัพย์สินของลูกหนี้สิ้นสุดลงให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของตน รวมทั้งค่าใช้จ่าย หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ อันเกิดขึ้นเพราะการเข้าคุ้มครองทรัพย์สินนั้น พร้อมทั้งส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ลูกหนี้ หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วแต่กรณี</p>	
<p>มาตรา 23 ในการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. ออกไปหรือกำลังจะออกไปนอกเขตศาล หรือได้ออกไปก่อนแล้ว และคงอยู่นอกเขตศาลโดยเจตนาที่จะป้องกันหรือประวิงมิให้เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 16 กฎหมายปัจจุบัน - จากข้อสังเกตของคณะกรรมการฯที่ไม่ต้องการให้มีการมาตรการจับลูกหนี้มาขังไว้ตาม(3) คณะอนุกรรมการฯพิจารณาแล้วให้คงตามร่างเดิม เนื่องจากเป็น มาตรการ ป้องปราม และยังมี โอกาส ในการ บังคับ ใช้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องการดำเนินคดีแพ่งทั่วไปใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 297, 298

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ข. ปกปิด ชุกซ่อน โอน ขาย จำหน่าย หรือยกย้ายทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ให้พ้นอำนาจศาลหรือกำลังจะกระทำการดังกล่าว</p> <p>ค. กระทำหรือกำลังจะกระทำการฉ้อโกงเจ้าหนี้ หรือกระทำ หรือกำลังจะกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ศาลมีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้</p> <p>(1) ห้ามมิให้ลูกหนี้ออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ศาลจะอนุญาต</p> <p>(2) ให้ลูกหนี้ให้ประกันจนพอใจศาลว่า ลูกหนี้จะไม่หลบหนีไปนอกอำนาจศาล และจะมาศาลทุกคราวที่ศาลสั่ง ถ้าลูกหนี้ไม่ให้ประกันศาลมีอำนาจสั่งขังลูกหนี้ได้ แต่ทั้งนี้ให้ขังได้ไม่เกินหกเดือน</p> <p>(3) ออกหมายจับลูกหนี้มาขังไว้จนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือจนกว่าศาลจะยกคำร้อง หรือจนกว่าลูกหนี้จะให้ประกันจนพอใจศาล</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 24 ถ้าวิธีการชั่วคราวอย่างใด มีเหตุอันสมควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยศาลเห็นเองก็ดี หรือลูกหนี้ได้มีคำขอขึ้นมาก็ดี ศาลมีอำนาจถอนคำสั่งนั้น หรือมีคำสั่งอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรได้</p>	
<p>มาตรา 25 ถ้าปรากฏในภายหลังว่าเจ้าหนี้ผู้ร้องขอแกล้งให้ศาลใช้อำนาจจัดให้มีวิธีการชั่วคราวอย่างใด ๆ เมื่อลูกหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหนี้ชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ ในกรณีเช่นนี้ ถ้าเจ้าหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับเจ้าหนี้ นั้น เสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหลักการตามมาตรา 29 กฎหมายปัจจุบัน - ฝ่ายเลขาขออธิบายว่า มาตรานี้ครอบคลุมถึงเงินตามมาตรา 21 วรรคสองด้วยแล้วเพราะไม่วางก็สามารถสั่งตามมาตรา 21 วรรคสองได้
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ 5</p> <p style="text-align: center;">การประกาศคำสั่ง</p> <p>มาตรา 26 เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอ ยกคำร้องขอ ให้ศาลประกาศคำสั่งเช่นว่านั้นในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ</p> <p>ในกรณีที่ผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ หรือขาดนัดพิจารณา หรือศาลอนุญาตให้ถอนคำร้องขอ ก่อนที่ศาลจะสั่งจำหน่ายคดี ให้โฆษณาใน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นำหลักการประกาศคำสั่งมาไว้ในส่วนเดียวกัน

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
หนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลาย และลูกหนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน	
<p>มาตรา 27 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือปลดหรือเพิกถอนคำสั่งปลดลูกหนี้จากการชำระทรัพย์สินและบัญชีแล้ว ให้ศาลแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อ <u>โฆษณาประกาศคำสั่ง</u> เช่นว่านั้นในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ</p> <p>คำโฆษณานั้นให้แสดงวันที่ศาลมีคำสั่ง ชื่อ ตำบลที่อยู่ และอาชีพของลูกหนี้ และถ้าเป็นคำสั่งการชำระกิจการและทรัพย์สิน ให้แจ้งชื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และกำหนดเวลาและสถานที่ให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และถ้าเป็นคำสั่งเพิกถอนคำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินจะต้องกำหนดเวลาให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ที่ลูกหนี้ได้กระทำขึ้นภายหลังที่ศาลที่ศาลมีคำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินก่อนที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนนั้นด้วย</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 28 เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากล้มละลาย ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำพิพากษาหรือคำสั่งในราชกิจจานุเบกษา</p>	
<p>มาตรา 29 ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่แทนผู้ชำระกิจการทรัพย์สินคนเดิม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ศาลประกาศคำสั่งตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 27 และแจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่ด้วย</p>	
<p>ส่วนที่ 6</p> <p>ผลของคำสั่งเริ่มต้นกระบวนการล้มละลาย</p> <p>มาตรา 30 กองทรัพย์สิน ได้แก่</p> <p>(1) ทรัพย์สินทั้งหลาย รวมตลอดจนสิทธิเรียกร้องอันเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>(2) ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการ</p>	<p>- เป็นหลักการตามมาตรา 109 กฎหมายปัจจุบันแต่ได้ตัด (3) ออกไม่ให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้อื่น และทรัพย์สินทรัพย์สินทรัพย์ที่ได้มาหลังจากปลดจากการชำระกิจการจากนั้นก็ไม่นำมาเป็นกองทรัพย์สิน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
และทรัพย์สินจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้สิ้นสุดการชำระกิจการและทรัพย์สิน	
<p>มาตรา 31 ถ้าลูกหนี้เป็นบุคคลธรรมดา ทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน มิให้รวมถึง</p> <p>(1) เครื่องใช้ส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะรูป</p> <p>(2) สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ และสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ราคารวมกันไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(3) ที่อยู่อาศัยของลูกหนี้ราคาไม่เกินสามแสนบาทหรือราคาที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ในกรณีทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นตาม (2) และ (3) มีราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินขายทรัพย์สินดังกล่าวและให้คืนเงินตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดให้แก่ลูกหนี้</p> <p>ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นตาม (3) ย่อมไม่กระทบถึงบุริมสิทธิหรือสิทธิอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกอาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินอื่นได้ตามกฎหมาย</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 109 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- พิจารณาตามหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่แบ่งทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในการบังคับคดี กับทรัพย์สินที่ยึดอายัดได้ แต่ต้องกำหนดจำนวนเงิน ที่อยู่อาศัย เครื่องมือเครื่องใช้ให้ลูกหนี้ใช้ได้ โดยต้องกำหนดเรื่องผลกระทบต่อเจ้าหนี้มีประกัน และต้องพิจารณาเรื่อง ความจำเป็นเพื่อการมีชีวิตอยู่ได้ ตามมาตรา 307 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบด้วย</p> <p>- ที่ประชุมได้ปรับข้อความใน (2) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นยิ่งขึ้น “สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ และสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ราคารวมกันไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”</p> <p>- เงินเดือน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กำหนดตามแนวทางกฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- เพิ่มเติมบ้านที่ใช้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย รถยนต์ ให้คงหลักการเดิมเฉพาะรถยนต์เพื่อการประกอบอาชีพเท่านั้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- หากล้มละลายไม่ยึดบ้านตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ต้องไปแก้ไขเพิ่มเติมการบังคับดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงกรณีบ้านที่มีการจำนองด้วยว่ากระทบสิทธิจำนองหรือไม่</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า ควรกำหนดให้ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นตาม (3) ไม่กระทบถึงบุริมสิทธิหรือสิทธิอื่นๆ ซึ่งบุคคลภายนอกอาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินอื่นได้ตามกฎหมาย ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ เพราะเจ้าหนี้มีบุริมสิทธิอย่างไรควรจะมีอยู่เช่นเดิม และควรกำหนดด้วยว่าในกรณีทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นตาม (2) และ (3) มีราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินขายทรัพย์สินดังกล่าว และให้คืนเงินตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดให้แก่ลูกหนี้</p> <p>- กำหนด (3) ให้มีจำนวนเงินที่ยึดหยุ่นเหมือน (2) เพื่อให้มีการแก้ไขได้โดยง่าย</p>
<p>มาตรา 32 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ลูกหนี้ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ควางตรา สมุดบัญชี ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอันเกี่ยวกับกองทรัพย์สินและกิจการ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 23 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- เพิ่มเติมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 33 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ลูกหนี้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินของลูกหนี้พร้อมคำชี้แจงไม่ว่าทรัพย์สินจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก็ตามต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามแบบพิมพ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้ได้ตามสมควร</p> <p>ถ้าลูกหนี้ไม่อยู่หรือไม่สามารถทำคำชี้แจงตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นผู้ทำแทน หรือช่วยลูกหนี้ในการทำคำชี้แจงแล้วแต่กรณี และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจจ้างบุคคลอื่นเข้าช่วยตามที่เห็นจำเป็น โดยคิดหักค่าใช้จ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้</p>	<p>- เป็นหลักการเดียวกับ 90/34 กฎหมายล้มละลายปัจจุบัน โดยต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินพร้อมคำชี้แจงไม่ว่าอยู่ในความครอบครองของใครให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินด้วย</p>
<p>มาตรา 34 แบบพิมพ์บัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยต้องมีรายการต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(1) กิจการของลูกหนี้</p> <p>(2) สินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 90/35 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ปรับข้อความใน (4) เป็น“(4) ทรัพย์สินของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตลอดจนทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้หรือที่ลูกหนี้เป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย”</p> <p>- ปรับข้อความใน (10) ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสามารถชี้แจง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(3) ทรัพย์สินที่ได้ให้เป็นการประกันแก่เจ้าหนี้ และวันที่ได้ให้ทรัพย์สินนั้นเป็นประกัน</p> <p>(4) ทรัพย์สินของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตลอดจนทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้หรือที่ลูกหนี้เป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย</p> <p>(5) การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือนิติบุคคล หรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน</p> <p>(6) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของเจ้าหนี้ทั้งหลาย</p> <p>(7) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของผู้เป็นลูกหนี้ของลูกหนี้</p> <p>(8) รายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่จะตกแก่ลูกหนี้ในภายหน้า</p> <p>(9) รายละเอียดแห่งการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นบาทที่ลูกหนี้ได้กระทำขึ้นภายในหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>(10) ข้อมูลอื่นที่ลูกหนี้หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นสมควรชี้แจงเพิ่มเติม</p>	<p>ข้อมูลเพิ่มเติมได้เป็น“(10) ข้อมูลอื่นที่ลูกหนี้หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นสมควรชี้แจงเพิ่มเติม”</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นหลักฐานอันถูกต้องและใช้ยื่นลูกหนี้ได้</p>	
<p>มาตรา 35 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ในความยึดถือของตนแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ในกรณีเช่นว่านี้มีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง</p>	<p>- เห็นควรกำหนดให้ค่าใช้จ่ายหรือค่าฤชาธรรมเนียม โจทก์เป็น บุริมสิทธิ</p>
<p>มาตรา 36 บุคคลที่มีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง จะต้องส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน โดยพลัน</p> <p>บุคคลที่มีหน้าที่ต้องชำระเงินให้แก่ลูกหนี้ จะต้องชำระเงินให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามแจ้งความเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งความนั้น</p>	
<p>มาตรา 37 ถ้ากองทรัพย์สินของลูกหนี้มีเงินเดือน บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือเงินในทำนองเดียวกัน รวมทั้งรายได้ที่ลูกหนี้ได้มาภายหลัง ลูกหนี้จะต้องนำส่งเงินเช่นว่านี้โดยเร็ว และ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีสิทธิรับเงินดังกล่าวแทนลูกหนี้ ในกรณีเช่นว่านี้ผู้ชำระกิจการและ</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 121 กฎหมายปัจจุบัน - กองทรัพย์สินทั้งหมดตามมาตรานี้ต้องส่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน (ซึ่งต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง) ไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นข้าราชการก็ให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ทรัพย์สินต้องจ่ายเงินค่าเลี้ยงชีพของลูกหนี้และครอบครัวตามความจำเป็นและสมควรแก่ฐานะานุรูป</p>	<p>- โดยมีการปรับแก้ให้ลูกหนี้มีหน้าที่ในการส่งมอบเงิน</p>
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ 7</p> <p style="text-align: center;">การไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย</p> <p>มาตรา 38 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว ให้ศาลจัดให้มีการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยเป็นการด่วน เว้นแต่ศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องไต่สวน</p> <p>การไต่สวนลูกหนี้ให้กระทำการเป็นการด่วนเพื่อทราบกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) พฤติการณ์ในการชำระหนี้ของลูกหนี้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (2) การจำหน่าย จ่าย โอน หรือก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อาจมีพฤติการณ์ตามมาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 43 หรือให้แก่บุคคลภายในโดยไม่มีค่าตอบแทนตามสมควร หรือพฤติการณ์ผิดปกติใดๆ (3) การให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินโดยไม่สมควรหรือโดยไม่มีมูล หรือให้กู้ยืมโดยเล็งเห็นว่าจะเรียกคืนไม่ได้ 	<p>- บัญญัติหัวข้อการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงในลักษณะใดบ้าง จะนำไปสู่ประเด็นลูกหนี้ล้มละลายทุจริตและสมควรปลดลูกหนี้จากล้มละลายหรือไม่ ทำโดยไม่สุจริตโดยทำให้ทรัพย์สินมีภาระเพิ่มขึ้น</p> <p>- โดยหลักการแล้วการไต่สวน โดยเปิดเผยนั้นเป็นเรื่องจำเป็นสอดคล้องกับหลักการของ uncitral ด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการที่ศาลจะพิจารณาต่อไปว่าควรให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการชำระกิจการต่อไป</p> <p>- ต้องมีการพิจารณากฎหมายให้เชื่อมโยงพฤติการณ์ที่ได้จากการไต่สวนเปิดเผยกับการรวบรวมทรัพย์สิน หนี้สิน การเพิกถอนการถือฉล การขอรับชำระหนี้ การปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน บุคคลล้มละลายทุจริตด้วย โดยที่ประชุมได้มีการปรับถ้อยคำให้ครอบคลุมในการไต่สวนโดยเปิดเผยมากยิ่งขึ้นดังที่ปรากฏ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(4) การก่อกั้นโดยรู้ยู่่าไม่มีทางชำระ หรือยอมเป็นหนี้ที่ตนไม่ควรต้องชำระ</p> <p>(5) พฤติการณ์การใช้จ่ายเงินของลูกค้าหนี้ หรือการบริหารกิจการของลูกค้าหนี้ที่ไม่เหมาะสม เป็นการเสี่ยงโชค หรืออาจเป็นสาเหตุให้มีการชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกค้าหนี้ เช่น การจ้างลูกจ้างที่มีค่าจ้างสูงเกินสมควร การบริจาดเงินเกินสมควร การไม่ใช้สิทธิเรียกร้องโดยไม่มีเหตุสมควร การขึ้นบริหารกิจการทั้งที่มีแต่ขาดทุน</p> <p>ให้ศาลส่งประกาศแจ้งความกำหนดวันเวลาที่ศาลนัดไต่สวนโดยเปิดเผยให้ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเพื่อแจ้งให้ลูกหนี้และเจ้าหนีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ</p>	
<p>มาตรา 39 ในการไต่สวนโดยเปิดเผย ลูกหนี้ต้องสาบานตัวและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องทีกล่าวไว้ในมาตรา 38 วรรคสอง ซึ่งศาลได้อนุญาตให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 43 กฎหมายปัจจุบัน - ที่ประชุม ปรับข้อความเพื่อให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ได้ทราบกิจการและทรัพย์สินของลูกค้าหนี้

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ซึ่งได้ขอรับชำระหนี้แล้ว หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้นาม หรือศาล จะถามเองตามที่เห็นสมควร และให้ศาลบันทึกถ้อยคำของลูกหนี้แล้วให้ ลูกหนี้ลงลายมือชื่อไว้ บันทึกถ้อยคำของลูกหนี้ให้ใช้เป็นพยานหลักฐาน ยืนยันแก่ลูกหนี้ได้ ในการนี้ลูกหนี้จะให้ทนายความเข้าทำการแทนไม่ได้</p> <p>เมื่อศาลได้ไต่สวนลูกหนี้ได้ความเพียงพอแล้วให้ศาลมีคำสั่งปิด การไต่สวน และส่งสำเนาบันทึกถ้อยคำของลูกหนี้ให้ผู้ชำระกิจการและ ททรัพย์สินหนึ่งฉบับ คำสั่งนี้ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะสั่งให้ไต่สวนลูกหนี้ เพิ่มเติมอีกเมื่อมีเหตุอันควร</p>	
<p>มาตรา 40 เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือกายพิการ หรือเหตุอื่นใดซึ่งศาลเห็นว่าไม่สามารถจะ ให้ศาลไต่สวนโดยเปิดเผยได้ ศาลมีอำนาจสั่งงดการไต่สวนโดยเปิดเผย หรือจะสั่งให้มีการไต่สวน โดยวิธีอื่นใด ณ ที่ใดตามที่เห็นสมควรก็ได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 44 กฎหมายปัจจุบัน - กรณีลูกหนี้หลบหนี จำเป็นต้องบัญญัติให้เป็นเหตุในการงดการไต่ สวนหรือไม่ แต่เมื่อพิจารณาจากกรณีการต้องมาสาบานตนแล้ว สามารถแปล ความได้ว่าศาลต้องงดการไต่สวนโดยปริยายอยู่แล้วเป็นการแปลความในทาง ปฏิบัติ

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ส่วนที่ 8</p> <p>ผลเกี่ยวกับกิจการที่ได้ทำไปแล้ว</p> <p>มาตรา 41 การขอให้ศาลเพิกถอนการนื้อลดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินขอได้โดยทำเป็นคำร้อง</p> <p>ถ้านิติกรรมที่ขอเพิกถอนการนื้อลดตามวรรคหนึ่ง เกิดขึ้นภายในระยะเวลา(สาม)หนึ่งปีก่อนมีคำร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และภายหลังจากนั้น หรือเป็นการทำให้โดยเสน่หาหรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับค่าตอบแทนน้อยเกินสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่ลูกหนี้และผู้ที่ได้ลากงออกแต่การนั้นรู้ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ</p> <p>การเพิกถอนการนื้อลดตามมาตรานี้ ให้กระทำในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินรู้ถึงการกระทำเช่นนั้นหรือภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันทำนิติกรรมนั้น</p>	<p>- ร่างมาตรา 41 วรรคสอง กำหนดให้มีการเพิกถอนนิติกรรมที่เกิดขึ้นภายในหนึ่งปีก่อนการร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ ทำให้เกิดปัญหาในปัจจุบันเนื่องจากไม่มีผู้ซื้อทรัพย์สินรายใดที่กล้าที่จะซื้อทรัพย์สิน เพราะหากซื้อแล้วอาจต้องถูกเพิกถอน และจะมีปัญหาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก จึงไม่ควรกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีที่เป็นข้อสันนิษฐานในการเพิกถอนไว้แต่อย่างไรก็ตาม หากไม่สุจริตหรือราคาน้อยเกินสมควรก็ควรให้เพิกถอนได้ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้</p> <p>- คณะกรรมการฯ ได้ปรับถ้อยคำร่างมาตรา 41 โดยเห็นควรให้ตัดระยะเวลาสันนิษฐานหนึ่งปี เนื่องจากเห็นว่าหากมีการซื้อขายกันตามราคาตลาดก็ไม่ควรกำหนดเป็นข้อสันนิษฐานให้มีการเพิกถอนภายในระยะเวลาหนึ่งปี ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ซื้อที่สุจริต</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 42 การ โอนทรัพย์สินหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามปีก่อนมีการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินและภายหลังนั้น โดยมีเจตนาที่จะปกปิด ซุกซ่อน ยักย้าย ประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีคำขอ โดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการ โอนหรือการกระทำนั้นได้ เว้นแต่ผู้รับ โอนหรือผู้รับประโยชน์จะแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลว่าการ โอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน</p>	<p>- เป็นการเพิกถอนการ ได้เปรียบมาตรา 115 ปัจจุบัน กับมาตรา 90/41 ที่ใช้ในฟื้นฟูกิจการ</p> <p>- ที่ประชุมเห็นเป็นสองแนวทางว่าจะนำมาตรา 114 ในกฎหมายล้มละลายเดิม (ก่อนการแก้ไข พ.ศ. 2542) มาบัญญัติไว้หรือไม่ และมีเหตุผล การปรับปรุงดังนี้</p> <p><u>ประโยชน์ของมาตรา 114 เดิม ประธานและนายวิรัชเห็นว่า</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ใช่เรื่องการเพิกถอนการฉ้อฉล แต่เป็นกรณีการเพิกถอนการ โอนโดยไม่มีค่าตอบแทนให้กับผู้ที่ไม่มีความตอบแทน หรือค่าตอบแทนน้อยกว่ามูลค่าที่แท้จริงมาก หรือโดยไม่สุจริต 2. เป็นการป้องปรามกรณีที่ลูกหนี้จำหน่ายโอนทรัพย์สินไปโดยผู้รับโอนไม่มีค่าตอบแทนหรือไม่สุจริต เป็นเหตุให้เมื่อลูกหนี้มีหนี้สินมาก ภายหลังการ โอน ทำให้เจ้าหนี้ที่ลูกหนี้ก่อหนี้ขึ้นภายหลังไม่ได้รับชำระหนี้ จึง ผลักภาระการพิสูจน์ให้กับผู้รับ โอน 3. ตัวอย่างข้อเท็จจริงที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เคยเพิกถอนมืออยู่มาก ปัจจุบันมีรูปแบบการ โอนซึ่งอาจเพิกถอนได้ตามมาตรา 114 เดิม เช่น บริษัทแม่ตั้งบริษัทลูกขึ้นมาเป็นสาขาหลายบริษัท แล้วโอนทรัพย์สินหรือเงินทุนไปให้บริษัทลูกเพื่อดำเนินธุรกิจ แต่บริษัทแม่กลับมีหนี้สินส่วนตัว เป็นเหตุให้

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>เจ้าหนี้ทั้งหลายเสียเปรียบ ซึ่งมาตรา 114 เดิม สามารถเพิกถอนได้</p> <p>4. ทำให้เจ้าหนี้เกิดความมั่นใจว่าจะได้รับการคุ้มครองการปล่อยหนี้ให้แก่ลูกหนี้ในระดับหนึ่ง โดยเพียงแต่ศึกษามาตรา 114 เดิม จะเห็นได้ว่าเจ้าหนี้ที่ก่อนนี้ขึ้นภายหลังการโอนทรัพย์สินไป กับบุคคลที่ได้รับโอนกฎหมายควรจะคุ้มครองใคร เป็นการลดความเสี่ยงในการปล่อยหนี้ของเจ้าหนี้ระดับหนึ่งขณะเดียวกันลูกหนี้ก็กู้หนี้ได้ง่ายขึ้น</p> <p><u>ความเห็นที่ไม่ควรเติมมาตรา 114 เดิม (ฝ่ายเลขฯ)</u></p> <p>1. เนื่องจากมาตรา 114 เดิม อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้รับโอนที่ไม่ต้องเสียค่าตอบแทนจึงมีการเปลี่ยนแปลงมาใช้มาตรา 114 ปัจจุบันทำให้ฐานะของผู้โอนในขณะที่ทำการโอนด้วย</p> <p>2. ประเด็นปัญหาที่ขอเสนอเพื่อพิจารณาประการหนึ่งคือ การเพิกถอนการโอนตามร่างมาตรานี้ อาจไม่เป็นธรรมกับผู้รับโอน เพราะการโอนนั้นเป็นการโอนไปในขณะที่ทั้งผู้โอนและผู้รับโอนสุจริต และสามารถโอนให้แก่กันได้ แต่ในเรื่องการก่อนนี้ขึ้นมาในภายหลังนั้น เป็นเรื่องความเสี่ยงของเจ้าหนี้แต่ละราย ในการที่จะพิจารณาว่าจะให้สินเชื่อแก่ผู้โอนหรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาจากฐานะของผู้โอนขณะนั้น การกำหนดเวลาในการที่จะให้มีการเพิกถอนเช่นนี้จะส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนแก่ผู้รับโอนในการใช้ทรัพย์สินเนื่องจากมีความเสี่ยงในการที่จะถูกเพิกถอนในภายหลัง ดังนี้ จึงมีความเห็น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>แตกต่างในการที่จะนำมาตรา 114 เดิม (ก่อนการแก้ไขปี 2542) มาใช้ ซึ่งเป็นเรื่องที่รวบเอาการโอนทุกชนิดให้ทำการเพิกถอนได้ และผลัการะการพิสูจน์ไปแก่ผู้รับโอนแทน โดยมี 2 ทางเลือก</p> <p>ทางเลือกที่ 1 คือมาตรา 114 เดิม ถ้าทำนิติกรรมภายใน 3 ปี จะถูกเพิกถอนได้ โดยให้ผู้รับโอนเป็นผู้พิสูจน์ ซึ่งจะช่วยให้มีการเพิกถอนการโอนที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันการโอนที่ไม่สุจริต และเป็นการป้องปรามกรณีที่ลูกหนี้จำหน่ายโอนทรัพย์สินไปโดยผู้รับโอนไม่มีค่าตอบแทนหรือไม่สุจริต จึงผลัการะการพิสูจน์ให้กับผู้รับโอน</p> <p>ทางเลือกที่ 2 ให้มีการเพิกถอนนิติกรรมได้ภายในระยะเวลา 3 ปี แต่กำหนดให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องพิจารณาว่าลูกหนี้มีเจตนาจะยกย้ายถ่ายเท ชุกซ่อนทรัพย์สิน ประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ และพิสูจน์ว่าลูกหนี้มีเจตนาชุกซ่อนยกย้ายหรือไม่ ถ้าไม่มีเจตนาจะไม่เพิกถอน ซึ่งจะช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระของผู้รับโอน</p> <p>- เหตุที่ยกเลิก มาตรา 114 เดิม เนื่องจากการเพิกถอนนิติกรรมของผู้ที่ได้รับโอนง่ายจนเกินไป จนบุคคลดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรมเป็นอย่างมาก เพราะการพิสูจน์ว่าได้รับโอนโดยสุจริตจะพิสูจน์ยากมาก และมีแนวคำพิพากษาว่าหากแต่เพียงรู้ว่าลูกหนี้มีปัญหาทางการเงินก็จะเพิกถอนได้ แม้ราคาจะเป็นราคาตลาดก็จะเพิกถอนได้ ซึ่งจะมีผลเสียอย่างมากกับสถาบันการเงิน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ที่รับจ้างหรือผู้รับโอนที่สุจริตและเสียค่าตอบแทน</p> <p>- ผู้แทนกรมบังคับคดี ชี้แจงว่าหลังมีการยกเลิกมาตรา 114 เดิม ทำให้การเพิกถอนเป็นไปได้ยากมาก และการพิจารณาว่าสุจริตหรือไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์จะพิจารณาในหลายส่วน เช่น พฤติกรรม ความสัมพันธ์ของลูกหนี้ แต่หากมีค่าตอบแทน เช่นในกรณีของธนาคารเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะไม่เพิกถอน นอกจากนี้ ภายหลังจากยกเลิกมาตรา 114 ทำให้การเพิกถอนในปัจจุบันมีน้อยมาก เพราะการนำสืบยากมาก และระยะเวลาตามมาตรา 113 เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป</p> <p>- ที่ประชุมคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรนำหลักการของร่างมาตรา 42 ทางเลือกที่ 2 มาบัญญัติไว้ และเห็นว่าควรมีการคุ้มครองผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์(คู่สัญญาของลูกหนี้)ที่สุจริตและมีค่าตอบแทนด้วย</p>
<p>มาตรา 43 การโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีคำร้องขอให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สินและภายหลังนั้น โดยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบแก่เจ้าหนี้อื่น ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 115 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- มีสัญญาบางลักษณะ เช่น อนุพันทางการเงิน ซึ่งเป็นสัญญาที่มีลักษณะต่างตอบแทน มีทั้งให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามสัญญาและตนก็มีหน้าที่ปฏิบัติตามสัญญาด้วย ซึ่งในการคำนวณความเสี่ยงระหว่างคู่สัญญานั้น ไม่ได้พิจารณาเป็นรายธุรกรรม แต่พิจารณาว่าการทำสัญญากับคู่สัญญารายนี้มีความเสี่ยงรวมทั้งหมดเท่าไร ทั้งส่วนที่รับและส่วนที่จ่าย ซึ่งข้อตกลงสัญญา</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีคำร้องขอให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สินและภายหลังนั้น</p> <p>ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การชำระหนี้หรือการหักกลบลบหนี้ตามสัญญาทางการเงิน</p>	<p>ดังกล่าวเป็นมาตรฐานสากล โดยสัญญาบางลักษณะจะมีเงื่อนไขว่ากรณีใดบ้างที่ถือว่าให้สัญญาเป็นอันสิ้นผล และเมื่อสัญญาสิ้นผลแล้วให้มีการหักกลบก้อน และต้องมีการชำระราคากัน</p> <p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า การปฏิบัติตามสัญญาทางการเงินต้องมีการยกเว้นไม่นำหลักทั่วไปมาใช้ เพราะว่ามีลักษณะและการปฏิบัติที่กระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่เรื่องระหว่างคู่สัญญา 2 ฝ่าย ซึ่งปกติการยกเว้นต้องมีอย่างจำกัด เพราะถือว่าทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน แต่หลักการดังกล่าวมีทางปฏิบัติของตลาดที่เป็นสากล ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงได้กำหนดค่านิยามสัญญาทางการเงิน เป็นสัญญาที่มีลักษณะเป็นสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ อนุพันธ์หรือสินค้าล่วงหน้าในตลอดแลกเปลี่ยน หรือสัญญาอื่นใดในทำนองเดียวกัน ที่คู่สัญญาได้ทำขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน หรือป้องกันความผันผวนของราคา หรือมีลักษณะหักกลบลบบัญชีนี้ระหว่างกัน และสัญญาทางการเงินจะมีลักษณะพิเศษที่เกี่ยวข้อง 3 เรื่องโดยกำหนดเป็นบทยกเว้นในเรื่องการเพิกถอนการได้เปรียบ การยืนยันสัญญา และการหักกลบลบหนี้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 44 บทบัญญัติในมาตรา 43 ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีคำร้องขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 116 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>ส่วนที่ 9</p> <p>การรวบรวมและเพิ่มพูนทรัพย์สิน</p> <p>มาตรา 45 เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีคำขอ ศาลมีอำนาจบังคับให้บุคคลที่รับว่าเป็นลูกหนี้หรือรับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง ชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินหนึ่งเดือน ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจมีคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีโดยให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 118 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- การอัยคดีตามมาตรา 19 กฎหมายล้มละลายปัจจุบัน ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ เพราะล้มละลาย กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมีหลักการที่ต่างกัน</p> <p>- ในการบังคับคดีแพ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจยึดได้แต่จะเข้าไปจัดการทรัพย์สินไม่ได้ แต่กรณีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถเข้าไปจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ซึ่งกระบวนการในมาตรา 119 นั้นจะสามารถทำได้ดีกว่าการที่จะร้องขอให้ยึดซึ่งต้องไปผ่านกระบวนการทางศาล การนำสืบการโต้แย้ง ซึ่งจะทำให้ใช้เวลามากขึ้น แต่กระบวนการตามมาตรา 119 นั้นถือ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ว่ามีความครอบคลุมและกว้างขวาง และเป็นอำนาจที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะทำการสอบสวนได้อยู่แล้ว</p> <p>- ไม่ควรเพิ่มเติมเรื่องการอายัด เนื่องจากมีบทบัญญัติตามมาตรา 46 ที่ใช้บังคับได้ครอบคลุมอยู่แล้ว</p>
<p>มาตรา 46 เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินแจ้งความเป็นหนังสือไปยังบุคคลนั้นให้ชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินตามจำนวนที่ได้แจ้งไปและให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะปฏิเสธ ให้แสดงเหตุผลประกอบข้อปฏิเสธเป็นหนังสือมายังผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความ มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นหนี้กองทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ตามจำนวนที่แจ้งไปเป็นการเด็ดขาด</p> <p>ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความนั้นปฏิเสธหนี้ต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสอบสวน เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นไม่ได้เป็นหนี้ ให้จำหน่ายชื่อจากบัญชีลูกหนี้และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบ ถ้าเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นหนี้เท่าใด ให้แจ้งจำนวนเป็นหนังสือยืนยันไปยังบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบนั้น และให้แจ้งไปด้วย</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 119 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุมเห็นว่า ไม่ควรกำหนดเวลาให้ศาลต้องมีคำสั่ง เพราะในบางคดีต้องใช้ระยะเวลา มาก จึงไม่ควรกำหนดเวลาให้เป็นข้อจำกัดแก่ศาลสำหรับ (2) คำสั่งของศาลชั้นต้นควรจะให้เป็นที่สุดหรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรตัดสิทธิในการอุทธรณ์ ซึ่งควรเป็นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 จึงคงตามร่างเดิม</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ว่าถ้าจะคัดค้านประการใด ให้ร้องคัดค้านต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความยืนยัน</p> <p>ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความยืนยันคัดค้านต่อศาลโดยทำเป็นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณา ถ้าพอใจว่าเป็นหนี้ ให้มีคำสั่งให้ผู้ชื้อเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ถ้าเห็นว่าไม่ได้เป็นหนี้ ให้มีคำสั่งให้จำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้</p> <p>ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความจากผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมิได้ปฏิเสธต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือมิได้ร้องคัดค้านต่อศาลตามกำหนดเวลาตามวรรคสอง ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจมีคำขอต่อศาลให้บังคับให้ผู้ชื้อเงินภายในกำหนดเวลาที่ศาลเห็นสมควร</p> <p>ถ้าบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจมี คำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี โดยให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา</p> <p>ในกรณีที่ผู้ถูกทวงหนี้ร้องคัดค้านต่อศาล ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลให้สั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องคัดค้านไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งในเรื่องนั้นนั้นได้</p>	

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 47 เมื่อพ้นกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ยืนยันที่จะปฏิบัติตามสัญญาใดๆ ต่อคู่สัญญาอีกฝ่าย ให้ถือว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ไม่ยอมรับสัญญาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามชำระหนี้จนเสร็จสิ้นนั้น</p> <p>ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง คู่สัญญาอีกฝ่ายอาจมีหนังสือกำหนดเวลาซึ่งไม่น้อยกว่าสิบสี่วันให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยืนยันที่จะปฏิบัติตามสัญญาตามวรรคหนึ่งก็ได้ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ยืนยันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ไม่ยอมรับสัญญานั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยืนยันที่จะปฏิบัติตามสัญญาต่อไป ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลบังคับต่อคู่สัญญาต่อไป แม้จะมีข้อกำหนดให้เงื่อนไขสิ้นสุดลงหรือสัญญานั้นเป็นอันสิ้นสุดลงเพราะเหตุว่าลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายก็ตาม</p> <p>บุคคลใดได้รับความเสียหายโดยเหตุที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ยืนยันดังกล่าว มีสิทธิขอรับชำระหนี้สำหรับค่าเสียหายได้</p>	<p>- หลักเดิมคือมาตรา 122 มีการปรับถ้อยคำให้มีความชัดเจนและก็คาดหมายได้มากกว่าเดิม หลักเดิมนั้นมาตรา 122 เป็นเรื่องของสัญญาที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ ปรับเป็นว่า สัญญาทุกชนิดให้ถือว่าเป็นอันสิ้นสุดลงเป็นหลัก บรรดาเจ้าหนี้ตามสัญญาก็จะต้องไปขอรับชำระหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาได้หลาย ๆ ประการที่พบอยู่ในปัจจุบัน เว้นแต่กรณีเดียวคือว่า ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่าอยากจะให้สัญญานั้นอยู่ต่อเพราะว่าสัญญานั้นมีคุณค่า ทางเศรษฐกิจ ก็ต้องมีการยืนยันภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ศาลสั่งให้มีการชำระกิจการและทรัพย์สิน ก็จะทำให้มีความแน่นอนมากยิ่งขึ้นว่าถ้า 3 เดือนนับแต่วันที่ศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วสัญญาใดที่ไม่มีการยืนยันก็จะเป็นอันถูกยกเลิกไปโดยอัตโนมัติ เพราะคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน บรรดาเจ้าหนี้ตามสัญญาเหล่านั้นก็ต้องไปขอรับชำระหนี้ ถ้ามีค่าเสียหายหรืออะไรก็ตาม ส่วนกรณีที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยืนยันผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็มีทางเลือกที่จะปฏิบัติตามชำระหนี้ตามสัญญานั้นต่อไป หรือว่าจะโอนไปให้บุคคลภายนอกก็ได้ คือถ้าเกิน 3 เดือนก็จะถือว่าถูกปฏิเสธโดยอัตโนมัติ ปัจจุบันจะมีปัญหาหลายกรณีเช่น กรณีสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินศาลตัดสินว่าเป็นหนี้ที่ไม่ต้องขอรับชำระหนี้และก็ได้ไปฟ้องบังคับคดีได้ ทำให้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ทรัพย์สินบางอย่างของลูกหนี้ไปอยู่นอกคดีล้มละลาย อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ มาตรา 20/12 นั้น จะช่วยให้กิจการของลูกหนี้มีมูลค่าเพิ่มพูนขึ้นได้ ยกตัวอย่าง เช่น สมมติว่าลูกหนี้ไปทำสัญญาเกี่ยวกับเรื่องซื้อขายน้ำมันล่วงหน้าเอาไว้ การที่เราให้โอกาสลูกหนี้ที่จะปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ก็สามารถจะเอาสัญญาไปขายได้ อันนี้คงเป็นเหตุผลที่ปรับหลักการตามมาตรา 122 ให้มีความชัดเจนขึ้นและง่ายเพื่อที่จะให้ผู้จัดการทรัพย์สินมีช่องทางเลือกในการเพิ่มพูนมูลค่าของทรัพย์สินลูกหนี้ได้</p> <p>- ประมวลกฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกา มาตรา 365 จะกำหนดเวลาให้ยื่นยื่นสัญญาภายใน 60 วัน ถ้าหากว่าไม่ยื่นยื่น ก็ให้ถืออัตโนมัติไปเลยว่าปฏิเสธ แล้วก็เขียนไว้ชัดเจนว่าถ้าเป็นการปฏิเสธให้ถือว่าเป็นการผิดนัดชำระหนี้แล้ว ให้สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้เสมอว่าเป็นหนี้ที่ผิดสัญญาเกิดขึ้นมาก่อนจะเริ่มต้นการล้มละลาย และถ้ามีการยอมรับปฏิบัติตามสัญญาหรือว่ามีการโอนหนี้ จะบังคับเอาไว้ว่าจะยอมรับปฏิบัติตามสัญญาได้ก็ต่อเมื่อ ถ้ามีการผิดนัดชำระหนี้กันก่อนเริ่มต้นการล้มละลาย จะต้องมีการไปแก้ไขการผิดนัดชำระหนี้ก่อน และนอกจากนี้จะต้องให้หลักประกันว่าการชำระหนี้ต่อไปตามสัญญาจะเป็นไปตามสัญญาแน่นอน ถ้าเป็นการโอนสิทธิที่จะเรียกร้องไปให้บุคคลภายนอก บุคคลที่รับโอนสิทธิเรียกร้องจะเป็นผู้ที่มีภาระต้องให้หลักประกันแก่ลูกหนี้ว่าจะมีการปฏิบัติตามสัญญาอย่างแน่นอน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>แล้วด้วยเหตุนี้กฎหมายก็เลยยกเว้นความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ถ้าผู้รับโอนสิทธิไม่กระทำตามสัญญา และหากสัญญากำหนดให้เลิกสัญญากันเมื่อล้มละลายก็ไม่มีผลบังคับ</p> <p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า หลักการมาตรา 122 กฎหมายล้มละลายเดิมกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิเสธสัญญาได้ ถ้าสัญญามีภาระเกินควร แต่ตามมาตรา 47 กลับหลักว่า ถ้าไม่ยืนยันก็ถือว่าปฏิเสธ และถ้าปฏิเสธแล้วมีข้อเสียหายเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาก็ไปขอรับชำระหนี้ค่าเสียหายได้ และนำมาตรา 44 มาบัญญัติในวรรค 2 ว่า “ในสัญญาที่จะยืนยันให้ปฏิบัติการชำระหนี้ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลบังคับต่อไป แม้จะมีข้อกำหนดให้เงื่อนไขที่จะชำระหนี้ตามสัญญาสิ้นสุดลง หรือว่าสัญญาเป็นอันสิ้นสุดลงเพราะว่าลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายก็ตาม” ซึ่งจะทำให้ข้อสัญญาที่ว่าไม่ให้สัญญานี้มีผลต่อไป ถ้าลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายสามารถยื่นขอออกไปได้ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มพูนกองทรัพย์สิน เพราะในสัญญาบางอย่างที่มีมูลค่า ลูกหนี้ก็จะยืนยันและสามารถที่จะไปโอนกันได้</p>
<p>มาตรา 48 ถ้าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ในสัญญาใดจนเป็นเหตุให้สัญญานั้นเลิกกัน ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยืนยันที่จะปฏิบัติตาม</p>	<p>- เพิ่มเติมกรณี หักกลบหนี้ cure default/กำหนดให้ผู้กรณีอีกฝ่ายทำหนังสือแจ้งยืนยันการปฏิบัติตามสัญญาภายในกำหนดเวลาได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>สัญญานั้นต่อไป และได้ชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในสิบห้าวันนับแต่วันยื่นยัน ให้สัญญานั้นยังคงมีผลบังคับต่อคู่สัญญาต่อไป และให้นำมาตราก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	
<p>มาตรา 49 เพื่อประโยชน์ในการจัดการทรัพย์สิน ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินย่อมมีอำนาจที่จะ โอนสิทธิและหน้าที่ตามนิติกรรมใดๆ ที่ลูกหนี้ได้กระทำไว้ แม้ในนิติกรรมนั้นจะมีข้อห้ามมิให้ลูกหนี้โอนสิทธิและหน้าที่ เช่นว่านั้นก็ตาม</p> <p>ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่กรณีการโอนสิทธิเรียกร้องด้วย</p> <p>ในการโอนสิทธิและหน้าที่ ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายเห็นว่า การโอนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติการชำระหนี้ตามนิติกรรมนั้น คู่กรณีอาจร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการโอน เพื่อมีคำสั่งให้ผู้รับโอนวางประกันตามจำนวนและเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้รับโอนไม่วางเงินตามจำนวนและเงื่อนไขดังกล่าว ให้ถือว่านิติกรรมนั้นสิ้นผลลง</p>	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่าเป็นหลักการเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มพูนกองทรัพย์สิน เพราะในสัญญาบางอย่างที่มีมูลค่า ควรให้มีการโอนสัญญาและสิทธิเรียกร้องกันได้ ซึ่งตามร่างที่ผ่านการประชุมครั้งที่แล้วกำหนดให้มีการ โอนสิทธิเรียกร้องอย่างเดียว ซึ่งการ โอนสิทธิเรียกร้องจะไม่ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องการโอนสัญญา จึงปรับมาตรา 49 เป็นเรื่องโอนสิทธิและหน้าที่ตามนิติกรรมเป็นหลัก และให้วรรค 2 ใช้บังคับแก่การโอนสิทธิเรียกร้องด้วย ส่วนวรรค 3 บัญญัติเพิ่มเติม เพื่อให้มีการวางประกันจากผู้รับโอน ถ้าคู่กรณีไม่เชื่อถือต่อผู้รับโอน ก็จะไปร้องขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งให้ผู้รับโอนวางประกันได้ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควรก็สั่งให้วางประกัน ถ้าไม่วางก็ถือว่านิติกรรมนั้นสิ้นผลลง ซึ่งจะช่วยให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสจะยกเลิกจากสัญญานั้นได้ ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามสัญญา</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 50 คู่สัญญาในสัญญาทางการเงินย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาทางการเงินนั้น โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 47 ถึงมาตรา 4</p>	<p>- เป็นหลักการที่บัญญัติให้สอดคล้องกับสัญญาทางการเงิน</p>
<p>ส่วนที่ 10 การขอรับชำระหนี้</p> <p>มาตรา 51 เมื่อศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ผู้ร้องขอ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีไว้แล้ว แต่คดียังอยู่ระหว่างพิจารณาก็ตาม</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 27 กฎหมายปัจจุบัน - นำหลักการของมาตรา 91 กฎหมายล้มละลายปัจจุบันมาบัญญัติด้วย โดยให้เจ้าหนี้ผู้ร้องขอ ต้องขอรับชำระหนี้ด้วย</p>
<p>มาตรา 52 เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ก็แต่โดยการยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจอนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายหลังกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ แต่ต้องไม่เกินสี่เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 91 กฎหมายปัจจุบัน - กรณีที่มีการยื่นขอรับชำระหนี้เกินกำหนดระยะเวลาถ้ามีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงได้ ก็ให้ยื่นได้แต่ไม่เกิน 4 เดือน ถ้าเกิน 4 เดือนย่อมมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งจากกองทรัพย์สิน เมื่อเจ้าหนี้ยื่นได้รับส่วนแบ่งเต็มจำนวนแล้ว</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>เจ้าหนี้ที่มีได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสองย่อมมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งจากกองทรัพย์สิน เมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับส่วนแบ่งเต็มจำนวนแล้ว</p>	
<p>มาตรา 53 บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตามมาตรา 43 กีด หรือเพราะผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ยื่นยันสัญญาตามมาตรา 47 กีด มีสิทธิขอรับชำระหนี้เดิมและค่าเสียหายได้ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 52 แต่ให้นับจากวันที่อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดีให้นับจากวันที่คดีถึงที่สุด</p> <p>บุคคลผู้สุจริตและเสียค่าตอบแทนที่ได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตามมาตรา [41/42] มีสิทธิขอรับชำระหนี้เดิมและค่าเสียหายได้ตามวิธีการในวรรคหนึ่ง</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 92 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 54 ในกรณีที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเชื่อว่าคดีที่ค้างพิจารณาอยู่แทนลูกหนี้ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินแพคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 52 แต่ให้นับจากวันคดีถึงที่สุด</p>	<p>- กรณีที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเชื่อว่าคดีที่ค้างพิจารณาอยู่แทนลูกหนี้ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินแพคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิขอรับชำระหนี้แต่นับจากวันคดีถึงที่สุด เพื่อให้ครอบคลุมกรณีที่มีข้อโต้แย้งกันในศาล</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 55 เจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม เว้นแต่หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี หรือหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้ หรือหนี้ขาดอายุความ</p>	<p>- เป็นหลักการเดียวกับมาตรา 90/27 กฎหมายฟื้นฟูกิจการปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการได้บัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องหนี้ขาดอายุความให้เป็นหนี้ที่ไม่สามารถขอรับชำระหนี้ได้ นอกจากนี้ยังได้ตัดหลักการเรื่องเจ้าหนี้ที่ปล่อยสินเชื่อโดยรู้อยู่แล้วว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวออก เพราะการปล่อยสินเชื่อในช่วงเวลานั้นถือเป็นความเสี่ยงของเจ้าหนี้เองและเป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาให้ได้รับสินเชื่อไปใช้จ่ายในชีวิตครอบครัว เพื่อให้เจ้าหนี้ยอมปล่อยกู้แม้จะไม่ใช่การให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ตามมาตรา 94 เดิม ร่างมาตรานี้จึงยินยอมให้มีการยื่นรับชำระหนี้ได้เหลือเพียงข้อแม้เดียวคือต้องเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>- หลักการเดิมนั้นเป็นการคุ้มครองเจ้าหนี้ที่ปล่อยสินเชื่อเพื่อให้ธุรกิจของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ แต่มิใช่เจ้าหนี้ทุกประเภทที่สามารถขอรับชำระหนี้ได้ เฉพาะหนี้เพื่อธุรกิจของลูกหนี้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้สุจริตรายอื่นที่จะได้รับส่วนแบ่งมากที่สุด หากจะเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้ที่รู้อยู่แล้วว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวสามารถยื่นขอรับชำระหนี้ได้ทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อธุรกิจเช่นกฎหมายเดิม อาจทำให้เกิดหนี้ที่ไม่สุจริต เพื่อประโยชน์ในการที่จะเข้ามาขอเคลียหนี้ นอกจากนั้นจะทำให้เจ้าหนี้ที่ไม่สุจริตมีสิทธิโหวตด้วย จึงแตกต่างกับฟื้นฟูที่มีหลักการเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ทางสมาคมธนาคารผลักดัน 94(2) เดิม มากเพราะว่าป้องกันพวกหนี้ที่เยี่ยมที่สร้างหนี้เข้ามาเพื่อกินส่วนของเจ้าหนี้เดิมที่มีอยู่แล้ว และไม่ต้องการตัดเส้นเลือดของธุรกิจของลูกหนี้ กรณีเช่นนี้จึงให้เจ้าหนี้มายื่นขอรับชำระหนี้ได้ คือมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ คุ่มครองเจ้าหนี้ที่สุจริตไม่ให้มีการสร้างหนี้ และเจ้าหนี้ที่สุจริตให้ลูกหนี้ไปเพื่อดำเนินธุรกิจ</p> <p>- กรณีหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังแต่มีใช้หนี้ที่เกิดขึ้นโดยนิติกรรม เช่น หนี้ละเมิด ควรให้มีสิทธิบังคับชำระหนี้ได้ทันที โดยไม่อยู่ในเงื่อนไขของกระบวนการขอรับชำระหนี้หรือไม่ ถ้าได้รับชำระหนี้ จะได้รับชำระหนี้เต็มหรือจะเฉลี่ยกับเจ้าหนี้รายอื่น หากได้รับเต็มเจ้าหนี้รายอื่นก็จะเสียหายซึ่งควรต้องพิจารณาให้รอบคอบ แต่ถ้าเป็นหนี้สาธารณูปโภคที่มีการให้บริการอยู่ต่อไป ถือเป็นค่าใช้จ่ายของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้จัดการทรัพย์สิน จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้</p> <p>- หลักการในปัจจุบันนี้หนี้ละเมิดสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีได้ทันที อย่างไรก็ตามหากมีการฟ้องร้องและศาลมีคำพิพากษา กลับทำให้เจ้าหนี้ละเมิดไม่สามารถยื่นขอรับชำระหนี้ได้เพราะเป็นการบังคับหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้มูลหนี้ละเมิดมีอยู่ก่อนศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน แต่จะได้รับการหลังจากที่ลูกหนี้หลุดพ้นจากล้มละลายแล้ว</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่าเป็นหลักการตามมาตรา 94 กฎหมายล้มละลายเดิม ฝ่ายเลขฯ เห็นว่า 94 (2) ไม่ควรบัญญัติไว้ เพราะจะได้สอดคล้องกับกฎหมายฟื้นฟูกิจการและเห็นว่าปัจจุบันกรณีดังกล่าวใช้น้อยลง เพราะว่าการที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กู้ยืมตอนที่รู้ว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวก็เพราะหวังให้ลูกหนี้ฟื้นตัวและกลับมาประกอบธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งในเรื่องของการฟื้นฟูกิจการมาตรา 90/27 ก็จะมีบัญญัติในเหมือนมาตรา 52</p>
<p>มาตรา 56 เจ้าหนี้มีประกันยอมมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันซึ่งลูกหนี้ได้ให้ไว้ก่อนศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ และต้องยอมให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตรวจดูทรัพย์สินนั้น</p> <p>ในกรณีผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่าทรัพย์สินนั้นมีราคาเกินกว่าจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันนั้น ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจไถ่ถอนหรือนำมาขายทอดตลาดเพื่อประโยชน์แก่การเพิ่มพูนกองทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ได้</p>	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่าเป็นหลักการจากมาตรา 95 และ 96 มารวมกัน และทำให้ง่ายขึ้น คือถ้าเกิดว่าเจ้าหนี้มีประกันจะบังคับชำระหนี้เองไม่มาขอรับชำระหนี้ก็ทำได้ แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้สภาวะพักการชำระหนี้ ส่วนวรรคสองก็ให้อำนาจผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ถ้าเห็นว่าทรัพย์สินนั้นมีราคาเกินกว่าจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้มีประกัน ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็สามารถจะไถ่ถอนหรือเอามาขายทอดตลาด และเห็นว่าอาจเพิ่มเรื่องการขายทอดตลาดโดยเร็ว(กำหนดเวลา)เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ และถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินขายทรัพย์สินไปโดยประมาณเงินแล้วต้องมีความรับผิดชอบในความเสียหายทางแพ่ง และถ้าเจ้าหนี้มีประกันไม่เห็นควรให้ขายต้องให้เจ้าหนี้มีประกันไปร้องต่อศาล และหากการขายไม่เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนกองทรัพย์สินต้องคืนทรัพย์สินให้กับเจ้าหนี้มีประกัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ความตามวรรค 2 เพิ่มหลักการว่า ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่าราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันมีจำนวนมากกว่าก็อาจจะใช้สิทธิไถ่ถอนทรัพย์สินหรือนำมาขายทอดตลาดได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนกองทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยให้นำมาขายเองได้ เพื่อจะได้ประหยัดเวลา</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่าความจำเป็นในการกำหนดแจ้งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทราบ อาจมีน้อยลง เนื่องจากในระบบใหม่เจ้าหนี้นี้มีประกันจะตกอยู่ภายใต้ Automatic stay และหากเจ้าหนี้จะนำทรัพย์สินที่มีประกันไปขายก็ต้องขออนุญาตศาล และผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ต้องทราบอยู่แล้ว นอกจากนี้หากกำหนดไว้ให้ต้องแจ้งอาจต้องบัญญัติบทลงโทษไว้ ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมและสอดคล้องต่อหลักการดังกล่าว</p>
<p>มาตรา 57 เจ้าหนี้นี้มีประกันอาจขอรับชำระหนี้ในหนี้ส่วนที่ยังขาดอยู่หากเจ้าหนี้นี้บังคับเอาแก่หลักประกันแล้วก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจปฏิบัติตามมาตรา 56 วรรคสอง</p> <p>เจ้าหนี้นี้มีประกันอาจสละทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย แล้วขอรับชำระหนี้เต็มจำนวนก็ได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 97 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่าเป็นหลักการมาตรา 97 ปัจจุบัน ถ้าเจ้าหนี้นี้มีประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้ต้องแสดงตนว่าเป็นเจ้าหนี้นี้มีประกันด้วย ถ้าไม่แสดงตนก็ถือว่าสิทธิในหลักประกันสูญสิ้นไป ระบบใหม่นี้จะต้องยื่นขอรับชำระหนี้รวมทั้งหนี้บุริมสิทธิ ไม่จำเป็นต้องเลือกเช่นมาตรา 96 ปัจจุบันอีก กล่าวคือขอรับชำระหนี้ได้เต็มจำนวน แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับหนี้หลักประกัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ถ้าเจ้าหนี้มีประกันขอรับชำระหนี้โดยไม่แจ้งว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน เจ้าหนี้ต้องคืนทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นเป็นอันระงับ เว้นแต่เจ้าหนี้จะแสดงต่อศาลได้ว่าการละเว้นนั้นเกิดขึ้นโดยพลั้งเผลอ ในกรณีเช่นนี้ศาลอาจอนุญาตให้แก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ โดยกำหนดให้คืนส่วนแบ่งหรือกำหนดอย่างอื่นก็ได้</p>	<p>นั้นยังเป็นบุริมสิทธิอยู่ แต่ในส่วนที่เกินหลักประกันจะต้องแบ่งเฉลี่ยอย่างเจ้าหนี้ไม่มีประกัน</p> <p>- กฎหมายของสหรัฐอเมริกากำหนดให้เจ้าหนี้มีประกัน ได้รับชำระหนี้เต็มตามที่ขอ ถ้ายื่นคำขอรับชำระหนี้และไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ ซึ่งจะทำให้เจ้าหนี้มีประกันมีแรงจูงใจให้มายื่นคำขอรับชำระหนี้ เพื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะได้ทราบความมืออยู่ของทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งที่ประชุมเห็นควรให้มีการบัญญัติในหลักการของร่างด้วย</p> <p>- ดู ฎีกา 188/2526 ประกอบด้วย การพิจารณาเจ้าหนี้ที่ทุจริตให้ดูข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป</p> <p>- คณะอนุกรรมการได้พิจารณาว่า มาตราที่มีความครอบคลุมมาตรา 96 กฎหมายล้มละลายเดิมหรือไม่ ซึ่งฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่าหลักการตามมาตรานี้เป็นกรณีที่ยังไม่มีการบังคับหลักประกันหรือมีการบังคับแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จบริบูรณ์ เพราะถ้าบังคับเสร็จแล้วจะเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกัน ส่วนมาตรา 96 (1) เป็นเรื่องที่ทำโดยสมัครใจ เมื่อสละสิทธิแล้วก็มาขอชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้ไม่มีประกัน มิใช่เรื่องเจ้าหนี้มีประกัน โดยอาจปลดจำนองหรือคืนทรัพย์สินจำนำให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามอาจบัญญัติเป็นวรรคสองและจะเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกันเพื่อให้ครอบคลุมมาตรา 96</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 58 ถ้าหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศให้คิดเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 98 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- กำหนดแหล่งอ้างอิงหรือที่มาของอัตราแลกเปลี่ยน ทำนองเดียวกับมาตรา 65 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เพราะอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติในการขอรับชำระหนี้ได้ ซึ่งในปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รวบรวมอัตราของธนาคารใหญ่ 5 แห่งมาเป็นอัตราอ้างอิงและหาค่าเฉลี่ย และควรพิจารณาในกรณีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศด้วย</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่าอัตราที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ก็ต้องเป็นอัตราที่เกี่ยวข้องกับนิติกรรม ซึ่งเป็นไปตามสัญญา และใช้อัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>
<p>มาตรา 59 ถ้าเป็นหนี้ค่าเช่าหรือหนี้อื่นๆซึ่งมีกำหนดระยะเวลาให้ชำระและวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ตรงกับวันที่กำหนด เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ตามส่วนจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 99 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 60 ดอกเบี้ยหรือค่าป่วยการอื่นแทนดอกเบี้ยภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินนั้น ไม่ให้ถือว่าเป็นหนี้ที่จะขอชำระได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 100 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 61 ถ้าลูกหนี้ร่วมบางคนถูกศาลสั่งให้ให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ลูกหนี้ร่วมคนอื่นอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว</p> <p>ในกรณีที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ถ้าลูกหนี้ร่วมคนใดได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ ให้ถือว่าลูกหนี้ร่วมนั้นเป็นผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้ และให้แจ้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทราบโดยเร็ว</p> <p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้บังคับแก่ผู้ค้ำประกันผู้ค้ำประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกันนี้โดยอนุโลม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการตามมาตรา 101 ตามกฎหมายปัจจุบัน - ความในวรรคสอง เพื่อครอบคลุมกรณีผู้ค้ำประกันขอชำระหนี้ก่อนแล้ว สามารถเข้าไปรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ค้ำประกัน โดยผู้ค้ำประกันไม่ต้องยื่นขอรับชำระหนี้ และใช้สิทธิแทนเจ้าหนี้เดิม ไม่เกินวงเงินที่ตนชำระหนี้ และให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว - ปรับถ้อยคำในวรรคสองให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ เพื่อให้ลูกหนี้ร่วมที่ใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้วได้รับช่วงสิทธิ และไม่ต้องเป็นปัญหาการตีความว่าจะต้องใช้หนี้ในช่วงเวลาใด
<p>มาตรา 62 เจ้าหนี้อาจขอหักกลบบทหนี้ในหนี้ที่ตนเป็นหนี้ลูกหนี้ในเวลาที่มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ ถึงแม้ว่ามูลแห่งหนี้ทั้งสองฝ่ายจะไม่มีวัตถุเป็นอย่างเดียวกันก็ดี หรืออยู่ในเงื่อนไขหรือเงื่อนไขก็ดี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 102 กฎหมายปัจจุบัน - สหรัฐอเมริกาได้นำเรื่องการเพิกถอนการโอน ในกรณีที่มีการหักกลบในช่วงเวลาที่เพิกถอนได้และเป็นการทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเจ้าหนี้รายอื่น และถ้าเป็นสัญญาทางการเงินจะไม่อยู่ภายใต้สถานะพักการชำระหนี้

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>การขอหักกลบลบหนี้ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยคำสั่งอนุญาตของศาลเมื่อปรากฏว่า</p> <p>(1) เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และได้แจ้งว่าจะใช้สิทธิในการหักกลบลบหนี้ดังกล่าว และ</p> <p>(2) สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้นั้นได้อยู่ภายใต้บังคับแห่งการเพิกถอนการได้เปรียบ</p> <p>ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่การขอหักกลบลบหนี้ในสัญญาทางการเงินระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้</p>	<p>- สัญญาทางการเงิน ถ้าไม่ให้มีการหักกลบลบหนี้กันไว้จะทำให้มีการผิดสัญญากันเป็นทอดๆ จะมีปัญหาในทางธุรกิจได้ การหักกลบลบหนี้เป็นการป้องกันความเสี่ยงในทางธุรกิจ แต่ถ้าเป็นสัญญาอื่น จะเป็นไปตามหลักทั่วไป</p> <p>- หลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ต้องการให้มีการหักกลบหนี้ได้ครอบคลุมกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองเจ้าหนี้ที่สามารถหักกลบลบหนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ควรจะได้มีการทบทวนและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น เช่น ในกรณีที่เป็นการหักกลบแล้วเป็นการได้เปรียบภายใน 90 วันก็ควรให้มีการเพิกถอนได้ และให้รวมถึงการหักกลบลบหนี้ในสัญญาทางการเงิน</p> <p>- หลักการในเรื่องการหักกลบลบหนี้ เป็นตามหลักการเดิม แต่มีการปรับปรุงวิธีการในการขอหักกลบลบหนี้ ซึ่งมาตรา 59 เดิมไม่ได้กำหนดวิธีการ จึงได้มีการปรับปรุงให้ การขอหักกลบลบหนี้ นั้นควรทำโดยคำสั่งอนุญาตของศาล และต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้และแจ้งว่าจะใช้สิทธิการหักกลบลบหนี้ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ต้องมายื่นคำขอภายในกำหนด และพิสูจน์ว่าตนเป็นเจ้าหนี้นอกจากนี้ มาตรา 102 ปัจจุบันบัญญัติไม่ชัดเจน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่รับรู้การหักกลบลบหนี้ จึงมีการโต้เถียงเป็นคดี เพราะฉะนั้น หลักการใหม่จึง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>กำหนดให้เจ้าหนี้ต้องเข้ามาสู่ช่องทางการพิสูจน์เหมือนกับเจ้าหนี้ทั่วไป และต้องแจ้งถึงสิทธิการหักกลบลบหนี้ให้ทราบด้วย เพื่อให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทราบและตรวจหนี้ให้ละเอียดขึ้น และสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ดังกล่าวต้องไม่อยู่ในบังคับการเพิกถอนการได้เปรียบด้วย</p> <p>- กรณีหลักประกันบางอย่าง สามารถจะหักกลบลบหนี้ตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด เช่น กรณีได้รับจำนองอสังหาริมทรัพย์ไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือในกรณีที่มีการรับจำนำสังหาริมทรัพย์ก็ต้องมีการส่งมอบ แต่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีหลักว่าเงินฝาก ตัวเงินเป็นสังหาริมทรัพย์ เมื่อมีการส่งมอบตัวเงินไปให้ธนาคารพาณิชย์แล้ว กรรมสิทธิ์ในตัวเงินเป็นของธนาคารพาณิชย์ ผู้ฝากมีสิทธิเรียกร้องที่จะถอนต้นเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ตกลงกัน ตัวสมุดคู่ฝากศาลฎีกาแปรความว่าไม่ใช่ตราสารที่สามารถจำนำได้ เพราะฉะนั้น กรณีการให้สินเชื่อธนาคารเห็นว่าเงินฝากอยู่ในความหมายของเจ้าหนี้ไม่มีประกัน แต่วิธีการที่ธนาคารซึ่งหักกลบลบหนี้ มีหนังสือยินยอม พอผิคนัดก็หักเลย แต่อย่างไรก็ตามถ้าปฏิบัติตาม 59 ธนาคารจะหักกลบลบหนี้ไม่ได้ ซึ่งธนาคารอาจเสียหายถ้าเจ้าหนี้อื่นหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาใช้สิทธิอายัดเงิน ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า เจ้าหนี้จะไม่เสียหาย เพราะตามหลักกฎหมายล้มละลายจะมีสถานะพักการชำระหนี้ ที่จะให้ไม่มีการอายัด โดยธนาคารก็อาจร้องขอให้มีการชำระกิจการและทรัพย์สิน เพื่อที่จะได้หักกลบลบหนี้ตามหลักกฎหมายนี้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรให้ฝ่ายเลขาฯ ปรับปรุงถ้อยคำ โดยกำหนดให้การหักกลบลบหนี้โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล และต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่าเป็นหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้ และเมื่อมีการหักกลบลบหนี้แล้วต้องแจ้งในทราบ และให้มีกำหนดเวลาในการหักกลบลบด้วย</p>
<p>มาตรา 63 เมื่อบุคคลซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้สำหรับหนี้ที่อยู่ในเงื่อนไขบังคับก่อนขอหักกลบลบหนี้ บุคคลนั้นจะต้องให้ประกันสำหรับจำนวนที่ขอหักกลบลบหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 103 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 64 เจ้าหนี้หรือลูกหนี้อาจขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ แต่ต้องกระทำภายในกำหนดสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้</p> <p>คำโต้แย้งใดที่ยื่นเกินกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจนำคำโต้แย้งนั้นมาประกอบการตรวจสอบได้</p> <p>ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรจะออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ก็ได้</p>	<p>- การตรวจและการโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการตามระเบียบของกระทรวงยุติธรรมและระเบียบของกรมบังคับคดี โดยไม่มีกฎหมายบังคับไว้ การกำหนดของรัฐมนตรีเป็นไปโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 ของกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งในกรณีที่เจ้าหนี้ที่ยื่นคำขออันเป็นเท็จนั้นเห็นว่า อาจโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในสองขั้นตอนคือ การตรวจโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และการไต่สวนโดยเปิดเผย ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่จะช่วยให้มีการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการตรวจสอบอย่างจริงจังจะช่วยป้องปรามการยื่นคำขออันเป็นเท็จได้ ซึ่งในทางปฏิบัติก็อาจอาศัยอำนาจตาม มาตรา 108 ร้องขอให้ศาลสั่งได้อีกชั้นหนึ่ง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ความในวรรคสามสมควรให้รัฐมนตรีออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหนี้ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน</p>
<p>มาตรา 65 คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใด เจ้าหนี้อื่นหรือลูกหนี้ไม่ได้แย้ง ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่หนี้นั้นไม่อาจขอรับชำระได้ตามมาตรา 55 หรือมีเหตุอันสมควรเป็นอย่างอื่น</p> <p>ถ้าเจ้าหนี้อื่นหรือลูกหนี้ไม่ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกัน ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน</p>	<p>- เป็นหลักการตามมาตรา 106 ของกฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- เป็นหลักการตามมาตรา 106 ของกฎหมายปัจจุบันแต่เปลี่ยนแปลงหลักในเรื่องอำนาจในการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ โดยให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นผู้สั่งอนุญาตแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ถ้ามีปัญหาข้อโต้แย้งให้ทำการร้องคัดค้านต่อศาลต่อไป ซึ่งจะเกิดความคล่องตัวและรวดเร็วขึ้น และหากไม่มีการโต้แย้ง ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยังสามารถตรวจคำขอได้</p>
<p>มาตรา 66 คำขอรับชำระหนี้รายใดถ้ามีผู้โต้แย้งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ตรวจสอบแล้วมีคำสั่งอย่างใดดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้</p> <p>(2) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน</p>	<p>- เป็นหลักการของมาตรา 90/32 เดิม เป็นการกำหนดช่องทางการคัดค้านคำสั่งต่อศาล</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมาย
<p>(3) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน</p> <p>การคัดค้านคำสั่งของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	
<p>มาตรา 67 ในการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจขอให้ศาลออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินก็ได้</p> <p>ในกรณีที่บุคคลที่ได้รับหมายเรียกไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจขอให้ศาลออกหมายจับได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 105 กฎหมายปี - สหรัฐอเมริกาให้กระทำได้โดย พิทักษ์ทรัพย์ และหากทำผิดต้องรับผิดชอบทั้งทาง - เนื่องจากผู้ชำระบัญชีเป็นภาค นั้นจะไม่มีเหมือนกับเจ้าพนักงานของรัฐ ดัง บางประการเช่นเจ้าพนักงานของรัฐจะต้องคำ การปฏิบัติหน้าที่ที่ผิดพลาดถ้าหากจะมีด้วย
<p>มาตรา 68 คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งได้สั่งอนุญาตแล้วนั้น ถ้าต่อมาปรากฏว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ส่งไปโดยผิดหลง ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจยกคำขอรับชำระหนี้ หรือลดจำนวนที่ได้สั่งอนุญาตไปแล้วได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหลักการของมาตรา 108 กฎหมาย

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ 11</p> <p style="text-align: center;">การขายทรัพย์สินและการแบ่งทรัพย์สิน</p> <p>มาตรา 69 กองทรัพย์สินซึ่ง ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินรวบรวมได้มา ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินย่อมมีอำนาจขายตามวิธีที่สะดวกและเป็นผลดีที่สุด</p> <p>ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจจัดตั้งหาอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์สองสิ่งหรือกว่านั้นขึ้นไป รวมขายไปด้วยกันได้เมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินรายได้ในการขายจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น</p> <p>การขายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาด ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะกระทำได้ เมื่อเป็นการเพิ่มมูลค่ากองทรัพย์สิน โดยให้คำนึงถึงความรวดเร็วและการเปิดให้บุคคลเข้าซื้อขายได้โดยเท่าเทียมกัน</p> <p>ผู้ได้รับโอนทรัพย์สินในการขายหรือการแบ่ง ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าภาษีอากรสำหรับปีก่อนที่ได้รับโอน</p> <p>การขายทรัพย์สินตามมาตรา นี้ ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินนำราคาตามบัญชีกิจการและทรัพย์สินตามมาตรา 33 มาพิจารณาประกอบการขาย และ ในกรณีที่เป็นการขายทรัพย์สินที่มีได้มีรายการอยู่ในบัญชีดังกล่าว</p>	<p>- เป็นหลักการตามมาตรา 123 ของกฎหมายปัจจุบัน โดยประเด็นที่เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา คือ อำนาจการขายโดยวิธีการอื่นนั้นควรเป็นอำนาจของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินปฏิบัติไปตามวิชาชีพแล้ว หากเกิดการเสียหายด้วยประการใดๆ จะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงมาตรการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาล หรือการควบคุมวิชาชีพด้วย นอกจากนั้น การขายโดยวิธีการอื่นอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องขอความเห็นชอบจากกรรมการเจ้าหนี้ก่อน ทั้งนี้ เพื่อเปิดช่องทางการขายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ยิ่งกว่า</p> <p>- การขายทอดตลาดนั้นจะต้องมีความยืดหยุ่นและอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบเข้าด้วยกัน ดังนั้น การบัญญัติให้เป็นไปแนวทางใดนั้นจึงอาจทำได้ยาก ทั้งนี้ การบัญญัติโดยเปิดช่องทางการให้ทำการขายโดยวิธีที่ดีที่สุดนั้น จะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า</p> <p>- ในทางปฏิบัติการกรรมการเจ้าหนี้นี้มีการทุจริตโดยทำการขายไปในราคาน้อยกว่าราคาตลาด จึงควรกำหนดเงื่อนไขให้ขายในราคาไม่น้อยกว่าราคา</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจัดทำบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นไว้</p> <p>การขายทรัพย์สินโดยวิธีการอื่นนอกจากการขายทอดตลาดให้กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>ตลาด ซึ่งในกฎหมายประเทศออสเตรเลียหรือแคนาดา การขายทรัพย์สินเป็นเรื่องคุณประโยชน์ของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน โดยที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเจ้าหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ แต่การขายในสหรัฐอเมริกา ถ้าเป็นการขายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายในทางปกติการค้าของลูกค้าหนึ่งจะต้องขออนุญาตจากศาลก่อน อีกทั้งในกรณีที่เป็นการขายโดยวิธีอื่นที่มีใช้การขายทอดตลาด เช่นขายกิจการทั้งกิจการของลูกค้าหนึ่ง ที่มีผู้ประสงค์ที่จะซื้อสองราย แต่มิได้ยื่นข้อเสนอในเวลาเดียวกันโดยมีรายหนึ่งยื่นเข้ามาหลังจากขายแรกได้ทำ due diligence และยื่นข้อเสนอมาก่อนแล้ว มักปรากฏในสัญญาระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอรายแรกกับลูกค้าหนึ่งว่า กำหนดให้ลูกค้าหนึ่งขายให้รายที่สองที่ยื่นข้อเสนอที่หลังตนได้ต่อเมื่อผู้ที่จะซื้อรายที่สองเสนอราคาสูงกว่า และชดใช้ค่าใช้จ่ายในการทำ due diligence ให้แก่ผู้จะซื้อรายแรกได้ด้วย ซึ่งการกำหนดข้อสัญญาดังกล่าวนี้ต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อนด้วย ซึ่งในประเด็นที่มีการพิจารณานี้มีความจำเป็นที่จะต้องร้องขออนุญาตขายต่อศาลหรือไม่</p> <p>- ที่ประชุมได้พิจารณาว่า จะมีมาตรการในการควบคุมหรือตรวจสอบการขายของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้อย่างไร- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า เพื่อประโยชน์ในการจัดการกองทรัพย์สินของลูกค้าหนึ่ง ให้มีการขายทรัพย์สินของลูกค้าหนึ่งที่รวดเร็ว จึงกำหนดให้มีการขายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาด ซึ่งถ้าหากผู้มีส่วนได้เสียไม่พอใจเกี่ยวกับราคาของทรัพย์สิน หรือวิธีการขาย ก็</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>จะมีมาตรการป้องกันโดยไปร้องต่อศาลหรืออาจขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจสอบได้ และศาลก็อาจสั่งให้มีการขายด้วยวิธีการขายทอดตลาดหรือขายด้วยวิธีการอื่นที่เหมาะสม และหากมีการขายทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วแต่มีความเสียหายเกิดขึ้นก็จะกำหนดให้มีวิธีการเยียวยา โดยผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องรับผิดชอบในทางแพ่งหรือปลดจากการเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เนื่องจากไม่จัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ไปในทางเพิ่มพูนกองทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>- สรุปว่าเนื่องจากวิธีการขายมีปัญหามากมาย อาจเกิดจากราคาระยะเวลาในการขาย ผลดีผลเสียในการขายด่วนหรือช้า จะมีอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งในร่างให้กำหนดในกฎกระทรวงก็น่าจะเหมาะสมแล้ว โดยอาจจะให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาควบคุมตรวจสอบและหากมีปัญหา也给ศาลเป็นผู้ตัดสิน และอธิบายเพิ่มเติมว่า กรณีของ ปรส. น่าจะเอามาเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือล้มละลายไม่ได้ เพราะ ปรส. คือกฎหมายพิเศษและไปเอาหนึ่งในคดีต่าง ๆ มารวมขายกัน แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือล้มละลายจะกันเป็นคดี ๆ ไป เพราะฉะนั้นลักษณะการรวมขายอย่างนั้นจะไม่มี แต่จะมีได้สำหรับในคดีเดียวกัน การขจัดกลุ่มรวมขาย ก็อาจจะมีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตั้งแต่มาตรา 306 เป็นต้นไป จะเห็นการแบ่งทรัพย์ที่ขาย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>สรุปว่า ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ อาจจะแบ่งขายได้ ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ขายเป็นกองได้ ถ้าเห็นว่าการรวมขายจะเป็นประโยชน์ก็ให้ขายได้ เช่น เป็นพวกแหวนเพชร เคยมีกรณีบางกรณีไปยึดเพชรได้เป็นถุงเป็นห่อ หรือพลอยต่างๆ ก็ยึดทั้งห่ออาจจะนับจำนวนเม็ดบ้าง แต่ถ้าเม็ดเล็ก ๆ อาจขายไปตามสภาพอย่างนั้นและเห็นว่าการขายทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่ไม่ให้มีการควบคุมโดยศาล ก็เห็นว่าไม่มีข้อขัดข้องแต่อย่างใด แต่อย่างน้อยที่สุดต้องมีการดูแลควบคุม ซึ่งน่าจะบัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ควบคุม และถ้ามีปัญหาก็ให้ศาลเป็นผู้ตัดสินว่าวิธีการขายอย่างไรเหมาะสม สำหรับปัญหาที่ดร.วิรัช ยกขึ้นเกี่ยวกับการขายทอดตลาดสิทธิเรียกร้องหรือสัญญาต่างตอบแทนนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีความแพ่งมาตรา 310 (3) ได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้แล้ว น่าจะปรับใช้กันได้</p> <p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่าเป็นหลักการเดิมในกฎหมายปัจจุบัน และถ้าเสียหายก็มีมาตรา 121 ที่จะให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยถ้าลูกหนี้เจ้าหนี้ หรือบุคคลใดได้รับความเสียหายโดยการกระทำหรือคำวินิจฉัยของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ทราบการกระทำหรือคำวินิจฉัยนั้น ศาลมีอำนาจสั่งยื่นตาม กลับหรือแก้ไขหรือสั่งประการใดตามที่เห็นสมควรก็</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ได้ จึงมีการควบคุมโดยศาลอยู่แล้ว แต่เป็นการควบคุมตรวจสอบหลังจากที่มีการขายแล้ว และเห็นการขายที่ต้องขอศาลจะทำให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่มีดุลพินิจในการขาย และในต่างประเทศศาลจะไม่เข้ามาควบคุมเว้นแต่มีเหตุผลที่จำเป็นเท่านั้น ถ้าขายแล้วเกิดความเสียหายขึ้นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ต้องยอมรับผิดในทางแพ่ง แต่ต้องดุลพินิจในการขาย ถ้าไม่มีดุลพินิจจะไม่เหมาะสม เพราะบางกิจการที่มีขนาดใหญ่ ถ้าขายแยกอาจจะได้ราคาดีกว่า แต่อาจมีค่าใช้จ่ายสูง และไม่ควรถูกกำหนดในวรรคหนึ่งที่ว่าต้องเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพย์สิน เพราะ การขายที่สะดวกและเป็นผลดีที่สุด อาจจะไม่ได้อเพิ่มมูลค่าก็ได้แต่อาจจะเป็นผลดีที่สุดก็ได้</p> <p>- ในการขายทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีแพ่ง มาตรา 306 เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องขอศาลต่อขอศาลเท่านั้น แต่ตามร่างผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินในคดีล้มละลาย ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลายรายแต่ไม่ต้องขอศาล และตามหลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการขายทรัพย์สินก็ต้องขอต่อศาล เห็นว่าถ้ามีการกำกับดูแลอีกชั้นอาจมีความเหมาะสมกว่า</p> <p>- สรุปว่า ควรกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์มีอำนาจในการควบคุมการขาย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ในการขายทรัพย์สินของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องมีการประเมินราคาทรัพย์สินตามบัญชีกิจการและทรัพย์สิน หรือมีการเปรียบเทียบกับราคาของทรัพย์สินที่อยู่ในท้องที่เดียวกัน โดยเห็นควรให้บัญญัติความวรรคสี่ และกำหนดเป็นกฎกระทรวงในกรณีมีการขายทรัพย์สินโดยวิธีการอื่นนอกจากการขายทอดตลาด เพื่อเป็นแนวทางการขายทรัพย์สินให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน โดยเพิ่มเติมเป็นวรรคห้า และมีการปรับถ้อยคำในวรรคสองให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะกระทำได้เมื่อเป็นการเพิ่มมูลค่ากองทรัพย์สิน โดยให้คำนิยามว่า มาตรา 363 (b) (1) ของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้อาจขายหรือให้เช่าในวิธีการนอกจากการขายนอกปกติการค้าได้ ซึ่งต้องคู่ปกติการค้าของลูกหนี้เป็นหลัก และต้องขออนุญาตศาลก่อนขาย โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งจะต้องมีการไต่สวน กฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะมีโครงสร้างในลักษณะที่จะต้องเป็นการขออนุญาตศาลก่อนอย่างเช่นเรื่องฟื้นฟูกิจการก่อนที่จะส่งแผนให้เจ้าหนี้ทำการโหวต ก็ต้องมีการขอให้ศาลทำการไต่สวนและมีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนก่อน แต่กฎหมายไทยในเรื่องฟื้นฟูนั้น แผนก็ไม่ได้มีการกำหนดเอาไว้ว่าจะต้องมีการไต่สวนว่าแผนมีข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ แต่ให้ศาลเป็นผู้พิจารณาในภายหลัง เพราะฉะนั้นการเสนอว่าให้ขายตามดุลพินิจของผู้ชำระกิจการก็อาจจะเป็นไปได้ ถ้าให้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ช่วยกำกับดูแล ถ้าเกิดมีการเสียหายก็อาจจะใช้มาตรการตามมาตรา 146</p> <p>- เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการขายทอดตลาดเป็นกอง จึงควรนำความความมาตรา 309 (1)(ข)แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติเป็นวรรคสองด้วย</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้ว เพิ่มเติมวรรคสอง และให้นำความในมาตรา 110 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาเป็นแนวทางในการพิจารณาขักร่างกฎกระทรวงด้วย</p> <p>ถึงความรวดเร็วและการเปิดให้บุคคลเข้าซื้อขายได้โดยเท่าเทียมกัน-</p>
<p>มาตรา 70 ทรัพย์สินซึ่งเหลือจากที่กันไว้สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายนั้น ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้โดยเร็ว แต่อย่างน้อยต้องกระทำทุกๆ หกเดือน เว้นแต่ทรัพย์สินที่รวบรวมได้มีจำนวนที่ยังไม่สมควรแบ่ง</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 124 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- กำหนดระยะเวลาในการแบ่งทรัพย์สินเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อย่างรวดเร็ว เพื่อบรรเทาความเสียหายให้กับเจ้าหนี้</p> <p>- หลักการของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ให้แบ่งเมื่อพร้อม โดยมีได้กำหนดเวลาไว้ ซึ่งถ้ากำหนดเวลาไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงอาจเป็นภาระแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในการที่จะต้องร้องขอขยายเวลาอยู่เสมอ ซึ่งเปรียบเทียบแนวทางปฏิบัติและการกำกับดูแลของประเทศแคนาดา จะมีการกำหนดกรอบระยะเวลาอย่างกว้างไว้ว่าจะต้องให้จัดการทรัพย์สินให้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสามปี ซึ่งในระหว่างนั้นก็จะมีกระบวนการในการรายงานให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบเป็นระยะเพื่อวางแผน เร่งรัด หรือ ดำเนินการอย่างใดต่อไป</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้วให้กำหนดหลักการให้มีแบ่งทรัพย์สิน โดยเร็ว ในระหว่างนั้น ให้มีการรายงานการจัดการให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบในทุกช่วงระยะเวลาที่กำหนดเช่นกำหนดเวลา 1 ปี อย่างไรก็ตาม การกำหนดระยยะเวลานั้นหากสั้นจนเกินไปอาจจะเป็นภาระแก่ผู้รายงานมาก ทั้งนี้ ดร.วิรัชและนายสงครามเสนอให้เป็นทุกระยะหกเดือน โดยความเห็นอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เห็นควรให้มีการรายงานทุกรอบปีปฏิทิน และให้บัญญัติหลักการนี้เพิ่มเติมขึ้นเป็นวรรคสอง</p> <p>- ที่ประชุมได้พิจารณาว่า ในการแบ่งทรัพย์สินอาจมีปัญหาในการตีความคำว่า “โดยเร็ว” ว่าต้องกระทำในระยะเวลาใด ซึ่งควรกำหนดไว้เป็นช่วงเวลาเพื่อให้เกิดความชัดเจน และลดปัญหาการตีความ ทั้งนี้ โดยมีให้มีการขยายระยะเวลาออกไปอีก และควรกำหนดไว้ให้กระทำเมื่อมีเงินพอสมควรแล้วจึงทำการแบ่งได้ หากครบกำหนดเวลาแล้ว แต่รวบรวมทรัพย์สินได้น้อยก็ไม่ต้องทำการแบ่ง เพราะเป็นการไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการแบ่งทรัพย์สินระหว่างเจ้าหนี้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 71 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องกันเงินส่วนแบ่งรายที่มีเงื่อนไขหรือมีข้อโต้แย้ง และค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายอันอาจเกิดขึ้นไว้ตามสมควร แล้วแบ่งเงินที่เหลือให้แก่เจ้าหนี้ก่อนนั้นไป</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 125 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 72 ก่อนกระทำการแบ่งครั้งใด ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และส่งแจ้งความไปยังเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และลูกหนี้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน กำหนดวันเวลาให้มาตรวจบัญชีส่วนแบ่ง ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน ให้ถือว่าบัญชีนั้นถูกต้องและเป็นที่สุด แล้วให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินโฆษณาการแบ่งไว้ ณ สำนักงาน และแจ้งจำนวนส่วนแบ่งที่จะจ่ายไปยังเจ้าหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 126 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- เพิ่มเติมในประเด็นเรื่องการแจ้งให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับการแบ่งทรัพย์สินด้วย</p> <p>- การโฆษณาในหนังสือพิมพ์อย่างน้อยหนึ่งฉบับนั้น ควรจะต้องกำหนดให้เป็นหนังสือพิมพ์ที่แพร่หลายด้วย</p>
<p>มาตรา 73 ถ้ามีผู้มีส่วนได้เสียคนใดคัดค้านบัญชีส่วนแบ่ง ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพิจารณาคัดค้านและคำชี้แจงของเจ้าหนี้และลูกหนี้ แล้วส่งตามที่เห็นสมควร</p> <p>ผู้มีส่วนได้เสียอาจคัดค้านคำสั่งนั้น โดยทำเป็นคำร้อง ยื่นต่อศาลได้ภายในกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 127 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุมเห็นว่า ความในวรรคสามนั้น เป็นกรณีที่มีการคัดค้านจำนวนหนี้ ดังนั้น การกันเงินไว้เฉพาะค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย แล้วจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้รายอื่นไป อาจทำให้ไม่มีการกันเงินไว้สำหรับหนี้ของผู้คัดค้าน ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้กันไว้สำหรับหนี้ที่โต้แย้งด้วย เพราะหากไม่กันเงิน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>ถ้ามีผู้คัดค้านต่อศาล ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเลื่อนการจ่ายเงินไปจนกว่าศาลได้มีคำสั่งแล้ว แต่ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่า การเลื่อนนั้นจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสียหาย ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะกันเงินส่วนแบ่งที่มีข้อโต้แย้ง กับค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอันอาจเกิดขึ้นได้ตามสมควร แล้วแบ่งเงินที่เหลือให้แก่เจ้าหนี้รายที่ไม่มีข้อโต้แย้งไปก่อนได้</p>	<p>จำนวนนี้ไว้ และต่อมาศาลกำหนดให้จ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ที่มีข้อโต้แย้ง จะทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ที่มีข้อโต้แย้ง</p>
<p>มาตรา 74 ในการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ นั้น ให้ชำระค่าใช้จ่าย และหนี้สินตามลำดับดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ค่าใช้จ่ายในการจัดการมรดกของลูกหนี้ (2) ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (3) ค่าปลงศพลูกหนี้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป (4) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สิน (5) ค่าใช้จ่ายหรือค่าฤชาธรรมเนียมของโจทก์ในชั้นบังคับคดีที่เกิดจากการส่งมอบทรัพย์สินนั้นคืนตามมาตรา 33 	<p>- หลักการเดิมมาตรา 130 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- การจะให้หนี้ใดได้รับชำระหนี้ก่อนหลังนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศด้วย แต่ในต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับหลายกรณี เช่น สหรัฐอเมริกา อันดับแรก คือ ค่าอุปการะเลี้ยงดูที่ต้องจ่ายให้แก่คู่สมรส อดีตคู่สมรส บุตรของลูกหนี้ อันดับที่สอง คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งจะรวมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและเกิดขึ้นจริงในการดูแลรักษากองทรัพย์สิน ค่าธรรมเนียม เงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่ตัวผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน หรือว่าผู้เชี่ยวชาญที่ได้ว่าจ้างมาเป็นผู้ดำเนินการ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและเกิดขึ้นจริงของเจ้าหนี้ในการยื่นฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย รวมไปถึงค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการเจ้าหนี้ด้วย ลำดับถัดมา คือ เงินเดือนค่าใช้จ่ายของลูกจ้าง เงินสมทบตามโปรแกรมสวัสดิการ และหนี้ของเกษตรกรที่มีสิทธิได้รับ เงินค่า</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(6) ค่าธรรมเนียมของเจ้าหนี้ผู้ร้องขอและค่าทนายความตามที่ศาล หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกำหนด</p> <p>(7) ค่าภาษีอากรที่ถึงกำหนดชำระภายในหกเดือนก่อนมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับก่อนมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างตามมาตรา 257 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน</p> <p>(8) หนี้อื่น ๆ</p> <p>ถ้ามีเงินไม่พอชำระเต็มจำนวนหนี้ในลำดับใดให้เจ้าหนี้ในลำดับนั้นได้รับเฉลี่ยตามส่วน</p>	<p>มัดจำในการซื้อขายทรัพย์สิน หนี้ภาษี หนี้ค่าสินไหมทดแทนในคดีละเมิดต่อชีวิตและร่างกายกรณีที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกรถชนเพราะผู้กระทำละเมิดนั้นจับจีบในขณะที่มีเมมา สำหรับในประเทศออสเตรเลีย เรียงตามลำดับ ดังนี้</p> <p>1.ค่าใช้จ่ายในการจัดการกิจการและทรัพย์สิน 2.ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายในการจัดการกองมรดก 3.เงินทดแทน 4.เงินชดใช้กรณีลูกจ้างเกิดการบาดเจ็บ 5.เงินค่าจ้าง 6.หนี้ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษ ให้บุริมสิทธิกับเจ้าหนี้คนใดหรือให้มีการดำเนินการอย่างใด ๆ แล้ว บุริมสิทธิตามที่ประชุมมีมติพิเศษให้หรือว่าการจัดการที่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นตามนั้นก็จะได้รับบุริมสิทธิตามนี้ด้วย</p> <p>- ที่ประชุมพิจารณาลำดับการชำระค่าใช้จ่ายและหนี้สิน แล้วเห็นว่า ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตาม (4) ควรกำหนดไว้ในลำดับใด เนื่องจากในกฎหมายปัจจุบัน ค่าธรรมเนียมเหล่านี้จะตกเป็นของรัฐ เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการ แต่เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นเอกชนควรจะต้องกำหนดให้เป็นค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ซึ่งควรกำหนดเป็นลำดับเดียวกับ (2) และเมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนแล้ว ก็ไม่ควรได้รับค่าธรรมเนียมตาม (4) เพิ่มขึ้นอีก แต่หากจะกำหนดความใน (4) ไว้ เงินจำนวนนี้จะต้องส่งให้รัฐในลักษณะเป็นการจ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่กำกับดูแล โดยที่ประชุมมีความเห็นเบื้องต้นว่า ควรตัดออก เพื่อเพิ่มเติมค่าตอบแทนใน (2)</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ให้มากขึ้นและไม่ควรรนำกองทรัพย์สินของลูกหนี้มาเป็นรายได้ของแผ่นดิน</p> <p>- ในประเด็นเรื่องค่าตอบแทนของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินควรกำหนดอย่างไรนั้น ที่ประชุมมีความเห็นในเบื้องต้นว่า ในคดีที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อยหรือคดีที่ไม่มีทรัพย์สิน อาจกำหนดค่าตอบแทนของ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินที่เหมาะสม เช่น กำหนดให้เป็น fix rate และให้มีรายได้หรือให้มีทางเลือก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐจะต้องสนับสนุนค่าตอบแทนให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน 2. ให้เจ้าหน้าที่ผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้รับผิดชอบ 3. ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับเป็นผู้ดำเนินการ <p>- เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการดำเนินการของต่างประเทศ พบว่า แม้เป็นคดีที่ไม่มีทรัพย์สินหรือมีทรัพย์สินน้อยก็ตาม ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ต้องรับเป็นผู้ชำระกิจการ ซึ่งอาจจะกำหนดบัญชีรายชื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไว้ และศาลอาจเลือกผู้ชำระกิจการและทรัพย์รายใดก็ได้ที่อยู่ในบัญชี หากผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่รับเป็นผู้ชำระกิจการ ก็อาจกำหนดโทษให้เพิกถอนออกจากบัญชีผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ส่วนใน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ประเทศออสเตรเลียและแคนาดาในคดีที่ไม่มีทนายทนายจ้างพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้ดำเนินการแทน</p> <p>- ในประเด็นเรื่อง ค่าธรรมเนียมตาม (6) กรณีลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอเข้าสู่กระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินด้วยความสมัครใจ ที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรได้รับค่าธรรมเนียมและค่าทนายความคืน ดังนั้น ในอนุมาตรานี้จึงกำหนดให้คืนเฉพาะกรณีเจ้าหนี้ผู้ร้องขอเท่านั้น เพราะควรนำเงินจำนวนนี้ไปแบ่งให้กับเจ้าหนี้</p>
<p>มาตรา 75 ในกรณีที่หนี้ตามมาตรา 74 (8) รายใดมีการกำหนดโดยกฎหมายหรือสัญญาให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับชำระหนี้จนเต็มจำนวนแล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวนั้นยังคงมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินตามสิทธิที่ตนมีอยู่ตามที่กำหนดไว้โดยกฎหมายหรือสัญญานั้น</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา มาตรา 130 ทวิกฎหมายปัจจุบัน เป็นเรื่องหุ้นกู้ด้อยสิทธิ</p>
<p>มาตรา 76 ก่อนกระทำการแบ่งครั้งสุดท้ายให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินส่งแจ้งความไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องค่าจ้างแรงงานหรือเงินที่ได้ออกไป</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 131 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>โดยคำสั่งของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินว่าให้ส่งบัญชีเงินที่เกี่ยวข้องนั้น ภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความ ถ้าไม่ส่งตามกำหนด ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะจัดการแบ่งครั้งสุดท้าย และจ่ายเงินไปโดยไม่คำนึงถึงเงินที่เกี่ยวข้องอยู่นั้นถ้าผู้ที่ได้รับแจ้งความไม่ปฏิบัติดังนี้ ผู้นั้นหมดสิทธิเรียกร้องต่อไป</p> <p>กำหนดเวลาดังกล่าวไว้ในวรรคก่อน ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจขยายได้เมื่อมีเหตุสมควร</p>	
<p>มาตรา 77 เมื่อได้ชำระหนี้ทั้งหมดโดยเต็มจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้กับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในคดีชำระกิจการหมดแล้ว ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ให้คืนแก่ลูกหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 132 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ 12</p> <p style="text-align: center;">ที่ประชุมเจ้าหนี้</p> <p>มาตรา 78 ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเรียกประชุมเจ้าหนี้ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่ศาลสั่ง หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาขึ้นคำขอรับชำระหนี้ เจ้าหนี้ซึ่งมีจำนวนหนี้รวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนหนี้ที่ได้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ได้ทำหนังสือขอให้เรียกประชุม</p> <p>ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่กับหัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และในกรณีที่ยังไม่พ้นกำหนดเวลาที่จะขอขึ้นคำขอรับชำระหนี้ได้นั้น ให้แจ้งไปยังเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ แต่มีชื่อในบัญชีซึ่งลูกหนี้ได้ทำขึ้นไว้ หรือปรากฏตามหลักฐานอื่นด้วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 32 กฎหมายปัจจุบัน - ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอเรื่องการประชุมเจ้าหนี้ โดยจะยึดของเดิมเพียงแต่ว่าจะตัดเรื่องการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ตาม ม. 31 เนื่องจากกระบวนการในเรื่องการขอประนอมหนี้แยกออกไปเป็นอีกกระบวนการหนึ่งไม่อยู่ในกฎหมายล้มละลาย จึงไม่มีการบังคับให้ต้องประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเพื่อพิจารณาขอประนอมหนี้ครั้งแรกอีก ในหลักการตามร่างให้ศาลเป็นคนที่มีอำนาจเรียกประชุมได้ และให้เรียกตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าจำเป็นต้องเรียกเมื่อไหร่ โดยขอความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ และเจ้าหนี้ซึ่งมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ก็สามารเรียกได้ รวมแล้วจะมีวิธีการเรียกเจ้าหนี้ 4 กรณีด้วยกัน 1. ผู้จัดการทรัพย์สินเรียก 2. ศาลเรียก 3. เจ้าหนี้ซึ่งไม่จำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ขอให้เรียก 4. กฎหมายกำหนดให้เรียก และสิ่งที่แตกต่างไปก็คือผู้จัดการทรัพย์สินจะเป็นผู้ดำเนินงานทางธุรการทั้งหมด เป็นคนแจ้งวันเวลาเป็นคนแจ้งวาระการประชุม ให้ผู้จัดการทรัพย์สินเป็นประธานในการประชุม เจ้าหนี้มีเรื่องการออกเสียงก็เหมือนกฎหมายปัจจุบัน มีเรื่องการคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ยังไม่มีคำขอรับชำระหนี้ การให้อำนาจ จพท. เพิกถอนมติที่

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ประชุมก็เหมือนเดิม เพียงแต่เพิ่มอำนาจผู้จัดการทรัพย์สินไว้ด้วยว่า ผู้จัดการทรัพย์สินก็มีอำนาจเพิกถอนมติที่ประชุมที่ไม่ชอบได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการของร่างมาตรานี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอยู่ในบทบาทของการกำกับดูแล โดยศาลอยู่ในบทบาทของการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น - ยังคงบทบาทของศาลไว้ เพื่อเป็นช่องทางในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ และควรพิจารณากรอบอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ศาล ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้มีความชัดเจนด้วย - ยังคงมีความจำเป็นที่ต้องมีกรรมการเจ้าหนี้และที่ประชุมเจ้าหนี้ เพื่อให้ความคิดเห็นหรือให้คำแนะนำในการจัดการทรัพย์สินแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน - ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า ยังมีความจำเป็นที่เจ้าหนี้จะเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการกำกับดูแล ปรึกษาหารือถึงการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือเรื่องทีนอกเหนือจากการขายทอดตลาด ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายยิ่งกว่า
<p>มาตรา 79 ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ทุกราวและให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเก็บไว้เป็นหลักฐาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 33 กฎหมายปัจจุบัน

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 80 เจ้าหนี้มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ต้องเป็นเจ้าหนี้ซึ่งอาจรับชำระหนี้ได้ และได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้วก่อนวันประชุม</p> <p>เจ้าหนี้จะออกเสียงด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะเป็นหนังสือให้ผู้อื่นออกเสียงแทนก็ได้</p> <p>ข้อปรีกษาใดที่ทำให้เจ้าหนี้หรือผู้แทน หรือผู้มีหุ้นส่วนกับเจ้าหนี้ หรือผู้แทน ได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยตรงหรือโดยอ้อม นอกจากที่ควรได้รับตามส่วนในฐานะเป็นเจ้าหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่นนั้น เจ้าหนี้หรือผู้แทนจะออกเสียงลงคะแนนไม่ได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 34 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 81 ในการนับคะแนนเสียงในการประชุมเจ้าหนี้คราวหนึ่งๆ ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินถามเจ้าหนี้ที่มาประชุมกันว่า ผู้ใดจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้มีคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้รายใดบ้างหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ให้นับคะแนนเสียงสำหรับเจ้าหนี้รายนั้น</p> <p>ถ้ามีผู้คัดค้านคำขอรับชำระหนี้รายใดก็ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสั่งให้ออกเสียงในจำนวนหนี้ได้เท่าใดหรือไม่ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่ายังสั่งในขณะนั้นไม่ได้ก็ให้หมายเหตุขัดข้องไว้และให้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 35 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุมขอให้ให้นำหลักการในเรื่องการลงมติตามกฎหมายปัจจุบันมาเพิ่มเติมขึ้นด้วย กำหนดเป็นคำนิยาม</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>เจ้าหนี้ออกเสียงไปพลางก่อน โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้าต่อไปผู้ชำระกิจการสั่งไม่ให้ออกเสียงเพียงใด การออกเสียงของเจ้าหนี้นั้นให้ถือว่าเป็นอันใช้ไม่ได้เพียงนั้น</p> <p>คำสั่งของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินนั้นอาจอุทธรณ์ไปยังศาลได้ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด</p>	
<p>มาตรา 82 เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือเจ้าหนี้เห็นว่า มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ขัดต่อกฎหมายหรือประโยชน์อันร่วมกันของเจ้าหนี้ทั้งหลายผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือเจ้าหนี้อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล และศาลอาจมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติตามมตินั้นได้ แต่ต้องยื่นต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติ</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 36 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>ส่วนที่ 13</p> <p>กรรมการเจ้าหนี้</p> <p>มาตรา 83 ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจลงมติตั้งกรรมการเจ้าหนี้ไว้เพื่อแทนเจ้าหนี้ทั้งหลาย เพื่อการสอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ชำระกิจการทรัพย์สิน และเพื่อให้คำปรึกษา เมื่อผู้ชำระกิจการทรัพย์สินร้องขอและให้ความเห็นชอบตามที่กำหนดในมาตรา 124</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 37 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ใน UNCITRAL สิทธิหน้าที่ของคณะกรรมการเจ้าหนี้มี ดังนี้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>กรรมการเจ้าหนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินกว่าเจ็ดคน โดยเลือกจากเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ แต่เจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจนั้นจะกระทำการเป็นกรรมการเจ้าหนี้ได้ต่อเมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ส่งอนุญาตในคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้นั้นแล้ว</p> <p>กรรมการเจ้าหนี้อาจได้รับค่าตอบแทนตามที่ประชุมเจ้าหนี้กำหนดให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา 74 (2)</p>	<p>1. จัดให้คำแนะนำและความช่วยเหลือให้แก่ผู้แทนของผู้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือลูกหนี้ที่ยังครอบครองทรัพย์สิน</p> <p>2. เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนฟื้นฟูกิจการ</p> <p>ได้รับหนังสือบอกกล่าวและให้คำปรึกษาในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลำดับชั้นของเจ้าหนี้ที่มีส่วนได้เสีย รวมทั้งการขายทรัพย์สินที่นอกจากธุรกิจการค้าปกติ</p> <p>4. สิทธิจะได้ทราบข่าวของผู้แทนผู้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวในเวลาใดก็ตาม</p> <p>5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาในกระบวนการล้มละลาย</p> <p>- ในสหรัฐอเมริกา กรรมการเจ้าหนี้ที่แต่งตั้งขึ้น มีบทบาทสำคัญคือ เป็นที่ปรึกษา สอดส่อง กำกับดูแล ช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากมีข้อสงสัยจะรายงานต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แต่ในเรื่องของการอนุมัติให้กระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สิน จะไม่ใช่อำนาจของกรรมการเจ้าหนี้ แต่ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติการจะเป็นศาล ในขณะที่อังกฤษหรือออสเตรเลีย กรรมการเจ้าหนี้จะไม่มีบทบาทมากเท่านี้</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้วเห็นว่า กรรมการเจ้าหนี้ควรจะมีส่วนช่วยในการกำกับดูแลการทำงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และควรกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการเจ้าหนี้ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายตาม 34/9 ด้วย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ที่ประชุมได้พิจารณาความในวรรคสามว่า ควรกำหนดค่าตอบแทนให้แก่กรรมการเจ้าหนี้หรือไม่ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ค่าตอบแทนย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจและมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ ซึ่งอาจจะกำหนดให้จ่ายหรือไม่ก็ได้ และการตั้งกรรมการเจ้าหนี้ก็เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ดังนั้น กรรมการเจ้าหนี้จึงควรได้รับค่าตอบแทนในการทำงานแทนเจ้าหนี้ตามสมควร</p>
<p>มาตรา 84 มติของกรรมการเจ้าหนี้ให้นั้น ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม และกรรมการเจ้าหนี้ต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการเจ้าหนี้ทั้งหมดที่ได้รับแต่งตั้งจึงเป็นองค์ประชุม</p> <p>ให้นำมาตรา 82 มาใช้บังคับแก่มติของกรรมการเจ้าหนี้ด้วย</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 38 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- กรรมการเจ้าหนี้ถ้าขัดแย้งกับผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกรรมการเจ้าหนี้จะปลดผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ได้ และผู้ชำระกิจการก็จะดำเนินการกับกรรมการเจ้าหนี้ไม่ได้ด้วย แต่กรรมการเจ้าหนี้จะต้องไปร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปลดผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ตามมาตรา 123 ได้แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของที่ประชุมเจ้าหนี้ มีบัญญัติไว้ว่า ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือเจ้าหนี้เห็นว่า มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ขัดต่อกฎหมายหรือประโยชน์อันร่วมกันของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือเจ้าหนี้อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล และศาลอาจมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติตามมตินั้นได้ แต่ต้องยื่นต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติ จึงบัญญัติอนุโลมหลักการดังกล่าวมาใช้กับกรรมการเจ้าหนี้ด้วย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 85 กรรมการเจ้าหนี้ขาดจากตำแหน่งด้วยเหตุดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ลาออกโดยมีหนังสือแจ้งไปยังผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>(3) ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายและยังไม่ได้รับการปลดจากล้มละลาย หรือถูกศาลสั่งให้เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(4) ที่ประชุมเจ้าหนี้ให้ออกจากตำแหน่ง โดยได้แจ้งการที่จะประชุมให้ออกนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน</p> <p>เมื่อตำแหน่งกรรมการเจ้าหนี้ว่างลงด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดดังกล่าวแล้ว ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเรียกประชุมเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้าเพื่อเลือกตั้งผู้อื่นขึ้นแทน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 39 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้ว จึงมีข้อสังเกตร่วมกันว่า การตาย ทำให้ขาดสภาพบุคคลแล้ว จึงไม่ควรบัญญัติไว้ให้เป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งอีก</p>
<p>มาตรา 86 ในระหว่างที่ยังไม่ได้เลือกกรรมการเจ้าหนี้ขึ้นแทนตามความในมาตรา ก่อน ถ้ากรรมการเจ้าหนี้มีจำนวนเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งแล้วให้กรรมการเจ้าหนี้ที่นั้นกระทำการต่อไปได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 40 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุม มีการแปลความว่า ถ้ามีกรรมการเจ้าหนี้ 7 คน ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า 4 คน จึงเป็นองค์ประชุม เสียข้างมากคือ 3 คน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 87 ถ้าไม่ได้ตั้งกรรมการเจ้าหนี้ไว้ การกระทำใด ๆ ที่พระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้ว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเจ้าหนี้ก่อนนั้น ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินขอความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 41 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>ส่วนที่ 14</p> <p>การควบคุมตัวและการจำกัดสิทธิลูกหนี้</p> <p>มาตรา 88 ลูกหนี้ซึ่งศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ต้องไปพบ และตอบคำถามของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามที่เรียกทุกครั้ง ตลอดจนต้องไปในการประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้ง และตอบคำถามกรรมการเจ้าหนี้ หรือเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดในการประชุมเจ้าหนี้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการทรัพย์สินหรือหุ้นส่วนของตน และต้องกระทำการอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน หรือการที่จะแบ่งทรัพย์สินในระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลายตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะสั่ง โดยมีเหตุอันสมควร หรือตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ศาลจะได้มีคำสั่งให้กระทำ แล้วแต่กรณี</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 64 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 89 ลูกหนี้ต้องเป็นฐานะช่วยโดยเต็มความสามารถในการจำหน่ายทรัพย์สินและการแบ่งทรัพย์สินในระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลาย และต้องตอบข้อซักถาม และกระทำการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการนั้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 65 กฎหมายปัจจุบัน - ที่ประชุมเห็นว่า การบังคับให้ลูกหนี้ทำสัญญาประกันชีวิต เพื่อให้ประโยชน์ตกแก่กองทรัพย์สินจะมีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากหากลูกหนี้เสียชีวิต ผู้รับประโยชน์ในกรณีนี้จะเป็นเจ้าหนี้ ซึ่งอาจขัดกับศีลธรรมและความรู้สึกของประชาชน เพราะเจ้าหนี้ไม่ควรได้รับประโยชน์จากตายของลูกหนี้ ในการนี้ ที่ประชุมเห็นว่าควรกำหนดให้มีการทำสัญญาประกันทรัพย์สินซึ่งจะมีความเหมาะสมกว่า ซึ่งในต่างประเทศจะกำหนดให้มีการทำสัญญาประกันทรัพย์สินได้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้นแก่กองทรัพย์สิน - ให้เพิ่มเรื่องสัญญาประกันทรัพย์สิน และตัดเรื่องการทำสัญญาประกันชีวิต
<p>มาตรา 90 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานหรือเจ้าหนี้คนใดมีคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง และศาลพอใจจากรายงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือพยานที่เจ้าหนี้นำมาสืบว่าลูกหนี้ได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 66 กฎหมายปัจจุบัน - ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่ายังคงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการร้องต่อศาลให้ดำเนินการต่อลูกหนี้ - ที่ประชุมเห็นว่าควรตัด “เขต” ใน (1) ออก เพื่อให้ครอบคลุมพฤติการณ์ของลูกหนี้ที่มีเจตนาจะหลีกเลี่ยงออกนอกเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี เพราะคำว่าเขตอำนาจศาลอาจมีความหมายแคบกว่าคำว่าอำนาจศาล ซึ่งจะมีที่วาระอาณาจักร

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(1) ออกไปหรือกำลังจะออกไปนอกอำนาจศาลหรือได้ออกไปก่อนแล้วและคงอยู่นอกอำนาจศาลโดยเจตนาที่จะหลีกเลี่ยง ประวิงหรือกระทำให้ขัดข้องแก่กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย</p> <p>(2) กระทำหรือกำลังจะกระทำการฉ้อโกงเจ้าหนี้ หรือกระทำหรือกำลังจะทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ศาลมีอำนาจออกหมายจับลูกหนี้มาขังไว้จนกว่าลูกหนี้จะได้อำนาจไปประกันจนพอใจ แต่ไม่ให้เกินกว่าหกเดือน</p>	
<p>มาตรา 91 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว และยังไม่ได้สั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>(1) ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา จะต้องขอให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกำหนดจำนวนเงินเพื่อใช้จ่ายเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป โดยผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นผู้อนุญาตให้ลูกหนี้จ่ายจากเงินที่ลูกหนี้ได้มาในระหว่างชำระกิจการและทรัพย์สิน และลูกหนี้จะต้องส่งเงินหรือทรัพย์สินที่เหลือให้แก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินภายในเวลาที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกำหนดพร้อมด้วยบัญชี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 67 กฎหมายปัจจุบัน - ที่ประชุม เห็นว่าอนุมาตรา (3) ไม่ควรกำหนดเป็นอำนาจของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน แต่ควรเป็นอำนาจรัฐในการดำเนินการ ในกรณี (1)(2) ที่ประชุมเห็นว่าให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นผู้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ดร.วิรัช เห็นว่าควรเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพราะเป็นการจำกัดสิทธิลูกหนี้ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ - ในการกำหนดค่าใช้จ่ายของลูกหนี้ที่ประชุมเห็นว่าควร ให้เป็นไปตามระเบียบตามที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งควรกำหนดให้ชัดเจนว่าทรัพย์ใดบ้างที่

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>รับจ่าย</p> <p>(2) ทุกครั้งที่ลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับทรัพย์สินอย่างใดลูกหนี้จะต้องรายงานเป็นหนังสือให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทราบ โดยแสดงรายละเอียดเท่าที่สามารถจะทำได้ภายในเวลาอันสมควร และไม่ว่าในกรณีใด ลูกหนี้จะต้องแสดงบัญชีรับจ่ายเสนอต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทุกระยะเวลาเดือน</p> <p>(3) ลูกหนี้จะออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ได้ เว้นแต่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอนุญาตเป็นหนังสือและถ้าจะย้ายที่อยู่ต้องแจ้งที่อยู่ใหม่เป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควร</p>	<p>ให้ลูกหนี้ใช้ได้ ที่อยู่อาศัย พาหนะ และรายได้ที่ไม่อยู่ในบังคับตามแนวทางการยกร่างกฎหมาย และให้ตรวจสอบว่ากรมบังคับคดีกำหนดจำนวนเงินให้แก่ลูกหนี้อย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตามสมควรแก่ฐานานุรูปนั้น ไม่ต้องบัญญัติไว้ว่ามีความหมายเพียงไรเพราะเป็นที่เข้าใจของนักกฎหมาย - ในสหรัฐอเมริกา เงินเดือนหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้มาหลังล้มละลาย ไม่รวมเป็นกองทรัพย์สินและไม่จำกัดว่าลูกหนี้ไปต่างประเทศไม่ได้ ส่วนออสเตรเลียให้รวมเป็นกองทรัพย์สินด้วย ถ้ายังไม่มีการปลดจากการล้มละลายแต่ห้ามไม่ให้เดินทางไปต่างประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล โดยในทางปฏิบัติของกรมบังคับคดี ถ้ายังไม่ได้มีการสอบสวนหรือการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยจะไม่อนุญาตให้ออกนอกราชอาณาจักร
<p>ส่วนที่ 15</p> <p>การปิดคดี</p> <p>มาตรา 92 เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้แบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือเมื่อลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะให้แบ่ง หรือการแบ่งทรัพย์สินจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจทำรายงานแสดงกิจการและ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 133 กฎหมายปัจจุบัน - ที่ประชุม พิจารณาแก้ไขความในวรรคแรก กรณีลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะให้แบ่งควรให้มีความชัดเจน เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งให้ปิดคดีได้ เมื่อการแบ่งทรัพย์สินจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>บัญชีรับจ่ายในคดีชำระกิจการและทรัพย์สิน ยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งปิดคดีได้</p> <p>เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้พิจารณารายงานและบัญชีของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินประกอบกับคำคัดค้านของเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะสั่งให้ปิดคดีหรือไม่ก็ได้ และให้แจ้งคำสั่งนั้นให้ศาลทราบด้วย</p> <p>ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งไม่ให้ปิดคดี เมื่อเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินรับผิดชอบในการที่ได้กระทำหรือละเว้นกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ก็ได้</p> <p>คำสั่งปิดคดีทำให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากความรับผิดชอบในหน้าที่จนถึงวันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งนั้น</p> <p>ถ้าปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้สั่งไปโดยผิดหลง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจเพิกถอนคำสั่งปิดคดีนั้นได้</p>	<p>- ที่ประชุมพิจารณาว่า ในกรณีที่มีการปิดคดีหรือมีการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินแล้ว แต่ในภายหลังได้พบกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ปิดบังไว้ ที่ประชุมเห็นว่าควรกำหนดให้มีการเปิดคดีหรือให้มีการชำระกิจการและทรัพย์สินต่อไป ในการนี้ จึงเห็นควรให้เพิ่มเติมกรณีการพบทรัพย์สินที่เป็นกองทรัพย์สินภายหลังจากการปิดคดีที่ลูกหนี้กระทำโดยไม่สุจริต ก็ให้เปิดคดีได้จนกว่าจะได้รับการชำระหนี้ทั้งหมด โดยไม่มีกำหนดเวลา ส่วนการเปิดคดีโดยใคร หรือผู้ใดจะเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ไปยกร่างเพิ่มเติมในส่วนของการตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่ ซึ่งควรกำหนดให้เมื่อปิดคดีแล้วให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนเดิมหมดหน้าที่ และถ้าต่อมามีการพบทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ปิดบังไว้ ให้มีการเปิดคดีใหม่ โดยให้มีตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่</p> <p>- ที่ประชุมได้พิจารณาความในวรรคสี่ เห็นว่า คำสั่งปิดคดีทำให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากความรับผิดชอบในหน้าที่ตั้งแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งปิดคดี แต่ถ้ามีการกระทำความรับผิดชอบก่อนมีคำสั่งปิดคดี แม้ต่อมามีคำสั่งปิดคดีแล้ว ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ยังคงต้องรับผิดชอบอยู่</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า ตามที่มีข้อสังเกตว่าในการปิดคดีควรให้ศาลรับรู้การปิดคดีด้วย เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมหรือตรวจสอบต่อไป จึงให้มีการเพิ่มเติมการรายงานการปิดคดีของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต่อศาลด้วย ฝ่ายเลขฯ จึงได้เพิ่มเติมความในวรรคสอง</p> <p>- ส่วนความในวรรค 4 หมายถึงว่าเมื่อปิดคดีจะไม่มีควมรับผิดชอบในหน้าที่ แต่ความรับผิดชอบเนื่องจากปฏิบัติยังคงมีอยู่ เช่นการทุจริต หรือก่อความเสียหายแก่ทรัพย์สิน</p>
<p>มาตรา 93 คำสั่งปิดคดีมีผลเพียงให้ระงับการจัดการต่าง ๆ ไว้ แต่ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด และไม่ทำให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหลุดพ้นจากหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) หน้าที่อนุวัติการใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้</p> <p>(2) หน้าที่ตรวจบัญชีรับจ่ายของบุคคลล้มละลาย</p> <p>ถ้าลูกหนี้เป็นนิติบุคคล คำสั่งปิดคดี ย่อมมีผลให้นิติบุคคลนั้นเลิกกัน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 134 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ในต่างประเทศเมื่อมีการแบ่งทรัพย์สินที่สุดแล้วถ้าไม่มีทรัพย์สินอื่นนอกเหนือจากนั้น ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็จะเสนอรายงานเกี่ยวกับการแบ่งชำระทรัพย์สินของลูกหนี้ และเมื่อศาลอนุมัติแล้ว ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็จะขออนุมัติเบิกค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ศาลก็จะสั่งปลดตัวผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจากอำนาจหน้าที่และสั่งปิดคดี โดยไม่มีการยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินและในกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียคนใด ๆ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นว่า มีทรัพย์สินขึ้นมาใหม่ก็ให้ร้องขอต่อศาลเพื่อเปิดคดี แล้วศาลจะแต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่มาดำเนินการ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ฝ่ายเลขานุการเห็นว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินยังไม่หมดหน้าที่ในการอนุมัติการใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตรวจบัญชีรับจ่ายของบุคคลล้มละลาย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจหมดหน้าที่โดยการปิดคดี แต่อย่างไรก็ตาม ในภายหลังได้พบกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ปิดบังไว้ ก็ให้มีการเปิดคดีหรือชำระกิจการและทรัพย์สินต่อไป โดยให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่เป็นผู้ดำเนินการ ตามมาตราถัดไป</p>
<p>มาตรา 94 ถ้าผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินขึ้นใหม่ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งเปิดคดีและตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่เพื่อทำหน้าที่ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป</p>	
<p>ส่วนที่ 16</p> <p>การปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>มาตรา 95 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากการชำระกิจการและทรัพย์สินได้ เมื่อปรากฏว่า</p>	<p>- ในสหรัฐอเมริกาเป็นหลักการที่ลูกหนี้เสนอเรื่องต่อศาลโดยมิได้มีการกำหนดระยะเวลาไว้ เพียงแต่จะต้องไม่มีเหตุต้องห้ามมิให้ปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินเท่านั้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(1) ศาลได้มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินลูกหนี้มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือ</p> <p>(2) มีหนังสือยืนยันจากผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินว่าได้มีการชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของหนี้ไม่มีประกันซึ่งได้มีคำสั่งให้ชำระหนี้แล้ว</p> <p>เมื่อได้รับคำขอเช่นว่านี้แล้ว ให้ศาลส่งสำเนาให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเพื่อส่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบ</p>	<p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า คำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินไม่กระทบถึงการจัดการชำระกองทรัพย์สินของลูกหนี้และไม่มีผลเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของลูกหนี้ในอันที่จะดำเนินการอย่างใด ๆ คำสั่งปลดไม่ได้ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกองทรัพย์สินในคดีล้มละลาย และไม่ได้ทำให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่มีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินต่อไป คำสั่งปลดจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานะหนี้สินของลูกหนี้เท่านั้น</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้วเห็นว่าในปัจจุบันวิธีการส่งคำคู่ความหรือเอกสารในกระบวนการล้มละลาย ศาลได้พิจารณาตามรูปแบบของการส่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง อย่างไรก็ตาม หากจะได้มีการบัญญัติวิธีการส่งที่หลากหลายขึ้น โดยละเอียดก็จะเป็นประโยชน์ หากไม่บัญญัติไว้ศาลจะนำวิธีการส่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้</p> <p>- การให้มีคำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินได้เร็วขึ้น อาจเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปต่อการที่จะรวบรวมทรัพย์สินให้เพียงพอต่อการชำระหนี้ ประกอบกับทรัพย์สินที่ได้มาภายหลังการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินจะไม่เข้าสู่กองทรัพย์สิน และเห็นว่าหากปรากฏต่อมาว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินซึ่งไม่เข้าสู่กองทรัพย์สิน ควรเป็นเหตุให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขคำสั่งปลดจากการ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ และลงโทษลูกหนี้หากปรากฏว่าการที่ทรัพย์สินไม่เข้าสู่กองทรัพย์สินนั้นเป็นเพราะการจงใจปกปิดหรือการทุจริตของลูกหนี้ ซึ่งแนวทางการแก้ไขนั้นอาจทำได้คือ ยกเลิกการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วเข้าสู่กระบวนการให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย อย่างไรก็ตาม การให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายนั้นจะต้องมีอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น สหรัฐอเมริกา ให้กระทำได้ในระยะเวลา 1 ปี</p> <p>- ในต่างประเทศจะมีการกำหนดให้มีการยกเลิกการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินได้หากปรากฏว่าเป็นการฉ้อฉล</p>
<p>มาตรา 96 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือเจ้าหนี้อาจยื่นคำคัดค้านคำขอปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้โดยอ้างเหตุใด ๆ ตามมาตรา 100 ได้ภายในระยะเวลาสองเดือน นับแต่วันที่ประกาศในหนังสือพิมพ์</p>	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า เป็นกระบวนการในการเปิดโอกาสให้เกิดการตรวจสอบ ซึ่งระยะเวลาสองเดือนนั้นเป็นการเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับระยะเวลาการยื่นคำขอรับชำระหนี้</p> <p>- การนับระยะเวลาสองเดือนนั้น ควรจะนับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รับแจ้งหรือไม่ ซึ่งฝ่ายเลขฯ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า การจะให้นับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รับแจ้งทุกราย อาจทำให้กระบวนการในการสั่งของศาลมีระยะเวลายาวนานและยากที่จะดำเนินการต่อไป เพราะจะต้องมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนว่าเจ้าหนี้ได้รับแจ้งโดยชอบแล้วทุกราย และพ้นระยะเวลาสองเดือนแล้วหรือไม่ ซึ่งจะ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>ทำให้ระยะเวลาการดำเนินการต่อไปนั้น ไม่นั่นแน่นอน ดังนั้น การนับระยะเวลาจะต้องนับแต่เมื่อเวลาที่อาจบังคับได้และเพื่อแก้ไขปัญหาการนับระยะเวลาดังกล่าวอาจต้องใช้กลไกในการประกาศให้ทราบโดยทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น อาจบัญญัติให้เป็นทางเลือกในขั้นนี้ก่อน เพราะการนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษามีความล่าช้ามาก - ที่ประชุม พิจารณาแล้ว กำหนดให้มีการประกาศให้ทราบโดยทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน
<p>มาตรา 97 ในกรณีที่ไม่มีผู้คัดค้านคำขอปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินภายในระยะเวลาตามมาตรา 96 ให้ศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>ถ้ามีผู้คัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลกำหนดวันนั่งพิจารณาคำคัดค้าน พร้อมทั้งแจ้งวันนั่งพิจารณาและส่งสำเนาคำคัดค้านให้ลูกหนี้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายเลขานุฯ ชี้แจงว่าจะปลดจากชำระกิจการและทรัพย์สินต่อเมื่อไม่มีผู้คัดค้านคำขอของลูกหนี้ตามมาตรา 93 การคัดค้านตามมาตรา 97 จะขัดแย้งกับเหตุตามมาตรา 100 ถ้าไม่มีการคัดค้านว่าลูกหนี้ไม่สุจริตและมีการชำระกิจการและทรัพย์สินมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือชำระหนี้ไปแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า ถ้าชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่ต้องรอให้ครบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้ไปประกอบอาชีพใหม่ เพราะฉะนั้นระยะเวลาของหลาย ๆ ประเทศจะกำหนดสั้นลง เช่น ในกฎหมายอังกฤษจะกำหนดระยะเวลาไว้เพียง 1 ปี

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 98 ในกรณีที่มีคำคัดค้าน ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องยื่นรายงานเกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินและความประพฤติของลูกหนี้ในเวลา ก่อนหรือระหว่างที่ชำระกิจการและทรัพย์สินต่อศาลก่อนการนั่งพิจารณา ไม่น้อยกว่าสามวัน</p>	<p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า รายงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เป็นเรื่องสำคัญในการใช้เพื่อพิจารณาประกอบคำคัดค้าน ดังนั้น ต้องมีการพิจารณารายงานเกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินในทุกกรณี</p> <p>- ที่ประชุม พิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นรายงานก่อนการนั่งพิจารณานั้น ควรกำหนดระยะเวลาไว้ให้ชัดเจน โดยไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคำขอเป็นไปโดยรวดเร็ว</p>
<p>มาตรา 99 ในการพิจารณาคำคัดค้าน ให้ศาลฟังคำชี้แจงของผู้คัดค้าน และอาจฟังคำชี้แจงของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ รายงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามมาตรา 98 และรายงานการไต่สวนโดยเปิดเผยของศาลนั่นเอง และศาลอาจให้ลูกหนี้สาบานตัว ให้การ หรือพิจารณาพยานหลักฐานตามที่เห็นสมควรก็ได้</p>	<p>- เป็นหลักการของมาตรา 70 ปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 100 ให้ศาลมีคำสั่งไม่ยอมปลดลูกหนี้จากการชำระกิจการและทรัพย์สิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ลูกหนี้ไม่ดำเนินการตามหน้าที่อย่างใด ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เว้นแต่ลูกหนี้จะมีข้อแก้ตัวอันสมควร</p>	<p>- ความใน(9) มีการเพิ่มเติม โดยทุจจริต ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายล้มละลายตามมาตรา 73(3) ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสในการปลดจากชำระกิจการและทรัพย์สินได้มากขึ้นหากไม่ทุจจริต</p> <p>- ความตาม (3) จะให้รวมถึงความประพฤติของลูกหนี้เองด้วย เช่น พฤติกรรมที่แสดงเจตนาจะไม่ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ ซึ่งตามกฎหมายต่างประเทศ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(2) ลูกหนี้ไม่ทำหรือเก็บรักษาสมุดบัญชีต่าง ๆ ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นควรจะมีไว้ใน การประกอบธุรกิจ ให้พอเห็นได้ว่าการประกอบธุรกิจและฐานะทางการเงินเป็นอย่างไรในระหว่างเวลาสามปีก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เว้นแต่สูญหายหรือถูกทำลายด้วยเหตุสุดวิสัย</p> <p>(3) ลูกหนี้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงอันเกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน และความประพฤติซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินหรือศาล</p> <p>(4) ลูกหนี้จงใจกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ เพื่อประวิงกระบวนการพิจารณาคดีชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>(5) ลูกหนี้ปกปิด โอน ขาย จำหน่าย หรือยกย้ายทรัพย์สินของตนภายในระยะเวลาสามปีก่อนมีการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินและภายหลังนั้นจนถึงเวลาปลดการชำระกิจการและทรัพย์สิน เพื่อประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้</p> <p>(6) ศาลได้เคยมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้มาแล้วภายในเวลาสิบปีก่อนมีการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>(สหรัฐอเมริกา) การปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินจะไม่ทำให้ลูกหนี้ได้รับการปลดจากหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลที่มีจำนวนสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดและที่ได้รับในช่วงเวลาหนึ่งก่อนเริ่มคดี เพื่อซื้อทรัพย์สินที่ไม่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ เว้นแต่ลูกหนี้พิสูจน์ได้ว่าไม่ได้ขอสินเชื่อดังกล่าวโดยเจตนาจะไม่ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้</p> <p>- ในสหรัฐอเมริกาลูกหนี้จะไม่ได้รับการปลดถ้าลูกหนี้เคยได้รับการปลดจากการล้มละลายอันเนื่องมาจากการประนอมหนี้ตาม Chapter 13 แล้วในเวลา 6 ปีก่อนมีการร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายในคดีนี้ เว้นแต่ในคดีก่อนได้มีการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้แล้วเป็นสัดส่วนร้อยละหนึ่งร้อยหรือได้มีการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ในคดีก่อนเป็นสัดส่วนร้อยละเจ็ดสิบและลูกหนี้ได้เสนอแผนประนอมหนี้โดยสุจริต และเต็มความสามารถของลูกหนี้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(7) มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ได้กระทำความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดทางอาญารฐานใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตเกี่ยวกับการชำระกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>(8) ลูกหนี้ยอมตนให้เป็นหนี้ในส่วนที่ตนไม่ต้องชำระ</p> <p>(9) ลูกหนี้โดยทุจริตได้ขึ้นกระทำการค้าขายต่อไปอีก ทั้งรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถจะชำระหนี้ได้</p> <p>ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่ยอมปลดลูกหนี้จากการชำระกิจการและทรัพย์สินด้วยเหตุที่ลูกหนี้มีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 101 ให้ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป</p>	
<p>มาตรา 101 คำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นคำสั่งสิ้นสุดกระบวนการล้มละลาย</p>	
<p>มาตรา 102 คำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระหนี้ได้ ไม่ว่าเจ้าหนี้จะได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่</p> <p>(1) หนี้เกี่ยวกับภาษีอากร</p>	<p>- ที่ประชุม มีการปรับถ้อยคำในวรรคแรก เพื่อให้มีความชัดเจนว่า ไม่ว่าเจ้าหนี้จะได้ยื่น คำขอรับชำระหนี้ไว้หรือไม่ก็ตาม หากมีการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินจะทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวง</p> <p>- ที่ประชุมเห็นว่า หนี้ภาษีอากร ต้องยื่นขอรับชำระหนี้ด้วย ซึ่งแม้จะมีคำพิพากษาฎีกาวางหลักไว้ว่า เจ้าหนี้ภาษี ได้รับยกเว้น ไม่ต้องยื่นขอรับ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(2) หนี้ค่าธรรมเนียมที่ตกเป็นรายได้ของแผ่นดินตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>(3) หนี้ซึ่งเกิดขึ้นโดยความทุจริตฉ้อโกงของลูกหนี้ หรือหนี้ซึ่งเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องเนื่องจากความทุจริตฉ้อโกงที่ลูกหนี้เป็นผู้ก่อขึ้นหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับสมรู้</p> <p>(4) ค่าปรับอันเป็นโทษจากการกระทำผิดทางอาญา</p> <p>(5) หนี้ละเมิดในกรณีที่ทำให้เสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย รวมทั้งหนี้ละเมิดที่ทำให้เจ้าหนี้ขาดไร้อุปการะตามกฎหมาย</p> <p>(6) หนี้ค่าเลี้ยงชีพ ค่าอุปการะเลี้ยงดู ตามบทบัญญัติในบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	<p>ชำระหนี้ ซึ่งเห็นว่าไม่น่าจะถูกต้อง ส่วนที่มีการเสนอให้ค่าปรับทางปกครอง เป็นหนี้ที่ไม่หลุดพ้นจากการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน ที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรให้เพิ่มหนี้ปรับทางปกครอง เพราะเห็นว่าหนี้ที่ไม่หลุดพ้นจากการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินมีความครอบคลุมเพียงพอแล้ว</p>
<p>มาตรา 103 การที่ศาลได้มีคำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินนั้น ไม่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือรับผิดร่วมกับลูกหนี้ หรือค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้หลุดพ้นจากความรับผิดไปด้วย</p>	<p>- เป็นหลักการของมาตรา 78 ปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 104 คำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินไม่กระทบถึงการจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ และไม่มีผลเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของลูกหนี้ในอันที่จะดำเนินการอย่างใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้</p>	
<p>มาตรา 105 ลูกหนี้ซึ่งได้ถูกปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินนั้น ยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามที่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องการ</p> <p>ถ้าลูกหนี้ไม่ช่วย ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินนั้นได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำไปภายหลังการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินก่อนที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนนั้น</p>	
<p>ส่วนที่ 17</p> <p>บุคคลล้มละลาย</p> <p>มาตรา 106 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง เพื่อให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ที่ยังไม่ได้รับการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน เป็นบุคคลล้มละลายได้ ถ้าปรากฏว่า</p>	<p>- บุคคลล้มละลายคือ ผู้ที่ต้องมีพฤติการณ์ทุจริต ส่วนผู้ที่ไม่มีเงินพอชำระหนี้ก็จะไม่ใช่บุคคลล้มละลาย แต่อาจต้องมีการชำระกิจการและทรัพย์สินหรือต้องสะสางหนี้สิน ซึ่งจะช่วยให้สังคมไทยมีการปรับความคิดในเรื่องการเข้าสู่กระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินว่าไม่ใช่เรื่องร้ายแรง แต่เป็นเรื่องที่</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>(1) ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการถือผลตามมาตรา 41</p> <p>(2) ลูกหนี้โอนทรัพย์สินหรือส่งมอบทรัพย์สินของตนไปโดยการแสดงเจตนาลวง หรือ โดยการถือผล ไม่ว่าจะได้กระทำการนั้นในหรือนอกราชอาณาจักร</p> <p>(3) ลูกหนี้ยกย้ายทรัพย์สินไปให้พ้นอำนาจศาลเพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้</p> <p>(4) เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา 100 (4)(5)(7) การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง อาจยื่นพร้อมกับคำคัดค้านตามมาตรา 98 ก็ได้</p>	<p>อาจจะเกิดขึ้นได้สำหรับผู้ที่ค้าขายขาดทุนหรือว่า ไปเลี้ยงชีพแล้วเกิดพลาดพลั้งไป แต่ถ้าผู้ที่เป็นบุคคลล้มละลายก็คือพวกที่ทุจริต และเหตุที่คงบุคคลล้มละลายไว้ ก็เพราะสอดคล้องกับบริบทหรือนิสัยของคนไทย เนื่องจากยังมีลูกหนี้บางรายที่ไม่สุจริต แต่อย่างไรก็ตามได้ผ่อนคลายเป็นคนสุจริตได้มีการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินได้ง่ายขึ้นและไม่ถือว่าเป็นบุคคลล้มละลาย และถ้ามีการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วก็จะร้องขอให้เป็นคนล้มละลายไม่ได้</p>
<p>มาตรา 107 บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งปลดจากล้มละลายได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลมีคำสั่งปลดบุคคลนั้นจากล้มละลายได้เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้บุคคลนั้นล้มละลายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี</p>	<p>- ถ้าเป็นบุคคลล้มละลายแล้ว ตามร่างใหม่จะออกจากการเป็นบุคคลล้มละลายก็แต่โดยวิธีการปลดจากล้มละลายเท่านั้น โดยคำสั่งปลดจากการล้มละลายจะไม่มีผลต่อทรัพย์สิน เนื่องจากการล้มละลายเกี่ยวกับตัวบุคคล คำสั่งเกี่ยวกับการล้มละลายก็จะเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล เนื่องจากไม่ควรให้เป็นบุคคลล้มละลายไปตลอดเพราะจะคิดเป็นตราบาป จึงให้มีการปลดจากบุคคลล้มละลาย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 108 คำสั่งปลดจากล้มละลายย่อมมีผลให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลาย</p>	<p>- ที่ประชุม มีการปรับถ้อยคำให้มีความเหมาะสมตามหลักการของร่าง</p>
<p>มาตรา 109 คำพิพากษาให้ล้มละลายและคำสั่งปลดจากการล้มละลายไม่กระทบถึงคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	
<p>ส่วนที่ 18</p> <p>การยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>มาตรา 110 เมื่อผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินได้ ถ้าปรากฏว่าในเวลาศาลสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่ศาลจะมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 135 กฎหมายปัจจุบัน โดยมีเหตุผลการปรับปรุง</p> <p>- <u>กรณี อนุมาตราหนึ่ง</u> ฝ่ายเลขฯ เห็นว่า ถ้าเจ้าหนี้หรือผู้ร้องขอไม่ให้ความช่วยเหลือควรจะทำให้มีการยกเลิกชำระกิจการและทรัพย์สินได้หรือไม่ เพราะในคดีชำระกิจการและทรัพย์สินตามรูปแบบใหม่ ผู้ร้องขอคือตัวลูกหนี้เป็นหลัก ซึ่งถ้าให้เจ้าหนี้ผู้ร้องขอเป็นผู้ช่วยเหลือหลักในการชำระกิจการและทรัพย์สินและถ้าเจ้าหนี้ไม่ช่วยเหลือก็จะยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สิน จะทำให้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>กลไกต่างๆ ขัดข้อง และถ้าผลลัพท์การนี้ไปยังลูกหนี้ อาจทำให้ลูกหนี้ไม่มีเงินมาชำระค่าใช้จ่าย ซึ่งจะมีผลให้ลูกหนี้จะไม่ได้รับการปลดจากการชำระกิจการ และทรัพย์เช่นกัน ฝ่ายเลขานุการเห็นว่า เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ได้รับการปลดจากหนี้สิน จึงควรตัดหลักการดังกล่าว แต่อาจกำหนดให้นำเงินประกันค่าใช้จ่ายมาชำระ หรือให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินกู้เงินมาดำเนินการและเมื่อได้ไปรวบรวมทรัพย์สินมาแล้วก็เอาไปจ่ายเงินกู้ หรืออาจร้องขอค่าใช้จ่ายจากรัฐ หรืออาจกำหนดให้มีการปิดคดีถ้าไม่ทรัพย์สิน</p> <p>- ถ้าปรากฏว่าเงินในคดีมีไม่พอที่จะดำเนินการ อาจกำหนดให้ถือว่าเป็นคดีที่ไม่มีทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อผู้ชำระกิจการทรัพย์สินประเมินทรัพย์สินในช่วงต้นแล้วปรากฏว่าทรัพย์สินมีไม่พอค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียม ก็อาจจะถือได้ว่าเป็นคดีที่ไม่มีทรัพย์สินและให้ปิดคดีโดยที่ไม่ต้องจัดการ ซึ่งจะใช้เวลาในการจัดการทรัพย์สินไม่ยาวนานทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อย สำหรับคดีที่มีทรัพย์สินแต่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายก็อาจกำหนดให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องทดลองจ่ายไปก่อนแล้วไปเบิกกับกองทรัพย์สินต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ในต่างประเทศผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องชำระกิจการทั้งคดีที่มีทรัพย์สินและไม่มีทรัพย์สิน จึงทำให้ไม่มีปัญหาในการชำระกิจการในคดีที่ไม่มีทรัพย์สิน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p><u>อนุมาตราสอง</u> ปรับถ้อยคำเป็นลูกหนี้ไม่อยู่ในฐานะที่ศาลจะมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้ และปรับถ้อยคำเป็นวรรคหนึ่ง</p> <p><u>อนุมาตราสาม</u> ถัดหนี้สินของลูกหนี้ชำระหมดแล้วไม่ต้องยกเลิกกิจการชำระกิจการและทรัพย์สิน เพราะกระบวนการล้มละลายถูกยกเลิกไปโดยอัตโนมัติแล้วศาลไม่ต้องสั่งอีก ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่มีหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินมาเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ดังนั้นจึงไม่ควรกำหนดไว้</p> <p>- <u>อนุมาตราสี่</u> ให้ตัดออก เนื่องจากเห็นว่าเรื่องของการนับระยะเวลาตามร่าง มีเรื่องของการปลดจากการชำระกิจการและทรัพย์สินซึ่งเป็นเรื่องของเวลาอยู่แล้ว และเห็นว่าตามหลักการของร่าง ผู้ร้องไม่ว่าเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ต้องมีการวางเงินในเบื้องต้น แต่หากมีค่าใช้จ่ายในภายหลัง ควรให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทวงเงินจ่ายไปก่อน แล้วนำเงินจากกองทรัพย์สินมาชำระ หากกองทรัพย์สินไม่มีเงิน ก็ควรให้รัฐเป็นผู้เบิกจ่ายตามความเหมาะสม เนื่องจากมีประโยชน์สาธารณะรวมอยู่ด้วย เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายรัฐจึงควรรับผิดชอบ อาจสร้างกองทุนโดยหักเงินบางส่วนจากการวางเงินค่าธรรมเนียม แต่อย่างไรก็ตาม หากกำหนดให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้ร้องขอเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติ (1) ไว้ และหากผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เห็นว่ากองทรัพย์สินไม่เพียงพอ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ไม่เข้าดำเนินการ และให้มีการปิดคดีไปโดยเร็ว</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ที่ประชุมพิจารณาว่า การยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินตาม (1)(2) ไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินก่อนศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน แต่การยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินตาม (2) มีแนวคำพิพากษาฎีกาว่า เมื่อไม่มีเจ้าหนี้นี้มาขึ้นขอรับชำระหนี้ ศาลฎีกาจะมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย (ยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สิน) ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีข้อสังเกตว่าในกรณีเจ้าหนี้รวมตัวกันไม่ขอรับชำระหนี้ อาจจะมีผลเสียต่อลูกหนี้ได้ เพราะลูกหนี้จะไม่รับชำระกิจการและทรัพย์สิน ดังนั้น อาจมีการปรับปรุงข้อความใน (2) เป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏต่อศาลภายหลังจากการยื่นขอชำระกิจการและทรัพย์สิน และมีเหตุไม่ควรให้ลูกหนี้ต้องถูกชำระกิจการกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>- ตามกฎหมายปัจจุบัน มีระเบียบกรมบังคับคดีให้กรณีที่มีเหตุที่จะขอให้ลูกหนี้อยกเลิกล้มละลายได้ แต่เงินในสำนวนคดีติดลบอยู่ และไม่มีเจ้าหนี้มาวางเงินค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะไม่ขอศาลให้ยกเลิกล้มละลาย โดยจะให้ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ ไปร้องขอต่อศาลเอง กรณีเช่นนี้ ถ้าเข้าเหตุตามกฎหมาย เจ้าหนี้ที่จะต้องขอศาลให้ยกเลิกล้มละลายทุกกรณีหรือไม่ หรือเป็นดุลพินิจของเจ้าหนี้ที่ โดยผู้มีส่วนได้เสียก็ยังมีสิทธิไปร้องขอต่อศาลได้เอง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 111 คำสั่งยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินแต่อย่างใด</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 136 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 112 คำสั่งยกเลิกการชำระกิจการและทรัพย์สินไม่กระทบถึงการใดที่ศาลหรือผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้กระทำไปแล้ว ส่วนทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด หรือถ้าไม่ได้กำหนด ก็ให้คืนแก่ลูกหนี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 137 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>ส่วนที่ 19</p> <p>ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>มาตรา 113 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะต้องจดทะเบียนและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ค่าตอบแทนของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>- บุคคลที่รับการแต่งตั้งเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน คิดในอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินสุทธิตที่รวบรวมได้ แต่ถ้าไม่สามารถรวบรวมเงินได้ ให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายคดี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรกำหนดอัตราไว้ แต่ให้กำหนดว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ในการแต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินตามกฎหมายตราว่าแต่งตั้งจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคลก็ได้ และเพิ่มเติมวรรคสองกำหนดให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>
<p>มาตรา 114 เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งบุคคลที่จดทะเบียนเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง</p> <p>ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้ถือเป็นเจ้าพนักงานของศาล</p>	<p>- เพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่งตั้งบุคคลที่จดทะเบียนเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง</p> <p>- เพิ่มเติมวรรคสองให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเป็นเจ้าพนักงานของศาลเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์</p>
<p>มาตรา 115 เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินแล้วให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้สิ้นสุดลง โดยให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวตกแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้บรรดาสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นระงับลง เว้นแต่สิทธิที่จะได้รับเงินปันผล และให้สิทธิดังกล่าวตกแก่ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p>	<p>- มีเจตนารมณ์ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจในการเข้ายึดถือครอบครองและจำหน่ายจ่ายโอนได้เช่นเดียวกับเจ้าของกรรมสิทธิ์</p>
<p>มาตรา 116 เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจำต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ความรู้ความสามารถ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินซึ่งใช้มาตรฐานเช่นเดียวกับวิญญูชนที่จะจัดการกับทรัพย์สินของตนเอง ถ้าฝ่า</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>เพื่อจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้เหมือนเช่นวิญญูชนผู้มีหน้าที่ในการชำระกิจการและทรัพย์สินจะพึงประพฤติปฏิบัติโดยพฤติการณ์ดั่งนั้น</p>	<p>สิ้นมาตรฐานนี้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก็ต้องถูกดำเนินคดีในทางแพ่ง คือจะต้องไปรับผิดชอบในทางละเมิดต่อไป ถ้าเปรียบเทียบกับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปัจจุบันก็จะได้รับการคุ้มครองน้อยกว่า เพราะว่าการคุ้มครองในปัจจุบันของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรับผิดชอบกรณีประมาณเงินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น แต่มาตรานี้ กำหนดให้รับผิดชอบเช่นในกรณีของการละเมิดและเป็นผู้ใช้ความรู้เช่นวิญญูชน ไม่ใช่ผู้มีวิชาชีพ คือ ไม่ต้องถึงกับเป็นผู้มีวิชาชีพ แต่ในอนาคตอาจจะเป็นวิชาชีพ ซึ่งตามร่างนี้เป็นการลดระดับลงมาจึงมิได้กำหนดให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อคุ้มครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับหนึ่ง และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมากขึ้น แต่ถ้ากำหนดเป็นวิชาชีพจะมีมาตรฐานสูง ทำให้ผู้เข้ามาทำงานในระบบน้อย โดยฝ่ายเลขฯ ได้นำแนวคิดมาจากเรื่องฝากทรัพย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรฐานระดับกลาง คือ วิญญูชน</p> <p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจยังไม่ถึงขั้นเป็นวิชาชีพ เป็นเพียงการปฏิบัติหน้าที่ในระดับกลาง ถ้าปฏิบัติแล้วต่ำกว่ามาตรฐานทั่ว ๆ ไปของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินทั่ว ๆ ไปก็จะต้องรับผิดชอบ เพราะผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องทำทุกอย่างตั้งแต่การขาย การจัดการด้านบัญชีการดูแลทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อจะทำให้ทรัพย์สินกลับมาเป็นเงินให้ได้ ฉะนั้นมาตรฐานที่กำหนดก็จะเป็นมาตรฐานระดับกลางไม่ใช่ระดับ</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>สูงสุด คือปกติจะมีมาตรฐานอยู่ 3 ระดับก็คือ คนทั่ว ๆ ไป คนใช้ฝีมือ และผู้มีวิชาชีพมีลักษณะเดียวกับมาตรา 659 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่มาตรฐานในการทำงานจะสูงกว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพราะปัจจุบันเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับผิดชอบเฉพาะในความผิดเมื่อประมาทเลินเล่อ</p>
<p>มาตรา 117 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ยึดทรัพย์สิน ควตตรา สมุคบัญญัติ และเอกสารอันเกี่ยวกับกองทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้</p> <p>(2) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ อันเป็นของลูกหนี้ หรือที่ลูกหนี้ได้ครอบครองอยู่ และมีอำนาจหักพ้งเพื่อเข้าไปในสถานที่นั้น ๆ รวมทั้งเปิดตู้นิรภัย ตู้หรือที่เก็บของอื่น ๆ ตามที่จำเป็น</p> <p>(3) เข้าตรวจค้นในเรือนโรง เคหสถาน หรือสถานที่อื่นอันมิใช่ของลูกหนี้ ตลอดจนค้นบุคคล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่หรือซุกซ่อนอยู่ในสถานที่หรือบุคคลเช่นว่านั้น</p> <p>(4) สั่งให้หน่วยงาน หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับไปรษณีย์โทรเลข หรือการสื่อสารอื่นใด ส่งโทรเลข ไปรษณีย์ภัณฑ์ จดหมาย หนังสือ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลทางการสื่อสารอื่นใด ที่มีถึงลูกหนี้ภายใน</p>	<p>- ฝ่ายเลขฯ ชี้แจงว่า กระบวนการที่ยกร่างมาคือให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องไปร้องศาลให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการขอหมายเนื่องจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งแต่เดิม (1) (2) เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เริ่มมีตั้งแต่คำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ ส่วน (3)(4)(5) ต้องไปร้องขอต่อศาล</p> <p>- ต่างประเทศในส่วนของอำนาจของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ของสหรัฐอเมริกาจะไม่มีอำนาจเข้าไปยึดทรัพย์สิน ถ้าจะยึดต้องขอหมายศาล และไม่มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานรัฐ แต่มีกฎหมายบัญญัติความผิดกรณีทำผิดไว้เฉพาะ ส่วนในประเทศแคนาดา เข้าไปยึดได้ แต่ถ้ามีคนอื่นอยู่ด้วยต้องขอหมายศาลและไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนประเทศออสเตรเลีย ยึดไม่ได้ถ้าไม่มีหมายศาลและไม่เป็นเจ้าพนักงานรัฐ</p> <p>- กฎหมายสถาบันการเงิน ผู้เข้าครอบครองทรัพย์สินต้องแจ้ง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>กำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ไปยังผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน</p> <p>เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นสมควร ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจแจ้งให้ลูกหนี้ทราบถึงข้อความใด ๆ ที่ปรากฏในหนังสือที่ตนได้รับไว้แทนลูกหนี้ก็ได้</p> <p>(5) สั่งให้บุคคลใด ๆ ที่มีข้อมูลอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้หนึ่งการเปลี่ยนแปลงรายการในข้อมูลนั้น</p> <p>(6) สั่งให้ลูกหนี้ คู่สมรสของลูกหนี้ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้ความหรือสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง หรือเชื่อว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือเห็นว่าสามารถแจ้งข้อความเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาได้สวน หรือสอบสวน หรือสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือ หรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้</p> <p>ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะใช้อำนาจตาม (3) (4) (5) (6) ได้ ถ้าศาลออกหมายให้กระทำการดังกล่าวได้ เมื่อศาลเห็นว่าคำขอมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะใช้อำนาจดังกล่าว</p>	<p>คณะกรรมการควบคุมทราบ ถ้าไม่แจ้งจะมีโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งควรพิจารณานำหลักการนี้มากำหนดไว้</p> <p>- ปรับถ้อยคำความใน (3) และปรับถ้อยคำความใน (4) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 21 กฎหมายปัจจุบัน และเพิ่มเติม (6) อำนาจเกี่ยวกับเรื่องการออกหมายเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามมาตรา 117 กฎหมายปัจจุบันโดยให้ศาลออกหมายเรียก ถ้ามาไม่มาตามหมายเรียกจะออกหมายจับได้</p> <p>- ปรับถ้อยคำในวรรคสองให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยศาลต้องมีการออกหมาย และเพิ่มเติมความในวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า โดยนำหลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 300 มาบัญญัติไว้เพื่อเป็นบทบังคับบุคคลภายนอกที่ไม่ดำเนินการตามหมายนั้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>บุคคลใดจงใจขัดขืนหมายของศาล ศาลมีอำนาจออกหมายจับบุคคลนั้นมาซึ่งไว้เงินกว่าจะได้ปฏิบัติตามหมายของศาล</p> <p>บุคคลที่ถูกจับกุมโดยเหตุจงใจขัดขืนหมายของศาลจะต้องถูกกักขังไว้เงินกว่าจะมีประกัน หรือประกันและหลักประกันตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรกำหนดว่าตนยินยอมที่จะปฏิบัติตามหมายของศาลทุกประการ แต่ทั้งนี้ ห้ามไม่ให้กักขังบุคคลดังกล่าวแต่ละครั้ง เกินกว่าหกเดือนนับแต่วันจับหรือกักขัง แล้วแต่กรณี</p> <p>ในกรณีที่ผิดสัญญาประกัน ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามจำนวนเงินที่ศาลเห็นสมควรโดยมิต้องฟ้องผู้ทำสัญญาประกัน</p>	
<p>มาตรา 118 ในการเป็นคู่ความในศาลก็ดี ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ดี หรือในการกระทำการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ก็ดี ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินใช้นามตำแหน่งว่า ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินของ (ชื่อ).....ลูกหนี้โดยกรอกนามของลูกหนี้ลงในช่องว่างแล้วแต่กรณี</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 140 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 119 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีอำนาจจ้างทนายความ นักบัญชี หรือผู้ประกอบวิชาชีพที่จำเป็นอื่น เพื่อช่วยเหลือในการชำระกิจการและทรัพย์สินได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 141 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในการจ้างผู้ประเมินราคาจะต้องขออนุญาตจากศาลก่อน โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจจะเสนอข้อสังเกตได้</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>การจ้างผู้ประกอบการวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินร้องขอต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งงดการจ้างหรือลดจำนวนค่าตอบแทนลงได้ตามที่เห็นสมควร</p>	<p>ส่วนเรื่องของค่าธรรมเนียมหรือว่าค่าวิชาชีพ ในการขอเบิกจ่ายก็จะต้องมาขอต่อศาล โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจจะให้ความเห็นไปว่างานที่เห็นควรที่จะเบิกจ่ายตามอัตราที่เบิกมาหรือไม่ ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาค่าใช้จ่ายกับตัวค่าธรรมเนียมของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเองก็ต้องขอศาลด้วย โดยเมื่อปิดคดีจะต้องขอเบิกจ่ายของตัวผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเองรวมกับค่าธรรมเนียมของผู้ประกอบวิชาชีพอื่นเข้ามาในเวลาเดียวกัน และต้องขอศาลและเห็นว่าคุณสมบัติของผู้ชำระกิจและทรัพย์สินในต่างประเทศจะไม่ได้จำกัดว่าจะต้องจบกฎหมายหรือว่าจบบัญชี ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ว่าจะต้องอายุเท่าใด จบอะไร แต่ต้องผ่านการสัมภาษณ์ และหลังจากนั้นก็必须有การฝึกอบรม สำหรับประเทศแคนาดาจะต้องผ่านการสอบซึ่งมีการกำหนดว่าอย่างน้อยต้องจบกฎหมายหรือบัญชีหรือบริหารธุรกิจมาแล้วหรือผ่านการอบรมแล้วก็สอบเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพถึงจะเป็นได้ ส่วนผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ฉะนั้นก็เปิดกว้าง สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาก็ไม่ได้บังคับไว้ในกฎหมาย ส่วนประเทศแคนาดาจะกำหนดไว้ในกฎหมายว่าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาก็ได้ แต่ถ้าเป็นนิติบุคคลก็จะมีหลักเกณฑ์ว่าบริษัทนี้จะต้องมีคนที่ได้ใบอนุญาตก็คน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	<p>- ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะมีอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่จัดการไปในที่ดีหรือจะทำให้เสียหาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็สามารถร้องขอให้ศาลสั่งถอดได้ตลอดเวลา เป็นการดำเนินการภายใต้การควบคุมกำกับของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาล</p>
<p>มาตรา 120 นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในบทมาตราอื่น ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) รายงานข้อความเกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน หรือความประพฤติของลูกหนี้ตามที่ศาลต้องการ</p> <p>(2) ช่วยซักถามลูกหนี้หรือบุคคลอื่นในการที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 142 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 121 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับการใดที่เป็นปัญหาได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 143 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ที่ประชุมเจ้าหน้าที่หรือกรรมการเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการควบคุมการทำงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และการปรึกษาที่ประชุมเจ้าหน้าที่หรือกรรมการเจ้าหน้าที่ อาจจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และบางกรณีอาจจะเป็นเรื่อง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
	เล็กน้อย เห็นว่าเรื่องที่ต้องผ่านที่ประชุมเจ้าหนี้หรือกรรมการเจ้าหนี้จะต้องเป็นเรื่องที่กระทบต่อเจ้าหนี้จำนวนมาก และเห็นว่าหลักการดังกล่าวเป็นอำนาจโดยทั่วไปของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน
มาตรา 122 ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์แห่งการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้วให้กู้ยืมได้	- หลักการเดิมมาตรา 144 กฎหมายปัจจุบัน
มาตรา 123 ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเห็นเป็นการจำเป็น อาจประกันวินาศภัยในทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ได้	- เพิ่มเติมใหม่
<p>มาตรา 124 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินจะกระทำการดังต่อไปนี้ได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบของกรรมการเจ้าหนี้แล้ว</p> <p>(1) ถอนการยึดทรัพย์ในกระบวนการล้มละลาย</p> <p>(2) สละสิทธิ</p> <p>(3) ฟ้องหรือถอนฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีล้มละลาย</p>	- หลักการเดิมมาตรา 145 กฎหมายปัจจุบัน

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>หรือฟ้องหรือถอนฟ้องคดีล้มละลาย</p> <p>(4) ประนีประนอมยอมความหรือมอบคดีให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย</p>	
<p>มาตรา 125 ถ้าลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือบุคคลใดได้รับความเสียหายโดยการกระทำหรือคำวินิจฉัยของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ทราบการกระทำหรือคำวินิจฉัยนั้น ศาลมีอำนาจสั่งยื่นตาม กลับหรือแก้ไข หรือตั้งประการใดตามที่เห็นสมควร</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 146 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 126 ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัพย์สินในคดีล้มละลายโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินชดเชยค่าเสียหายเป็นการส่วนตัวตามที่เห็นสมควรได้</p>	<p>- เพิ่มเติมหลักการมาตรา 152 เดิม เพื่อให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัพย์สินในคดีล้มละลายโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ต้องรับผิดชอบโดยไม่ต้องฟ้องต่อศาล</p>
<p>มาตรา 127 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินในคดีที่ตนเข้าจัดการทรัพย์สิน ไปยังเจ้า</p>	<p>- เพื่อเป็นการควบคุมตัวผู้ชำระกิจการก็ให้มีการรายงานให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบปีละ 1 ครั้งอย่างน้อย</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์อย่างน้อยทุกสิ้นปีปฏิทิน	
<p>มาตรา 128 ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินอาจพ้นจากหน้าที่ได้ โดยคำสั่งศาล หรือขอลอนตัวต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุจำเป็นและไม่เป็นที่เสียหายแก่คดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อนุญาตได้</p>	<p>- เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากหน้าที่ของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน และการแต่งตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่ โดยให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนเดิม</p>
<p>มาตรา 129 เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากหน้าที่แล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่โดยเร็ว</p> <p>ให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนใหม่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนเดิม และให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินคนเดิมมีหน้าที่ตามมาตรา 32 และมาตรา 33 ด้วย</p>	
<p>ส่วนที่ 20</p> <p>เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์</p> <p>มาตรา 130 รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ที่เห็นสมควร โดยตำแหน่งหน้าที่ให้เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และมี</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 139 กฎหมายปัจจุบัน</p> <p>- ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นเจ้าพนักงานศาล เพื่อให้สอดคล้อง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>อำนาจถอดถอนได้</p> <p>การแต่งตั้งหรือถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ถือเป็นเจ้าพนักงานของศาล</p>	<p>กับหลักกฎหมายเดิม และไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง</p>
<p>มาตรา 131 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินให้เป็นไปตามกฎหมายและอาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากตำแหน่งค้ำหน้าที่ได้</p> <p>เมื่อศาลเห็นเองหรือโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น มิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตหรือโดยปราศจากอคติ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือขาดคุณสมบัติ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากหน้าที่</p>	<p>- วรรคแรก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ส่วนวรรคสอง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาล ใช้อำนาจให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินพ้นจากหน้าที่ชำระกิจการโดยมีเหตุจากการ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น มิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตหรือปราศจากอคติ ก่อให้เกิดความเสียหาย ขาดคุณสมบัติหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และเห็นว่าควรมีบัญญัติอุดช่องว่างว่าในระหว่างที่ยังไม่มีการตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินในช่วงเวลาใด ๆ ก็ตาม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไปพลางก่อนจนกว่าจะมีผู้ชำระกิจการในคดีนั้น</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 132 ในเวลาใดๆ ที่ยังไม่มีผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการตั้งผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินในคดีนั้น</p>	
<p>มาตรา 133 ให้นำความในมาตรา 125 และมาตรา 126 มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยอนุโลม</p>	
<p>ส่วนที่ 21</p> <p>ศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาล</p> <p>มาตรา 134 ศาลต้องสอดส่องให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่โดยเรียบร้อย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำคำชี้แจงในเรื่องบัญชีหรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย หรือจะสั่งให้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่เห็นสมควรได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 151 กฎหมายปัจจุบัน</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 135 ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่กองทรัพย์สินโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินและชดใช้ค่าเสียหายเป็นส่วนตัวตามที่เห็นสมควรได้</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 152 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 136 ในคดีที่ศาลได้มีคำสั่งรักษาทรัพย์สินชั่วคราวแล้ว ถ้าผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ ถอนคำร้องขอหรือขาดนัดพิจารณา ก่อนที่ศาลจะสั่งจำหน่ายคดี ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 154 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 137 เมื่อได้ส่งแจ้งความนัดประชุมหรือแจ้งความใด ๆ ไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายในราชอาณาจักรแล้ว แม้เจ้าหนี้บางคนจะยังไม่ได้รับก็ไม่ทำให้การประชุมหรือการนั้นเสียไป</p>	<p>- หลักการเดิมมาตรา 157 กฎหมายปัจจุบัน</p>
<p>มาตรา 138 การส่งคำคู่ความหรือหมายใด ๆ ให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือบุคคลใด ๆ ตามภูมิลำเนาที่ได้เคยส่งคำคู่ความหรือหมายให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือบุคคลนั้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นการส่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว เว้นแต่บุคคลเหล่านั้นจะได้แจ้งว่าได้ย้ายภูมิลำเนาไปยังที่อื่นแล้ว หรือแจ้งให้ส่งไปยังสถานที่อื่น</p>	<p>- โดยทั่วไปจะส่งไปต่างประเทศผ่านช่องทางกระทรวงการต่างประเทศและเห็นว่าเพื่อให้การส่งคำคู่ความหรือหมายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีวิธีการที่ชัดเจนรัดกุมขึ้น หรือสะดวกขึ้น โดยถ้าครั้งแรกส่งไปยังภูมิลำเนาที่ไหนดแล้วครั้งต่อไปก็ส่งไปที่เดิมจนกว่าลูกหนี้จะแจ้งเปลี่ยนแปลง</p>

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p>มาตรา 139 ผู้มีส่วนได้เสียคนใดเห็นว่าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินไม่มีสิทธิยึดทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใด ให้คัดค้านต่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สิน เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้รับคำคัดค้านแล้วให้สอบสวนและมีคำสั่ง ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสั่งไม่ให้ถอนการยึด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้ทราบคำสั่งนั้น เมื่อศาลได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งชี้ขาดเหมือนอย่างคดีธรรมดา โดยเรียกผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเข้ามาสู่คดี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 158 กฎหมายปัจจุบัน - ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับหลักการของร่าง ถ้าผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินสั่งไม่ให้ถอนการยึด ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้ทราบคำสั่ง และให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งชี้ขาดเหมือนอย่างคดีธรรมดา โดยเรียกผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเข้ามาสู่คดี
<p>มาตรา 140 เมื่อศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินเพื่อแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบต่อไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการเดิมมาตรา 159 กฎหมายปัจจุบัน

ร่างมาตรา	เจตนารมณ์ร่างกฎหมายล้มละลาย
<p data-bbox="562 368 674 408">ส่วนที่ 22</p> <p data-bbox="555 448 680 488">เงินค้ำจ่าย</p> <p data-bbox="199 560 1043 839">มาตรา 141 เมื่อผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินได้แบ่งทรัพย์สินครั้งที่ ที่สุดแล้ว ถ้ามีเงินค้ำจ่ายซึ่งไม่มีผู้ใดมารับภายในกำหนดเวลาห้าปีนับแต่ วันที่ศาลสั่งปิดคดี ผู้ชำระกิจการและทรัพย์สินต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์ รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับให้เจ้าหนี้มารับภายในกำหนดเวลาสองเดือน ถ้าไม่มารับภายในกำหนด ให้เงินนี้ตกเป็นของแผ่นดิน</p>	

ร่างดังกล่าว ได้นำความคิดของผู้เขียนให้บรรจุไว้หลายส่วนแล้ว แต่ยังคงมีแนวความคิดบางส่วนซึ่งยังมิได้นำมาบรรจุไว้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าร่างฯ ดังกล่าวควรค่าแก่การนำมาศึกษาและพัฒนาปรับปรุงต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

กฎหมายล้มละลายถือเป็นกฎหมายสำคัญในด้านการค้าการลงทุนและการเจริญเติบโต เศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากกฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้ ในเวลาที่ลูกหนี้ประสบปัญหาไม่อาจชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ได้ดั้งเดิม การมีกฎหมายล้มละลายที่ดี ย่อมหมายถึงการมีระบบจัดการแก่ทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ที่ดี อันจะเป็นผลให้บรรดาเจ้าหนี้ มีโอกาสได้รับชำระหนี้กลับคืนได้ดียิ่งขึ้น และเป็นไปด้วยความเป็นธรรม ในขณะที่ระบบการจัดการที่ดีเช่นนี้ย่อมมีผลที่จะช่วยสงวน รักษา หรือแม้กระทั่งเพิ่มพูนมูลค่าทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ และยังเป็นเครื่องมือที่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากปัญหาหนี้สินได้ โดยไม่ต้องหลบหนี หรือ แก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่พึงประสงค์

แม้ประเทศไทยจะรับเอาหลักการของกฎหมายล้มละลายดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย โดยการบัญญัติพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 (พระราชบัญญัติ ล้มละลาย) ไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากพัฒนาการการของกฎหมายล้มละลายที่เกิดขึ้นใน โลกสมัยใหม่ ทำให้หลักการใน พระราชบัญญัติล้มละลายดังกล่าวซึ่งได้มีการออกมายังคับใช้เป็นเวลานานแล้ว ไม่สามารถรองรับ ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจสมัยใหม่ได้ แม้จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายของ ประเทศไทยมาแล้วรวมกันถึง 7 ครั้ง แต่การแก้ไขครั้งสำคัญๆ กลับเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2541 และ 2542 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจเท่านั้น การแก้ไขกฎหมาย ล้มละลายครั้งอื่นคงเป็นการแก้ไขแต่เพียงรายละเอียดเล็กน้อย โดยคงหลักการเดิมไว้เกือบทั้งหมด และแม้ในการแก้ไขกฎหมายล้มละลายในปี พ.ศ. 2541 และ ปี พ.ศ. 2542 นั้นเอง ก็เป็นการแก้ไข ที่อยู่ในลักษณะปะผุ กล่าวถือเป็นการแก้ไขโดยเพิ่มเติมหลักการของกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟู กิจการเข้าไว้ใน พระราชบัญญัติล้มละลาย และปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในส่วนของกฎหมายล้มละลาย เดิมและกฎหมายฟื้นฟูกิจการใหม่ให้มีความสอดคล้องต้องกันในบางประเด็นเท่านั้นเอง ในขณะที่ พระราชบัญญัติล้มละลายยังคงรูปแบบไว้ตามเดิม และหลักการเดิมเป็นส่วนใหญ่ เป็นเหตุให้กฎหมาย ล้มละลายของไทยยังต้องการการปรับปรุงอีกจำนวนมาก

ผู้เขียนเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติล้มละลายในลักษณะที่เคยดำเนินการ มาก่อนทั้ง 7 ครั้ง กล่าวคือ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในบางส่วนบางตอนไม่อาจจะแก้ไขปรับปรุงให้ กฎหมายล้มละลายของไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกได้ จึงมีความเห็นว่า จำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายในลักษณะปรับปรุง โครงสร้างใหม่ทั้งฉบับ แต่ เนื่องจากการแก้ไขปรับปรุงในลักษณะของการปรับปรุง โครงสร้างทั้งฉบับอาจมีประเด็นที่จะต้อง

แก้ไขเป็นจำนวนมากและอาจใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนานเกินไป ผู้เขียนจึงเสนอให้มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายล้มละลายเป็น 2 ระยะ ได้แก่

1. การปรับปรุงในระยะเร่งด่วน

ในส่วนของการปรับปรุงในระยะเร่งด่วน เห็นควรให้มีการปรับปรุงเนื้อหาโดยคงหลักการใหญ่ของกฎหมายล้มละลายปัจจุบันเอาไว้ กล่าวคือ ยังคงให้ พระราชบัญญัติ ล้มละลายมีหลักการว่าด้วยคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการ แต่จะต้องปรับปรุงเนื้อหาในหลักการทั้งสองให้มีความสอดคล้องกับหลักสากล โดยใช้แนวทางในการร่างกฎหมายของคณะกรรมการว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศของสหประชาชาติ หรือ UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Laws ซึ่งเป็นกฎหมายในระดับนานาชาติเป็นหลักการสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และมีการจัดวางรูปแบบโครงสร้างของ พระราชบัญญัติ ล้มละลายเสียใหม่เพื่อรองรับการแก้ไขปรับปรุงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยผู้เขียนเสนอให้มีการปรับปรุงใน 9 ประเด็น ดังนี้

1.1 ปรับปรุงให้บทบัญญัติที่มีลักษณะร่วมกันในคดีล้มละลายและฟื้นฟูกิจการเป็นหมวดหมู่และสามารถนำไปใช้บังคับได้กับกระบวนการพิจารณาคดีทั้งสองรูปแบบ เพื่อรองรับการแก้ไขเพิ่มเติมที่จะมีขึ้นในอนาคต ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าวจะทำให้การบังคับใช้และการตีความ รวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายในอนาคตสามารถทำได้ง่ายขึ้น

1.2 ปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดผลร้ายของการตกเป็นบุคคลล้มละลาย โดยเพิ่มบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นถึงการให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ (Fresh start) อย่างชัดเจน

1.3 เพิ่มเติมกระบวนการที่ลูกหนี้สมัครใจชำระบัญชีของตนเอง (Voluntary Proceeding) เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถใช้ช่องทางของกฎหมายล้มละลายในการปลดภาระหนี้สินของตนเองลงได้ แทนที่จะเป็นการฟ้องให้ล้มละลายโดยเจ้าหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียวเช่นในปัจจุบัน

1.4 ปรับปรุงสถานะของลูกหนี้ที่จะเข้าสู่คดีล้มละลาย โดยปรับเปลี่ยนคุณสมบัติของลูกหนี้จากผู้ “มีหนี้สินล้นพ้นตัว” ให้มีคุณสมบัติที่มากยิ่งขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถเข้าสู่กระบวนการล้มละลายและฟื้นฟูกิจการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.5 ปรับปรุงคดีล้มละลายให้ดำเนินคดีได้ง่ายขึ้นและรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.6 ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย โดยเปิดโอกาสให้มีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนและปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

1.7 ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่องการเพิกถอนการโอนทรัพย์สิน เนื่องจากบทบัญญัติว่าด้วยการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้วยังมีปัญหาข้อถกเถียงกันในหลายประเด็น จึงควรที่จะนำมาปรับปรุงใหม่เสียให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.8 ปรับปรุงการจัดการกับสัญญาต่างๆ ภายหลังจากลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลาย โดยกฎหมายล้มละลายใหม่ควรมีการปรับปรุงในบทบัญญัติว่าด้วย การจัดการกับสัญญาที่ยังอยู่ระหว่างการปฏิบัติตามสัญญา และการจัดการกับสัญญาทางการเงิน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายและสร้างความสมดุลระหว่างการจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายกับการรักษาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามสัญญาแม้ลูกหนี้จะล้มละลายแล้วก็ตาม

1.9 ปรับปรุงเหตุที่จะปลดจากล้มละลาย เพื่อช่วยให้การถ่วงดุลของลูกหนี้ออกจากการล้มละลายดีขึ้น

2. การปรับปรุงในอนาคต

ในส่วนของการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายในอนาคต ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อมีการปรับปรุงในระยะเร่งด่วนเสร็จสิ้นแล้ว ควรจะเริ่มพิจารณาปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย โดยเพิ่มช่องทางให้ลูกหนี้สามารถหลีกเลี่ยงจากการล้มละลายได้ (Alternative to liquidation) ทั้งนี้ จะทำให้กฎหมายล้มละลายมีช่องทางในที่ลูกหนี้และเจ้าหนี้จะใช้เพื่อจัดการกับทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ได้หลากหลาย และเหมาะสมกับสภาพของกิจการตลอดจนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ลูกหนี้ใช้กำลังเต็มความสามารถในอันที่จะพยายามชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ได้มากที่สุดด้วย โดยการแก้ไขปรับปรุงในอนาคต ผู้เขียนเสนอว่าควรมีการปรับปรุงโดยเพิ่มหลักการใน 4 เรื่อง ดังนี้

2.1 เพิ่มเติมให้มีการประนีประนอมก่อนร้องขอใช้คดีล้มละลาย เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอในการตัดกระบวนการพิจารณาคำขอประนีประนอมนี้ก่อนและหลังล้มละลายออกไป โดยให้แยกเป็นกระบวนการใหม่มิให้ปะปนกับกระบวนการล้มละลายเหมือนเช่นในกฎหมายเดิม ซึ่งจะทำให้กฎหมายใหม่ยังมีช่องทางในการดูแลลูกหนี้ให้ครบถ้วนตามเดิม และจะทำให้การดำเนินคดีล้มละลายเป็นโดยรวดเร็วและง่ายขึ้น

2.2 เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการขนาดเพื่อเสริมความเข้มแข็งให้แก่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ได้

2.3 เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วยการเสนอแผนชำระหนี้ของบุคคลธรรมดา เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดาซึ่งประสงค์จะประนีประนอมกับเจ้าหนี้สามารถเสนอแผนในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้

2.4 เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของบุคคลธรรมดา เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่กฎหมายต้องการจะสร้างกระบวนการพิเศษ มีโอกาสในการฟื้นฟูกิจการของตนได้

การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติล้มละลายของประเทศไทยทั้งสองระยะนี้ หากดำเนินการได้เสร็จสมบูรณ์โดยเร็วจะช่วยทำให้กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยมีระบบการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของลูกหนี้ที่ดีขึ้น และยังเป็นการหาทางออกให้แก่ลูกหนี้ในการจัดการกับปัญหาภาระหนี้สินของตน แทนที่จะอยู่อย่างคนไร้ความหวัง หรืออาจจะนำไปสู่ความคิดในการทำร้ายตนเองหรือครอบครัวต่อไป ซึ่งการแก้ไขปรับปรุงนี้ นอกจากจะเพิ่มศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยแล้ว ยังมีส่วนที่ช่วยให้สภาพสังคมของประเทศไทยดีขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม. แนวทางการร่างกฎหมายล้มละลาย ของ คณะกรรมาธิการว่าด้วย
กฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL). กรุงเทพฯ :
บริษัทสมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2552.
วิชา มหาคุณ. กฎหมายล้มละลายฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 5 . กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ, 2539.
วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ. กฎหมายฟื้นฟูกิจการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิศิษฐ์สรอรรถ
, 2546.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

กฤษฎา พุ่งโชคชัย. หลักการเสมือนเป็นเจ้าของ, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539
ชัยณรงค์ เหลืองวิลัย. มาตรการฟื้นฟูลูกหนี้ที่มีกิจการขนาดเล็กภายใต้กฎหมายล้มละลาย,
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
ถนอมนวล เชื้อบุญชัย. การฟื้นฟูองค์การธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
ทศพร มีประเสริฐ. สิทธิของบุคคลล้มละลายในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
พรชัย เมธาภรณ์พงศ์ และคณะ. มาตรการในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายเชิงบูรณาการ. เอกสาร
การวิจัยเสนอต่อสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2549.

กฎหมาย

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 และทุกฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 7 พุทธศักราช
2547.
ระเบียบกรมบังคับคดีว่าด้วย ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีล้มละลายและการชำระ
บัญชี (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2544.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [http :
//www.lawreform.go.th/lawreform/images/th/jud/th/thsc/2534/cd_18539.htm](http://www.lawreform.go.th/lawreform/images/th/jud/th/thsc/2534/cd_18539.htm)
(11 ธันวาคม 2554)

ภาษาต่างประเทศ

Remond,P.,and Dawson, W. Bankruptcy Law. London : Macdonal & Evaw,1967.

J.H. Thompson . The Principle of Bankruptcy Law. London : HFL(Publishers),1972.

ภาคผนวก

ถ้ามีผู้คัดค้านคำขอรับชำระหนี้รายใด ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งให้ออกเสียงในจำนวนหนี้ได้เท่าใดหรือไม่ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่ายังสั่งในขณะนั้นไม่ได้ ก็ให้ทนายเหตุการขัดข้องไว้ แล้วให้เจ้าหน้อออกเสียงไปพลางก่อน โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้าต่อไปเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งไม่ให้ออกเสียงเพียงใด การออกเสียงของเจ้าหน้นั้น ให้ถือว่าเป็นอันใช้ได้เพียงนั้น

คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวรรคสอง อาจคัดค้านไปยังศาลได้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันมีคำสั่ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กรรมการเจ้าหนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินกว่าเจ็ดคน โดยเลือกจากเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ แต่เจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจนั้นจะกระทำการเป็นกรรมการเจ้าหนี้ได้ต่อเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ของเจ้าหน้นั้นแล้ว”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ เมื่อลูกหนี้ประสงค์จะทำความตกลงในเรื่องหนี้สินโดยวิธีขอชำระหนี้ แต่เพียงบางส่วนหรือโดยวิธีอื่น ให้ทำคำขอประนอมหนี้เป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๐ หรือภายในเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กำหนดให้

คำขอประนอมหนี้ต้องแสดงข้อความแห่งการประนอมหนี้ หรือวิธีจัดการหรือทรัพย์สิน และรายละเอียดแห่งหลักประกัน หรือผู้ค้ำประกัน ถ้ามี และอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้

- (๑) ลำดับการชำระหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) จำนวนเงินที่ขอประนอมหนี้
- (๓) แนวทางและวิธีการในการปฏิบัติตามคำขอประนอมหนี้
- (๔) กำหนดเวลาชำระหนี้
- (๕) การจัดการกับทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน ถ้ามี
- (๖) ผู้ค้ำประกัน ถ้ามี

ถ้าคำขอประนอมหนี้มีรายการไม่ครบถ้วนชัดเจนตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งให้ลูกหนี้แก้ไขให้ครบถ้วนชัดเจน

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อปรึกษาลงมติพิเศษว่าจะยอมรับคำขอประนอมหนี้หรือไม่”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คำขอรับชำระหนี้บังคับต้องทำตามแบบพิมพ์ โดยมีบัญชีแสดงรายละเอียดแห่งหนี้สิน และข้อความระบุถึงหลักฐานประกอบหนี้และทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดของลูกหนี้ที่ยึดไว้เป็นหลักประกัน หรือตกอยู่ในความครอบครองของเจ้าหนี้ ทั้งนี้ ให้แนบเอกสารที่เกี่ยวกับหนี้ที่ยื่นขอรับชำระหนี้มาด้วย”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

“มาตรา ๙๑/๑ ถ้าเจ้าหนี้ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง ให้เจ้าหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลว่าเจ้าหนี้ประสงค์ จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ และแสดงถึงเหตุสุดวิสัยที่ตนไม่อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ทันภายใน กำหนดเวลา เมื่อศาลเห็นว่ากรณีเป็นเหตุสุดวิสัยและมีเหตุผลอันสมควรที่จะให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับ ชำระหนี้ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้รายนั้นยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

เจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สิน ของลูกหนี้เฉพาะทรัพย์สินที่มีอยู่ภายหลังการแบ่งทรัพย์สินก่อนที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงการใดที่ศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ดำเนินการไปแล้ว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๕ ในการพิจารณาและมีคำสั่งคำขอรับชำระหนี้ ไม่ว่าจะ เป็นหนี้ ตมคำพิพากษาหรือไม่ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใด มาสอบสวนหรือให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับหนี้สินได้

มาตรา ๑๐๖. คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใด ถ้าเจ้าหนี้อื่น ลูกหนี้ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อื่นไม่ได้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้มีอำนาจเป็นผู้พิจารณา สั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรสั่งเป็นอย่างอื่น

คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใด ถ้ามีผู้โต้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สอบสวนแล้วมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้
- (๒) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน
- (๓) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน

การคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง
ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลได้ภายในกำหนดสี่สิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง
ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

การพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องคัดค้านตามวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจเรียก
สำนวนคำขอรับชำระหนี้มาตรวจและสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำคำชี้แจงในเรื่องที่เป็นปัญหา
ตามที่เห็นสมควรได้ หากศาลเห็นสมควรได้สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม ก็ให้ดำเนินการได้สวนโดยเร็ว
เท่าที่จำเป็น”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๘ คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีคำสั่ง
อนุญาตแล้วนั้น ถ้าต่อมาปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ส่งไปโดยผิดหลง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
มีอำนาจยกคำขอรับชำระหนี้ หรือลดจำนวนหนี้ที่ได้มีคำสั่งอนุญาตไปแล้วได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคหนึ่ง ในมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตามมาตรา ๑๓๙ (๔)”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓๙ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนให้เห็นสมควร
โดยเฉพาะตัวหรือโดยตำแหน่งหน้าที่ ให้เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และมีอำนาจถอดถอน
รวมทั้งออกระเบียบกำหนดคุณสมบัติของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้มีอำนาจออกคำสั่ง
เกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ได้

การแต่งตั้งหรือถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และระเบียบตามวรรคหนึ่ง
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ มาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๖๘ มาตรา ๑๖๙ มาตรา ๑๗๐ และมาตรา ๑๗๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๑ ลูกหนี้คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๗ (๓) โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๒ ลูกหนี้คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๘๐ โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๑) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสี่เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๓ ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร

(๒) ละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญ หรือกล่าวเท็จเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตนต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล

(๓) มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนเมื่อได้ทราบ หรือมีเหตุผลอันสมควรเชื่อได้ว่ามีผู้นำหนี้สินอันเป็นเท็จมาขอรับชำระในคดีล้มละลาย

มาตรา ๑๖๔ ในระหว่างเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือภายหลังนั้น แต่ก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) ยักยอก ชุกซ่อน ทำลาย ก่อความชำรุด หรือเปลี่ยนแปลงดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสารอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำนั้น ๆ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาปกปิดสภาพแห่งกิจการของตน

ถ้าปรากฏว่า ดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสารสูญหาย ชำรุด หรือเปลี่ยนแปลงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าลูกหนี้เป็นผู้กระทำ

(๒) ละเว้นจดข้อความอันเป็นสาระสำคัญ หรือจดข้อความเท็จลงในสมุดบัญชี หรือเอกสารอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือรู้เห็นเป็นใจในการนั้น

(๓) นำทรัพย์สินซึ่งได้มาโดยเชื่อและยังมิได้ชำระราคาไปจำหน่าย จำนอง หรือจำหน่าย เว้นแต่การนั้นเป็นปกติธุระของลูกหนี้ และพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล

(๕) รับผิดชอบจากบุคคลอื่นโดยใช้ภาษาพูดหรือลายลักษณ์อักษร หรือส่งมอบทรัพย์สินของตนโดยทุจริต หรือกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำทำให้ทรัพย์สินของตนต้องมีการผูกพันขึ้นโดยทุจริต หรือยอมหรือสมยอมกับบุคคลอื่นให้ศาลพิพากษาให้ตนต้องชำระหนี้ซึ่งตนไม่ควรต้องชำระ

มาตรา ๑๖๕ ในระหว่างเวลาตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนถึงเวลาที่พ้นจากล้มละลาย ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) รับสินเชื่อจากผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่สองพันบาทขึ้นไปโดยมิได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย

(๒) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามตัวหรือนามสมมุติจากที่ตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย และในการนั้นได้รับสินเชื่อจากบุคคลอื่นโดยมิได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย

(๓) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามหรือนามสมมุติของผู้อื่นบังหน้า

(๔) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามตัวหรือนามสมมุติไปจากที่ตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย โดยมิได้โฆษณารายการดังต่อไปนี้ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ

- ก. นามตัวและนามสมมุติที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย
- ข. ตำบลที่ตนประกอบการค้าหรือธุรกิจในขณะที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์
- ค. นามตัวและนามสมมุติซึ่งประสงค์จะใช้ต่อไปในการค้าหรือธุรกิจ
- ง. ลักษณะของการค้าหรือธุรกิจที่จะประกอบต่อไป
- จ. ตำบลที่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจ

มาตรา ๑๖๖ ลูกหนี้คนใดมีหนี้สินเนื่องในการค้าหรือธุรกิจอยู่ในขณะที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามหรือศาลทำการไต่สวน ลูกหนี้ไม่สามารถให้เหตุผลอันสมควรถึงการที่ได้เสียทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมากในระหว่างเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ล้มละลาย หรือภายหลังนั้นแต่ก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

(๒) กระทำหนี้สินอันพึงขอรับชำระได้ในคดีล้มละลายโดยไม่มีเหตุอันน่าเชื่อว่าจะสามารถชำระหนี้คืนได้

มาตรา ๑๖๗ บุคคลซึ่งประกอบพาณิชย์กิจตามที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนพาณิชย์คนใด ไม่มีบัญชีย้อนหลังขึ้นไปสามปีนับแต่วันที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่งจะแสดงให้เห็นการประกอบพาณิชย์กิจหรือฐานะการเงินของตนอย่างเพียงพอตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบัญชีซึ่งใช้อยู่ในเวลานั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๘ ในระหว่างเวลาหกเดือนก่อนมีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือภายหลังนั้นแต่ก่อนเวลาที่พ้นจากล้มละลาย ลูกหนี้คนใดออกไปหรือพยายามจะออกไปนอกราชอาณาจักร โดยนำทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายต้องเอาไว้แบ่งใช้หนี้แก่เจ้าหนี้ราคาเกินกว่าสองพันบาทออกไปด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๙ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้คนใดซ่อนตัว หรือหลบไปเสียจากที่ ๆ เคยอยู่ หรือที่ทำการค้า หรือประกอบธุรกิจแห่งสุดท้าย หรือออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเจตนาหลีกเลี่ยงหมายเรียกหรือหมายนัดของศาลในคดีล้มละลาย หรือหลีกเลี่ยงการที่จะถูกสอบสวนหรือไต่สวนเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือทำให้เกิดความลำบากขัดข้องแก่กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗๐ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้คนใดกระทำการฉ้อฉล หรือให้ หรือเสนอให้ หรือตกลงว่าจะให้ประโยชน์ใด ๆ แก่เจ้าหนี้ โดยมุ่งหมายที่จะได้รับความยินยอมของเจ้าหนี้นั้นในการขอประนอมหนี้หรือข้อตกลงเกี่ยวกับกิจการหรือการล้มละลายของตน หรือเพื่อมิให้มีการคัดค้านการขอลดจากล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗๑ เจ้าหนี้หรือผู้แทนเจ้าหนี้คนใดกล่าวอ้าง หรือขอรับชำระหนี้ ในคดีล้มละลาย หรือการขอประนอมหนี้ หรือในการตกลงเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้โดยไม่เป็นความจริง ในส่วนสาระสำคัญ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดกล่าวอ้างโดยไม่เป็นความจริงว่าตนเป็นเจ้าหนี้ โดยมุ่งหมายที่จะได้ดูหรือคัดสำเนาเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

- ๘ -

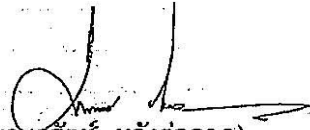
มาตรา ๓๕ บรรดาคดีล้มละลายที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลหรืออยู่ในระหว่างปฏิบัติการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้บังคับตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

มาตรา ๓๖ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(นายสุรินทร์ หวังต่อลาภ)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒

"ผู้ร้องขอ" หมายความว่า ผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
 "แผน" หมายความว่า แผนฟื้นฟูกิจการ
 "ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้" หมายความว่า ผู้ถือหุ้นของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ
 บริษัทจำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ และหมายความรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นลูกหนี้ทำนองเดียวกับผู้ถือหุ้น

"ผู้บริหารกิจการ" หมายความว่า ผู้จัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟู
 กิจการอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้ หรือผู้บริหารของลูกหนี้ก็ได้

"ผู้บริหารของลูกหนี้" หมายความว่า หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจ
 ดำเนินกิจการของลูกหนี้ที่อยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ส่วนที่ ๒

การขอและการให้ฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๕๐/๕๒ เมื่อลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ และเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นจากการ
 ดำเนินกิจการ ซึ่งเป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนรวมกันเป็นจำนวนแน่นอนไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท
 เว้นแต่ลูกหนี้ที่เป็นบริษัทจำกัดต้องมีจำนวนหนี้ไม่เกินสิบล้านบาท ไม่ว่าหนี้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลัน
 หรือในอนาคตก็ตาม ถ้ามีเหตุอันสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ บุคคลตามมาตรา
 ๕๐/๕๓ อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีการฟื้นฟูกิจการได้

มาตรา ๕๐/๕๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐/๕๔ บุคคลซึ่งมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลให้
 ฟื้นฟูกิจการ ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหนี้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการซึ่งอาจเป็นคนเดียวหรือหลายคนรวมกัน และ
 มีจำนวนหนี้แน่นอนไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท เว้นแต่ลูกหนี้ที่เป็นบริษัทจำกัดต้องมีจำนวนหนี้ไม่เกิน
 สิบล้านบาท

(๒) ลูกหนี้ซึ่งมีลักษณะตามมาตรา ๕๐/๕๒

มาตรา ๕๐/๕๔ บุคคลตามมาตรา ๕๐/๕๓ จะยื่นคำร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการของ
 ลูกหนี้ไม่ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด
 (๒) ศาลหรือนายทะเบียนได้มีคำสั่งให้เลิกหรือเพิกถอนทะเบียนนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้
 หรือมีการจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลนั้น หรือนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ต้องเลิกกันด้วยเหตุอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าการ
 ชำระบัญชีของนิติบุคคลดังกล่าวจะเสร็จแล้วหรือไม่

(๓) ศาลได้เคยมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและ
 เห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ภายในระยะเวลาหกเดือนก่อนยื่นคำร้องขอ

มาตรา ๕๐/๕๕ คำร้องขอของบุคคลตามมาตรา ๕๐/๕๓ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
 และเห็นชอบด้วยแผนจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึง

(๑) รายละเอียดที่แสดงถึงการที่ลูกหนี้จะไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้

(๒) รายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนที่เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นจากการ

ดำเนินกิจการอยู่รวมกันเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท เว้นแต่ลูกหนี้ที่เป็นบริษัทจำกัดต้องมีจำนวนหนี้ไม่เกินสิบล้านบาท

- (๓) รายละเอียดแห่งมูลหนี้และจำนวนหนี้ที่ค้างชำระของเจ้าหนี้ทั้งหลาย
- (๔) เหตุอันสมควร และช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการพร้อมแผนฟื้นฟูกิจการ
- (๕) ชื่อและคุณสมบัติของผู้บริหารกิจการ
- (๖) หนังสือยินยอมของผู้บริหารกิจการ

ทั้งนี้ ผู้บริหารกิจการไม่อาจเรียกค่าตอบแทน เว้นแต่กำหนดไว้ในแผน ผู้ร้องขอจะต้องแนบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายมาพร้อมคำร้องขอ และหนังสือแสดงว่าเจ้าหนี้ได้ให้ความเห็นชอบในแผนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหนี้ทั้งหมด

มาตรา ๙๐/๙๖ ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ร้องขอต้องชำระค่าขึ้นศาลหนึ่งพันบาท และต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายที่ผู้ร้องขอต้องรับผิดชอบในการขอฟื้นฟูกิจการไว้ต่อศาลเป็นจำนวนหนึ่งหมื่นบาทในขณะยื่นคำร้องขอ หรือตามจำนวนที่ศาลจะเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีที่ผู้ร้องขอไม่ยอมวางเงินประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอให้ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

มาตรา ๙๐/๙๗ ผู้ร้องขอจะถอนคำร้องขอไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต แต่ถ้าศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ศาลจะอนุญาตให้ถอนคำร้องขอไม่ได้

ในกรณีที่ผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ หรือขาดนัดพิจารณา หรือศาลอนุญาตให้ถอนคำร้องขอ ก่อนที่ศาลจะสั่งจำหน่ายคดี ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายและลูกหนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๙๐/๙๘ เมื่อศาลสั่งรับคำร้องขอแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วน และให้ศาลประกาศคำสั่งรับคำร้องขอและวันเวลานัดไต่สวนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับไม่น้อยกว่าสองครั้งห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน กับให้ส่งสำเนาคำร้องขอแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายและแก่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนายทะเบียนจะได้จัดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน ทั้งนี้ ให้ส่งก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ถ้าเจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ ให้ผู้ร้องขอนำส่งสำเนาคำร้องขอให้ลูกหนี้ทราบก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ลูกหนี้อื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่ โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายต่อศาลก่อนวันนัดไต่สวนด้วย

ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้อาจยื่นคำคัดค้านก่อนวันนัดไต่สวนนัดแรกไม่น้อยกว่าสามวัน

ในกรณีที่ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ให้ผู้ร้องขอนำส่งสำเนาคำร้องขอแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

มาตรา ๙๐/๙๙ ในการไต่สวนคำร้องขอ ศาลต้องไต่สวนเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๐/๙๒ , ๙๐/๙๕ และมาตรา ๙๐/๑๐๖ ถ้าได้ความจริงและมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ ทั้งผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอโดยสุจริต ให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน มิฉะนั้นให้มีคำสั่งยกคำร้องขอ

ในกรณีที่มิผู้คัดค้านรายละเอียดแห่งหนี้ตามมาตรา ๙๐/๙๕ (๓) ถ้าศาลเห็นสมควร หรือ

๔

มีเหตุอันควรสงสัยให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำการสอบสวนภายในระยะเวลาอันสมควร และเสนอความเห็นต่อศาลเพื่อพิจารณาก่อนมีคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้คัดค้านคำร้องขอ ถ้าศาลเห็นสมควรจะงดการไต่สวนและมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๐๐ ในการไต่สวนคำร้องขอของศาลให้นำความในมาตรา ๙๐/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๑๐๑ ภายใต้บังคับของมาตรา ๙๐/๑๐๒ และมาตรา ๙๐/๑๐๓ นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการหรือพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามความในหมวดนี้

(๑) ห้ามมิให้ฟ้องหรือร้องขอให้ศาลพิพากษาหรือสั่งให้เลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ ถ้ามีการฟ้องหรือร้องขอคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการพิจารณาคดีนั้นไว้

(๒) ห้ามมิให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ และห้ามมิให้นิติบุคคลนั้นเลิกกันโดยประการอื่น

(๓) ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือเสนอข้อพิพาทที่ลูกหนี้อาจต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหายให้อนุญาตตุลาการชี้ขาด ถ้ามูลแห่งนั้นนั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลาย ในกรณีที่มีการฟ้องคดี หรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดไว้ก่อนแล้ว ให้งดการพิจารณาไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๔) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลแห่งนั้นตามคำพิพากษานั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ในกรณีที่ได้ดำเนินการบังคับคดีไว้ก่อนแล้วให้ศาลงดการบังคับคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอ หรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเสร็จก่อนวันดังกล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียหายหรือกำหนดวงชำระจะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายได้โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วให้กักเงินไว้ ถ้าศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบเงินนั้นแก่ผู้บริหารกิจการนำไปใช้จ่ายได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดและยังเหลือเงินอยู่ ให้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต่อไป

(๕) ห้ามมิให้เจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

(๖) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ซึ่งบังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมาย ยึดทรัพย์สินหรือขายทรัพย์สินของลูกหนี้

(๗) ห้ามมิให้เจ้าของทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขายหรือสัญญาอื่นที่มีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสัญญาเช่า

๕

ที่ยังไม่สิ้นกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือของบุคคลอื่นที่อาศัยสิทธิของลูกหนี้ รวมตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว ถ้ามีการฟ้องคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการพิจารณาคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ลูกหนี้ ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อ ราคา ค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สิน หรือค่าเช่าตามสัญญา สองคราวติดต่อกันหรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นสาระสำคัญ

(๘) ห้ามมิให้ลูกหนี้จำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาวะในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๙) คำสั่งตามวิธีการชั่วคราวของศาลที่ไต่คดี อายัด ห้ามจำหน่ายจ่าย โอน ทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราว ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณานั้น ให้ศาลที่รับคำร้องขอมีอำนาจสั่งให้ระงับผลบังคับไว้ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ถ้าต่อมาศาลนั้นมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ก็ให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวหรือคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราวดังกล่าวตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๑๐) ห้ามมิให้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ งดให้บริการแก่ลูกหนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ลูกหนี้ ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี ไม่ชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการสองคราวติดต่อกัน

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่ห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภคที่จะมีคำร้องให้ศาลที่รับคำร้องขอมีคำสั่งเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องตามที่ศาลเห็นสมควร

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือคำสั่งขาดของอนุญาโตตุลาการที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่งไม่มีผลผูกพันลูกหนี้

การออกคำสั่งของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท นายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นลูกหนี้ การทำนิติกรรมหรือการชำระหนี้ใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่ง การนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๙๐/๑๐๒ เจ้าหนี้และบุคคลซึ่งถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่รับคำร้องขอเพื่อให้มีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อจำกัดสิทธิของตนตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ ได้ หากการจำกัดสิทธิของผู้ร้องนั้น

(๑) ไม่มีความจำเป็นต่อการฟื้นฟูกิจการ หรือ

(๒) มิได้ให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอ

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินการพิจารณาเป็นการด่วน หากปรากฏเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้อง และหากเป็นกรณีตาม (๒) ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๐๓ การดำเนินการดังต่อไปนี้ถือเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอแล้ว

(๑) มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีประกันในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สิน

อันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ (๕) เพราะเหตุของการจำกัดสิทธินั้น

(๒) มีการให้หลักประกันแก่เจ้าหนี้มีประกันเพื่อชดเชยหลักประกันเดิมในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ (๕) เพราะเหตุการจำกัดสิทธินั้น หรือ

(๓) มีการดำเนินการอื่นใดที่เจ้าหนี้มีประกันนั้นยินยอม หรือที่ศาลเห็นว่าจะทำให้เจ้าหนี้มีประกัน สามารถได้รับชำระหนี้ของตนตามมูลค่าของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันในเวลาที่มีการยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการพร้อมดอกเบี้ยและผลประโยชน์ตามสัญญา เมื่อการดำเนินการตามความในหมวดนี้สิ้นสุดลง

มาตรา ๙๐/๑๐๔ ถ้าอายุความ หรือระยะเวลาเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการบังคับคดี หรือระยะเวลาเกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ ที่ถูกห้ามมิให้ดำเนินการหรือถูกงดไว้ตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ ครอบคลุมก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือพิทักษ์ทรัพย์สินลูกหนี้เด็ดขาดตามความในหมวดนี้ หรือจะครบกำหนดภายในหกเดือนนับแต่วันดังกล่าวให้อายุความหรือระยะเวลานั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันดังกล่าว แล้วแต่กรณี แต่ถ้าอายุความหรือระยะเวลานั้นตามกฎหมายมีน้อยกว่าหนึ่งปี ก็ให้นำอายุความหรือระยะเวลาที่สั้นกว่าดังกล่าวนั้นมาใช้แทนกำหนดเวลาหนึ่งปีดังกล่าว

ส่วนที่ ๓

คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน

มาตรา ๙๐/๑๐๕ ในแผนให้มีรายการต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- (๑) เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ
- (๒) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้ในขณะที่ศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- (๓) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ
  - (ก) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ
  - (ข) การชำระหนี้ การยึดกำหนดเวลาชำระหนี้การลดจำนวนหนี้ลง และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้
  - (ค) การลดทุนและเพิ่มทุน
  - (ง) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไขแห่งหนี้สินและเงินทุนดังกล่าว
  - (จ) การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้
  - (ฉ) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด
- (๔) การไถ่ถอนหลักประกัน ในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกัน และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน
- (๕) แนวทางแก้ปัญหา ในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

๗

- (๖) วิธีปฏิบัติ ในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้
 (๗) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารกิจการ และค่าตอบแทน โดยนำความ
 ในมาตรา ๙๐/๙๕ วรรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารกิจการโดยอนุโลม
 (๘) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารกิจการ
 (๙) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินสามปี
 (๑๐) การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญา ในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้
 หรือสิทธิตามสัญญา มีภาระเกินครกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้

มีให้นำมาตรา ๑๐๓๑ มาตรา ๑๐๔๐ มาตรา ๑๐๔๑ มาตรา ๑๐๕๕ มาตรา ๑๐๕๖
 มาตรา ๑๐๕๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๑๙ มาตรา ๑๑๔๕ มาตรา ๑๒๒๐ ถึงมาตรา ๑๒๒๘ มาตรา
 ๑๒๓๘ ถึงมาตรา ๑๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่แผนตามมาตรา

มาตรา ๙๐/๑๐๖ ให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนเมื่อศาลพิจารณา
 แล้ว เห็นว่า

- (๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๑๐๕
 (๒) แผนต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหนี้
 ทั้งหมด ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ ว่าด้วยการแบ่ง
 ทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้นั้นจะให้ความยินยอม และ
 (๓) เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณี
 ที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ในกรณีที่แผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๑๐๕ ให้ศาลสอบถามผู้ร้องขอถ้าศาล
 เห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปนั้น ไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้ถือว่าแผนมีรายการ
 ครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๑๐๕

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๑๐๗ เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลแจ้ง
 คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ และให้เจ้าพนักงาน
 พินัยทรัพย์โฆษณาคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวัน
 ที่แพร่หลายไม่น้อยกว่าสองฉบับ และแจ้งคำสั่งดังกล่าว ไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียน
 นิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วน เพื่อนายทะเบียนจะได้จัดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน เพื่อทราบด้วย

ส่วนที่ ๔

การขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๑๐๘ เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการ
 ที่กล่าวไว้ในส่วนนี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้วแต่คดียังอยู่
 ระหว่างพิจารณาก็ตาม ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้พร้อมสำเนาต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในหนึ่ง
 เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่ง
 สำเนาคำขอรับชำระหนี้ให้ผู้บริหารกิจการโดยไม่ชักช้า

บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สิน หรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตาม

มาตรา ๙๐/๑๒๐ หรือเพราะผู้บริหารกิจการไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาตามมาตรา ๙๐/๑๒๑ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับหนี้เดิม หรือค่าเสียหายได้ แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง แต่ให้นับจากวันที่อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดีให้นับจากวันคดีถึงที่สุด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๑ วรรคสอง มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๘ และบทบัญญัติในหมวด ๘ ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องค่าธรรมเนียม มาใช้บังคับเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ โดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๑๐๙ เจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม เว้นแต่หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี หรือหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้

ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไล่เบี้ยในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว

หนี้ที่ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อขึ้น หนี้ที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๙๐/๑๐๑ (๗) หรือ (๑๐) และหนี้ภาษีอากรหรือหนี้อื่นอันมีลักษณะเดียวกันซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน เจ้าหนี้นี้ย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๑๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๑๐๑ (๕) มาตรา ๙๐/๑๐๒ และมาตรา ๙๐/๑๐๓ เจ้าหนี้นี้มีประกันจะใช้สิทธิบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการก็ได้ แต่ต้องยอมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้บริหารกิจการตรวจดูทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๙๐/๑๑๑ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้บริหารกิจการอาจขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ แต่ต้องกระทำภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้

มาตรา ๙๐/๑๑๒ คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด ถ้าเจ้าหนี้อื่น ลูกหนี้ หรือผู้บริหารกิจการไม่ได้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรสั่งเป็นอย่างอื่น

คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด ถ้ามีผู้โต้แย้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้
- (๒) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน
- (๓) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน

การคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลได้ภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

๙

มาตรา ๙๐/๑๑๓ ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการเป็นหนี้ลูกหนี้ ในเวลาที่มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน เจ้าหนี้นั้นอาจใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ ได้สิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ภายหลังที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน

ส่วนที่ ๕

คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๙๐/๑๑๔ ภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ให้ลูกหนี้นั้นยื่นคำชี้แจงตามมาตรา ๙๐/๑๑๕ เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตนรับรอง แล้วตามแบบพิมพ์ต่อผู้บริหารกิจการ

เมื่อลูกหนี้ หรือผู้บริหารของลูกหนี้ มีคำขอขยายระยะเวลาก่อนสิ้นกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้นโดยมีเหตุอันควรผู้บริหารกิจการอาจขยายระยะเวลาให้อีกได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสามสิบวัน

ถ้าลูกหนี้ หรือผู้บริหารของลูกหนี้ ไม่ทำหรือไม่สามารถทำคำชี้แจงได้ ให้ผู้บริหารกิจการเป็นผู้ทำแทน

มาตรา ๙๐/๑๑๕ คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้จะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงรายการต่อไปนี้

(๑) กิจการของลูกหนี้

(๒) สินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ที่ลูกหนี้นี้มีต่อบุคคลภายนอก

(๓) ทรัพย์สินที่ได้ให้เป็นการประกันแก่เจ้าหนี้ และวันที่ได้ให้ทรัพย์สินนั้นเป็นการประกัน

(๔) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้

(๕) การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือนิติบุคคลหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนอื่น

(๖) ชื่อ อาชีพและที่อยู่โดยละเอียดของเจ้าหนี้ทั้งหลาย

(๗) ชื่อ อาชีพและที่อยู่โดยละเอียดของผู้เป็นลูกหนี้ของลูกหนี้

(๘) รายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่จะตกแก่ลูกหนี้ในภายหน้า

(๙) ข้อมูลอื่นตามที่ผู้บริหารกิจการเห็นสมควรให้แจ้งเพิ่มเติม

คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นหลักฐานอันถูกต้องที่ใช้ยืนยันลูกหนี้ได้

มาตรา ๙๐/๑๑๖ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารแผน ผู้บริหารกิจการอาจขอให้ศาลออกหมายเรียกผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารของลูกหนี้ ลูกจ้างของลูกหนี้ ผู้สอบบัญชีของลูกหนี้ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งได้รับความหรือสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง หรือเชื่อว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือเห็นว่าสามารถแจ้งข้อความเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาพบตนเพื่อสอบถาม หรือขอให้ศาลสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาให้ตนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการบริหารแผน ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะออกหมายเรียกบุคคลตามวรรคหนึ่งมาไต่สวน หรือสอบสวนเองหรือสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานก็ได้

บุคคลใดจงใจขัดขืนหมายเรียกหรือคำสั่งของศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับบุคคลนั้นมาขังไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๙๐/๑๑๗ เมื่อผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจ บังคับให้บุคคลที่รับว่าเป็นหนี้ลูกหนี้หรือรับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครองชำระหนี้หรือส่งมอบ ทรัพย์สินแก่ตนได้ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ผู้บริหารกิจการ หรือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตาม คำพิพากษา

มาตรา ๙๐/๑๑๘ เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดชำระหนี้หรือ ส่งมอบทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ และบุคคลนั้นไม่ได้รับว่าเป็นหนี้ลูกหนี้หรือมีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง ให้ผู้บริหารกิจการแจ้งต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อดำเนินการ

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งความเป็นหนังสือไปยังบุคคลดังกล่าวให้ชำระหนี้ หรือ ส่งมอบทรัพย์สินตามที่ได้แจ้งไป และให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะปฏิเสธ ให้แสดงเหตุผลประกอบข้อปฏิเสธเป็น หนังสือมายังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความ มิฉะนั้นจะถือว่า เป็นหนี้ลูกหนี้ตามที่แจ้งไปเป็นการเด็ดขาด

ถ้าบุคคลที่รับแจ้งความนั้นปฏิเสธหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตาม วรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวน เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นไม่ได้เป็นหนี้ ให้แจ้งต่อผู้บริหารกิจการ และบุคคลนั้นทราบ ถ้าเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นหนี้เท่าใด ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันไปยังบุคคลที่จะต้อง รับผิดชอบนั้น และให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะคัดค้านประการใดให้ร้องคัดค้านต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วัน นับแต่ได้รับแจ้งความยืนยัน

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความยืนยันนั้นคัดค้านต่อศาลโดยทำเป็นคำร้องภายในกำหนดเวลา ตามวรรคสาม ให้ศาลพิจารณา ถ้าพอใจว่าเป็นหนี้ให้มีคำบังคับให้บุคคลนั้นชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สิน แก่ผู้บริหารกิจการ ถ้าเห็นว่าไม่ได้เป็นหนี้ ให้มีคำสั่งจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ปฏิเสธต่อเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์หรือมิได้ร้องคัดค้านต่อศาลตามกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อาจมีคำขอ ต่อศาลให้บังคับให้บุคคลนั้นชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาล ออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ในกรณีที่ผู้ถูกทวงหนี้ร้องคัดค้านต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอโดยทำเป็น คำร้องต่อศาลให้สั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องคัดค้านไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งในเรื่องนั้นได้

ส่วนที่ ๖

การเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๙๐/๑๑๙ การขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉลตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พานิชย์นั้น ให้ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอได้โดยทำเป็นคำร้อง

ถ้านิติกรรมที่ขอเพิกถอนการฉ้อฉลนั้นเกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นคำร้องขอ และภายหลังนั้น หรือเป็นการทำให้โดยเสนาหา หรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับคำตอบแทนน้อยเกินสมควร ให้ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่ลูกหนี้และผู้ที่ได้ลาภยกแต่การนั้นรู้อยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหน้าที่ต้อง เสียเปรียบ

๑๑

มาตรา ๙๐/๑๒๐ เมื่อปรากฏว่ามีกรณีการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบเจ้าหนี้อื่น ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อาจยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้อง ในการนี้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้

ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้น

การเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามมาตรา นี้ ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการยื่นคำร้องขอ

มาตรา ๙๐/๑๒๑ ภายในกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันที่ผู้บริหารกิจการทราบคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนของศาล ให้ผู้บริหารกิจการมีอำนาจไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผน

เจ้าหนี้หรือบุคคลใดได้รับความเสียหายโดยการกระทำของผู้บริหารกิจการตามมาตรา นี้ บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ทราบการกระทำนั้น ศาลมีอำนาจสั่ง ยืนตาม กลับ หรือแก้ไข หรือสั่งประการใดตามที่เห็นสมควร

บุคคลใดได้รับความเสียหายตามมาตรา นี้ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับค่าเสียหายได้

ส่วนที่ ๗

การดำเนินการภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๑๒๒ แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้กมัตเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๐/๑๐๙

คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้าประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกันของลูกหนี้ ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นนั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นนั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

มาตรา ๙๐/๑๒๓ เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙๐/๑๐๘ เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ เว้นแต่

(๑) แผนจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือ

(๒) ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน

มาตรา ๙๐/๑๒๔ เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการในหนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามแผนดังนี้

(๑) หนี้ภาษีอากร และ

(๒) หนี้อย่างอื่นที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้ต้องชำระ เช่น เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน

๑๒

เป็นต้น

มาตรา ๙๐/๑๒๕ ผู้บริหารกิจการอาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ทำข้อบังคับของลูกหนี้ชั้นใหม่ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิของลูกหนี้ตามแนวทางที่กำหนดในแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๑๒๖ ผู้บริหารกิจการพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการเลิกกัน
- (๒) ศาลอนุญาตให้ลาออก
- (๓) ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ
- (๕) พ้นจากตำแหน่งตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผน
- (๖) เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงหรือเมื่อได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน
- (๗) ศาลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๐/๑๒๘

มาตรา ๙๐/๑๒๗ ให้ผู้บริหารกิจการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานตามแผนเสนอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทุกรอบสามเดือนตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

มาตรา ๙๐/๑๒๘ ในกรณีที่ผู้บริหารกิจการไม่ดำเนินการตามแผน หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือมีเหตุอื่นที่ไม่สมควรเป็นผู้บริหารกิจการต่อไป เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน หรือผู้บริหารลูกหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้บริหารกิจการพ้นจากตำแหน่งหรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๒๙ เมื่อผู้บริหารกิจการพ้นจากตำแหน่งและยังมีกิจการตามแผนที่จะต้องดำเนินต่อไป ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติด้วยจำนวนหนี้ข้างมาก เลือกผู้บริหารกิจการคนใหม่โดยเร็วที่สุด

เมื่อได้มีการประชุมเจ้าหนี้แล้ว แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจลงมติด้วยจำนวนหนี้ข้างมาก เลือกผู้บริหารกิจการคนใหม่ได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาล ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลนัดพิจารณารายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นการด่วน และต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

เมื่อศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้และลูกหนี้แล้ว ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารกิจการ หรือมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้พ้นจากการและเห็นชอบด้วยแผน หรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๑๓๐ ในกรณีที่มิเหตุทำให้ผู้บริหารกิจการทำหน้าที่ไม่ได้เป็นการชั่วคราวหรือในระหว่างที่ผู้บริหารกิจการพ้นจากตำแหน่งและศาลยังมีคำสั่งตั้งผู้บริหารกิจการคนใหม่ ให้ศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้บริหารกิจการเป็นการชั่วคราวจนกว่าเหตุเช่นนั้นสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้บริหารกิจการเป็นการชั่วคราว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๑๓๑ ถ้าผู้บริหารของลูกหนี้ ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เห็นว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว ให้รายงานขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการโดยไม่ชักช้า และให้ศาลนัดพิจารณาหากได้ความว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการโดยไม่ชักช้า แต่ถ้าได้ความว่าการฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ในกรณีที่ยังเหลือระยะเวลาดำเนินการตามแผนก็ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไปภายในกำหนดระยะเวลาตามแผนถ้าในระหว่างนั้นระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงแล้วแต่เป็นที่เห็นได้แน่ชัดว่าแผนได้ดำเนินการมาใกล้จะสำเร็จแล้ว ศาลจะขยายระยะเวลาดำเนินการตามแผนต่อไปอีกตามควรแก่กรณีก็ได้ มิฉะนั้นให้ศาลดำเนินการต่อไปตามวรรคสอง

เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง แต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ให้ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี รายงานให้ศาลทราบภายในสิบสี่วัน นับแต่ระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วนและแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหน้าที่ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรก็ให้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ เว้นแต่การฟื้นฟูกิจการไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน และทำให้ลูกหนี้อยู่ในภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัว ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดได้

นับแต่ระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงจนกระทั่งศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามวรรคสอง ให้ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี คงมีอำนาจหน้าที่จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๙๐/๑๓๒ เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ แต่ผู้บริหารของลูกหนี้ยังไม่ได้เข้าไปจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้ผู้บริหารกิจการ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี มีอำนาจจัดการ เพื่อรักษาประโยชน์ของลูกหนี้ตามสมควรแก่พฤติการณ์ จนกว่าผู้บริหารของลูกหนี้จะเข้าจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

ถ้าตำแหน่งผู้บริหารของลูกหนี้ว่างอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมผู้ถือหุ้นของลูกหนี้หรือดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็วที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการประชุมเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมดังกล่าว และให้ถือว่าเป็นการประชุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๘

การยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ การยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน และการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๑๓๘ ผู้ใดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๙๐/๙๒ หรือคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ตามมาตรา ๙๐/๑๐๘ อันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้อื่น หรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๓๙ ผู้ใดให้ถ้อยคำหรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร หรือวัตถุพยานอันเป็นเท็จ ในสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้หรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารกิจการ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๙๐/๑๐๑ (๘) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๙๐/๑๑๔ มาตรา ๙๐/๑๓๑ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๒ ผู้บริหารของลูกหนี้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ชี้แจงข้อความอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือผู้บริหารกิจการ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล
- (๒) มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน เมื่อได้ทราบว่ามีผู้นำหนี้สินอันเป็นเท็จ มากกล่าวอ้างเพื่อขอรับชำระหนี้ตามแผน
- (๓) ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อ และที่อยู่ของเจ้าหนี้ ทั้งหลายของลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๙๕ วรรคสามหรือมาตรา ๙๐/๙๘ วรรคสอง หรือยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๑๑๕ อันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้เจ้าหนี้เสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๓ ผู้ใดล่วงรู้กิจการหรือข้อมูลใด ๆ ของลูกหนี้ที่ได้รับการฟื้นฟูเนื่องมาจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในหมวดนี้ อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่ตามปกติวิสัยของลูกหนี้ที่ได้รับการฟื้นฟูจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยด้วยประการใด ๆ นอกจากตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๔ ผู้ใดเป็นผู้บริหารกิจการ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ โดยมุ่งหมายให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๑๔๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามความในหมวดนี้ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือไม่สั่งการหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๑๖

มาตรา ๙๐/๑๔๖ ให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้เป็นผู้เสียหายในความผิดตามความในหมวดนี้ด้วย”

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติในส่วนกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ไม่ครอบคลุมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะลูกหนี้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีทั้งบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันและประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว อันสมควรได้รับความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสฟื้นฟูกิจการ และไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายทั้ง ๆ ที่กิจการของลูกหนี้ อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้หากได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน สมควรที่จะมีบทบัญญัติคุ้มครองให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายพลิชฐ์ อัสววัฒนาพร
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤศจิกายน 2509
การศึกษา	- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2530 - เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. 2531 - LL.M., University of Pennsylvania ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2540 - LL.M., Harvard Law School ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2541 - เนติบัณฑิตแห่งรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2541 - ประกาศนียบัตรหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง Wharton Business School, University of Pennsylvania พ.ศ. 2553
ประวัติการทำงาน	- ผู้ช่วยผู้พิพากษาประจำกระทรวง (พ.ศ. 2535 -2536) - เลขานุการและผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง (พ.ศ.2542-2543) - ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ประจำสำนักประธานศาลฎีกา (พ.ศ.2543-2544) - รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พ.ศ. 2550 – 2551) - รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม (พ.ศ. 2551-2552) - รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (พ.ศ. 2552 - 2553) - ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย (นิติกร) ระดับทรงคุณวุฒิ กระทรวงยุติธรรม (2553-2554) - เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (2555-2556) - ผู้อำนวยการสถาบันอนุญาโตตุลาการ (2557) - รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม